

ΑΡΙΘ. ΦΥΛ. 40 (91)
6 ΙΟΥΛΙΟΥ 1940 - Ε'

1330

Νέοταξ

Η Νεολαία

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΕΠΙΣΗΜΟΣ ΕΚΔΟΣΙΣ
ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΡΓΑΝ. ΝΕΟΛΑΙΑΣ
(Νόμος 334)

Νομικοῦ Προσώπου Δημοσίου Δικαίου, διοικου-
μένου ὑπὸ Ἀνωτάτου Διοικητικοῦ Συμβουλίου
προεδρευομένου ὑπὸ τῆς Α. Ε. τοῦ Ἀρχηγοῦ
τῆς Κυβερνήσεως κ. ΙΩΑΝΝΟΥ ΜΕΤΑΞΑ, ὅστις
καὶ ἐκπροσωπεῖ ταύτην, ἀναπληρούμενος ὑπὸ
τοῦ Κυβερνητικοῦ Ἐπιτρόπου
κ. ΑΛΕΞ. ΚΑΝΕΛΛΟΠΟΥΛΟΥ

ΕΤΟΣ Β'. — ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΔΕΥΤΕΡΑ
ΑΘΗΝΑΙ

ΓΡΑΦΕΙΑ:
Δ/ΣΕΩΣ, ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ & ΛΟΓΙΣΤΗΡΙΟΥ
Ὁδὸς Λεωχάρους 19 (Β' ὄροφος)
Ἀριθ. Τηλεφ. Λογιστηρίου 32-094
» » Συντάξεως 34-425

ΑΜΗΛΟΓΡΑΦΙΑ: Περιοδικὸν «ΝΕΟΛΑΙΑ»
Ὁδὸς Λεωχάρους 19

Ἀριθ. Τεύχ. 40—6 Ἰουλίου 1940

ΤΙΜΗ Δραχ. ΤΕΣΣΑΡΕΣ

ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ

Μελῶν καὶ μη-
μαθητῶν μελῶν
ΕΤΗΣΙΑ (Ἑσωτερικοῦ) Δρ. 160—200
ΕΞΑΜΗΝΟΣ » » 80—100
ΤΡΙΜΗΝΟΣ » » 40—50
ΕΤΗΣΙΑ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ: Αἰρ. Ἀγγλίας 1
Ἀμερικῆς Δολ. 6
Αἰγύπτου Αἰρ. 1

Διὰ Νομικὰ Πρόσωπα Δημοσίου καὶ Ἰδιω-
τικοῦ Δικαίου (Δήμους, Κοινότητες) καὶ
Συνολικὰς Ἑφορίας. ΕΤΗΣΙΑ Δραχ. 300

ΕΜΒΑΣΜΑΤΑ

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ «ΝΕΟΛΑΙΑ»
ἢ ΣΠ. ΡΟΥΒΑΛΗΝ, Γεν. Γραμματεία Ε.Ο.Ν.

Διὰ πᾶσαν πληρωμὴν πρέπει νὰ λαμβάνηται ἀπόδειξις φέρουσαν τὴν ὀπογραφήν τοῦ Γεν. Γραμ-
ματέως τῆς Ε.Ο.Ν. κ. Σ. ΡΟΥΒΑΛΗ Συναγματοάρχου ἑ. ἀ. καὶ τὴν σφραγίδα τῆς Ε.Ο.Ν.

ΕΙΔΟΠΟΙΗΣΙΣ

Παρακαλοῦνται οἱ κ. κ. Συνδρομηταί, τῶν ὁποίων ἔληξεν ἡ λήγει ἡ συν-
δρομή, ὅπως μᾶς ἐμβάζουν τακτικῶς αὐτήν.

Ὅσοι ἐξ αὐτῶν δὲν ἐπιθυμοῦν νὰ τὴν ἀνανεώσουν παρακαλοῦνται νὰ μᾶς
τὸ γνωρίζουν ἐπιστρέφοντες τὸ πρῶτον τεύχος ποῦ θὰ λάβουν, μετὰ τὴν λήξιν
αὐτῆς, γράφοντες ἐπὶ τῆς ταινίας τὴν λέξιν «ἀπαράδεκτον».

Ἡ μὴ τοιαύτη ἐπιστροφή σημαίνει διὰ τὴν Διεύθυνσιν τοῦ Περιοδικοῦ τὴν
ἐπιθυμίαν τοῦ συνδρομητοῦ νὰ συνεχισθῇ ἡ ἀποστολὴ τοῦ τεύχους καὶ τὴν ὑπο-
χρέωσίν του ὅπως ἐμβάσῃ τὴν συνδρομὴν του.

Ἐπίσης παρακαλοῦνται ὅσοι ἐκ τῶν κ. κ. Συνδρομητῶν ἀλλάσσουν διευ-
θύνσιν νὰ μᾶς τὸ γνωρίζουν ἐγκαίρως δι' ἐπιστολῆς των, ἐσωκλείοντες εἰς
ταύτην καὶ 3 δραχμάς εἰς γραμματόσημα διὰ τὴν ἀλλαγὴν τοῦ πλακιδίου τῆς
διευθύνσεώς των.

ΤΑΧΥΔΡΟΜΙΚΟΝ ΤΑΜΙΕΥΤΗΡΙΟΝ ΥΠΟ ΤΗΝ ΕΓΓΥΗΣΙΝ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

ΔΕΧΕΤΑΙ ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ ΕΝΤΟΚΩΣ ΠΡΟΣ 4% ΕΤΗΣΙΩΣ

Ἑσωτερικοῦ ἀπὸ δραχ. 1 ἕως 100.000.—

Ἑξωτερικοῦ » » 1 » 500.000.—

Κεφάλαιον καταθετῶν Δραχ. 3.760.000.000.—

Πᾶς κάτοχος βιβλιαρίου Ταχυδρομικοῦ Ταμιευτηρίου δύναται νὰ ἐνεργῇ καταθέσεις καὶ ἀναλήψεις
εἰς ὅλα τὰ Ταχυδρομεῖα τοῦ Κράτους καὶ δι' ὅλων τῶν ἀγροτικῶν διανομῶν.— Οἱ τόκοι τῶν ἀποτα-
μιευομένων ποσῶν κεφαλαιοποιοῦνται κατ' ἔτος καὶ ἀνατοκίζονται.— Τὸ 1/3 τοῦ ἀνωτάτου ὁρίου τῶν
καταθέσεων, ἥτοι δραχ. 33.500, δὲν κατάσχονται εἰς οὐδεμίαν περίπτωσιν.— Διὰ τὴν διευκόλυνσιν τῆς
οἰκονομίας καὶ τῆς ἀποταμιεύσεως τὸ Ταχυδρομικὸν Ταμιευτήριον διαθέτει εἰδικούς καλλιτεχνικούς
κουμπάρδες, πωλουμένους εἰς ὅλα τὰ Ταχυδρομικὰ Γραφεῖα τοῦ Κράτους.— Ὅταν ἔχετε ἓνα κουμ-
παρᾶ δύνασθε νὰ ἐξυπηρετήσατε κατὰ τὸν καλλίτερον τρόπον τὰς οἰκονομίας σας, διότι συνηθίζετε
εὐκολώτερα στὴν ἀποταμίευσιν.

Η ΜΕΤΑΒΟΛΗ ΚΑΙ Η ΓΗ

Εἰς τὴν πρώτην πατηγυρικὴν συνεδρίαν τῆς Β' Γενικῆς Συνελεύσεως τῶν Γεωργικῶν Συνεταιρισμῶν τῆς Ἑλλάδος ὁ Ἀρχηγός, ἀφοῦ πρῶτα ἀνεσήκωσε μὲ τὸν ἰδικό του ξεχωριστό τρόπο ψηλά σ' ἓνα ἐπίπεδο ἀληθινῆς ἐλληνικῆς συγκινήσεως καὶ ἐξάρσεως τὰς σκέψεις καὶ τὰς καρδίας τῶν ἀκροατῶν του, ἐξήγησε μὲ ἀπλᾶ καὶ σταρᾶτα λόγια τὰς αἰτίας ποὺ ἔκαμαν ἀπαραίτητον τὴν ἀνάμειξιν τοῦ Κράτους εἰς τὴν ὀργάνωσιν τοῦ γεωργικοῦ κόσμου τῆς Χώρας, καθὼς καὶ τοὺς σκοποὺς τοὺς ἐπαγγελματικούς καὶ τοὺς πολιτικούς ποὺ ἐξυπηρετεῖ αὕτη ὀργάνωσις. Ἐτὸ ἀνθρώπινον ὄλικόν, εἶπεν, εἰς τὴν Ἑλλάδα, εἶναι πολὺ τιμὸν. Ἐλείψεν ὅμως πάντα τὴν ὀργάνωσιν. Καὶ τὸ συμπέρασμα βγαίνει μοναχόν του. Ἡ ἑλλειψὶς τῆς ὀργάνωσιν ἰκανοτήτων καὶ εἶχεν ὡς ἀποτέλεσμα τὴν ἐλάττωσιν τῆς ἀποδόσεως τῆς ἐκλεκτῆς ἀνθρωπίνης δυνάμεως. Ἡ συνεταιριστικὴ ὀργάνωσις τοῦ ἀγροτικοῦ κόσμου εἰς τὸ πανελλαδικόν πλαίσιον ἔχει ἐπομένως τοῦτον τὸν σκοπόν: Νὰ ὀργανώσῃ καὶ συντονίσῃ καὶ νὰ κατευθύνῃ (ἀφοῦ πρῶτα λειάνῃ τὰς τραχύτητας τοῦ ὑπερατομισμού καὶ ὑποτάξῃ τὸν ὑπερατομισμόν αὐτὸν εἰς αὐστηροὺς κανόνες συνεργασίας καὶ κοινοπραξίας, ποὺ θὰ πλατύνουν τὸν ἐπαγγελματικὸν καὶ τὸν κοινωνικὸν ὀρίζοντα τοῦ καθενὸς γεωργοῦ, ἐνῶ συγχρόνως θὰ κάμνουν τὸν μόχθον του ἀπαλῶτερον καὶ πλεον γόνιμον) ὁλὴν τὴν δύναμιν τῶν ἐργαζομένων τῆς ὑπαίθρου, ποὺ εἶναι ἡ πολυπληθεστέρᾳ καὶ ἡ σημαντικωτέρᾳ παραγωγικὴ στρατιὰ τῆς Χώρας, εἰς τοὺς σκοποὺς ποὺ θὰ θέτῃ κάθε φορὰ στὸν ἑαυτὸ του τὸ Κράτος ὡς ἐκπρόσωπος καὶ ὡς φορεὺς τῆς θελήσεως τοῦ ἔθνικοῦ συνόλου.

Σήμερον πιά τὸ ξέρουν ὅλοι, ἀκόμα καὶ τὰ παιδιὰ, πὼς ὀργάνωσις θὰ πῇ ρυθμὸς καὶ κανὼν καὶ πειθαρχία. Καὶ ὅλα αὐτὰ μαζί σημαίνουν ζυγόν. Τώρα πιά ὅμως κανεὶς δὲν τρομάζει μὲ τὰς λέξεις εἰς τὴν Ἑλλάδα. Τώρα πιά τὸ ἐμάθαν ὅλοι οἱ καλῆς προαιρέσεως ἄνθρωποι, πὼς ὅποιος θέλει νὰ ἔχῃ σκοποὺς εἰς τὴν ζωὴν του καὶ νὰ ἐπιχειρῇ τὴν πραγματοποίησίν των, πρέπει ἀπαραιτήτως νὰ ξέρῃ νὰ ὑποτάσσεται καὶ νὰ ὑπακούῃ εἰς τὸν ζυγὸν αὐτῶν τῶν σκοπῶν. Οἱ ἀγρόται τῆς Ἑλλάδος τὸ ἔδειξαν καὶ τὸ δείχνουν ὅχι μὲ λόγια, ἀλλὰ μὲ ἔργα καὶ μὲ πράξεις καὶ μὲ κατορθώματα, ὅτι ἐμπήκαν πολὺ καλὰ εἰς τὸ νόημα αὐτῆς τῆς ἀληθείας. Καὶ γι' αὐτὸ δὲν ἦτο καθόλου φιλοφρόνησις συνηθισμένη, ἀλλὰ ὁμολογία βαθείας ἐνδιαθέτου πεποιθήσεως, ἐκεῖνο ποὺ τοὺς εἶπε, καὶ δὲν τὸ εἶπε γιὰ πρώτη φορὰ, ὁ Ἰωάννης Μεταξᾶς, πὼς ἡ νέα τάξις πραγμάτων ποὺ ἐπεκράτησεν εἰς τὸν Τόπον καὶ ποὺ μὲ τὴν κάθε μέρα ποὺ περὶ ἀναπτύσσεται καὶ συμπληροῦται εἰς τοὺς κοινωνικοὺς καὶ τοὺς κρατικούς της θεσμούς, στηρίζεται πρῶτον λόγον ἐπάνω στὸν ἐργαζόμενον λαὸ τῆς ἐλληνικῆς ὑπαίθρου.

Καὶ πρέπει νὰ λεχθῇ ἴσως πὼς δὲν ἦταν ἡ ἀνάγκη τοῦ νὰ προστατεῦσιν τὰ συμφέροντα καὶ νὰ κατασφαλισθοῦν τὰ δίκαια τοῦ ἐργαζομένου κόσμου τῶν χωριῶν ὁ λόγος ποὺ ἐθάρυνεν ὀλιγώτερον εἰς τὴν κατάλυσιν τῆς κοινοβουλευτικῆς φαυλοκρατίας εἰς τὴν Ἑλλάδα. Γιατί μὲ ὅλη τὴν δημοκρατικὴ ἀποχαλίνωσι, ποὺ ἐμοίραζε πρόθυμα τὰ πάντα εἰς τοὺς πάντας, ἡ ἀλήθεια εἶναι πὼς τὸ τμήμα τοῦ λαοῦ ποὺ ἐσυνήθισαν νὰ ξεγελοῦν καὶ νὰ ἐξαπατοῦν μὲ ὀλιγώτερον γιὰ τὸν ἑαυτὸ τους καὶ γιὰ τὸ σύστημά τους κίνδυνον οἱ ἐπαγγελματισταὶ τῆς πολιτικῆς — ποὺ ἔχει καταργήσῃ ἡ Αὐγουστιανὴ ἐπανάστασις — ἦσαν οἱ ἀγρόται. Καὶ δὲν εἶναι καθόλου τυχαῖον ὅτι αὐτὴν τὴν παρτήρησι, διατυπωμένην κάθε φορὰ κατ' ἄλλον τρόπον, ἀλλὰ κατὰ βάσιν ταυτόσημον, τὴν εὐρήκαμεν εἰς τοὺς λόγους ὁλων τῶν ἀντιπροσώπων ποὺ ἐπῆραν μέρος εἰς τὴν Γενικὴν Συνέλευσιν τῶν Συνεταιρισμῶν τῆς Ἑλλάδος.

Μία τέτοια διαπίστωσις δὲν σημαίνει βέβαια καθόλου πὼς ἡ μεταβολὴ τῆς 4ης Αὐγούστου τοῦ 1936 εἶχεν ἔστω καὶ ἀνεκδήλωτον καὶ ὑπολανθάνουσαν ταξικὴν ἀφορμὴν,

μὲ τὴν ἔννοια πρὸ παντὸς ποὺ φαντάζονται οἱ θεωρητικοὶ τοῦ μαρξισμού. Μία τέτοια ἰδέα δὲν θὰ μπορούσε νὰ σταθῇ οὔτε καὶ ὡς ὑπόνοια, ἀφοῦ κάθε μέτρο καὶ κάθε πράξις τοῦ μεταυγουστιανοῦ Κράτους εἶναι καὶ ἀπὸ μία βεβαίωσις τοῦ καθολικῶς ἔθνικου καὶ κατὰ φυσικὸν λόγον ὑπερταξικοῦ πνεύματος, ἀπὸ τὸ ὁποῖον ἐμπνέεται τὸ Κράτος αὐτό. Καὶ εἰς ἐκεῖνον ποῦ, γιὰ νὰ ὑποστηρίξῃ τὸ ἀντίθετον, θ' ἀνεφέρετο εἰς τὸ ἀδιαφιλονίκητον γεγονός ὅτι ἡ στοργὴ καὶ ἡ πρόνοια καὶ ἡ ἀνησυχία καὶ ἡ μέριμνα τῆς μεταυγουστιανῆς Ἑλλάδος ἔχει εὐνοήσει ἐνδεικτικῶς τοὺς ἐργαζομένους τῆς ὑπαίθρου, θὰ εἶχεν ὁ καθεὶς ν' ἀπαντήσῃ ὅτι αὐτὸ ἔγινε γιὰτί δὲν εἶχε παραμεληθῇ πρὸ τῆς 4ης Αὐγούστου καὶ ἀδικηθῇ ἡ χωρικὴ Ἑλλάς, ἀλλὰ καὶ γιὰ ἓναν ἄλλον, ἱστορικὴν καθ' αὐτὸ σημασίαν, λόγον. Γιατί, ἔπειτα ἀπὸ τὸν πόλεμον καὶ τὴν ἀνταλλαγὴν τῶν πληθυσμῶν, τὸ βάρος τοῦ γεωργικοῦ παράγοντος ὄχι μόνον εἰς τὴν οἰκονομικὴν καὶ εἰς τὴν παραγωγικὴν ἀλλά καὶ εἰς τὴν ἐθνικὴν μας ζωὴν ἔχει αὐξηθῇ πολὺ. Δὲν θὰ ἦτο ὑπερβολὴ ἂν ἐλέγαμε ὅτι ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τῆς ἀκμῆς τῆς Ἑλληνικῆς Αὐτοκρατορίας τῶν μέσων αἰώνων ὁ γεωργικὸς παράγων δὲν εἶχε τὴν σημασίαν ποὺ ἀπέκτησε σήμερον εἰς τὴν ἐθνικὴν μας ζωὴν. Ὁ ἐποικισμὸς, ποὺ ἕως τὸ 1928 ἦτο ἓνα ἀδέσβατον πείραμα, ἀπεδείχθη ἀθλός, ποὺ ἀνάλογον δὲν ἔχει νὰ ἐπιδείξῃ κανεὶς λαὸς εἰς τὸ ἀχανὲς πεδὶον τῆς ἱστορίας. Ἦτο μία γεωργικὴ ἀναθεμελίωσις, ποὺ θὰ ἦτο τὸ ἀφυσικώτερον τῶν πραγμάτων ἡ ἐπίδρασις του νὰ περιορισθῇ μόνον εἰς τὸ παραγωγικόν καὶ εἰς τὸ οἰκονομικόν ἐπίπεδον. Ἦτο κλήσις πρὸς ἐπάνοδον τοῦ διεσπαρμένου εἰς τὴν ἀναπεπταμένην Ἀνατολὴν Ἑλληνισμόν εἰς τὰς πρωταρχικὰς γεωγραφικὰς τοῦ ἀφეთηρίας καὶ συγχρόνως αἰτήματα ἐπιστροφῆς πρὸς τὴν γῆν δι' ὅλον τὸ ἔθνος. Αἰτήματα ἐπιστροφῆς πρὸς τοὺς πόρους καὶ πρὸς τὸ πνεῦμα τῆς γῆς αὐτῆς. Ὅτι ἔτσι τὴν ἔννοιωσεν καὶ τὴν ἐδέχθη ὁ Ἑλληνισμὸς αὐτὴν τὴν κλήσιν φαίνεται ἀκόμη καὶ ἀπὸ τὸ γεγονός ὅτι ὁ ἀναγεννητικὸς ὀργασμὸς ποὺ κατέλασεν τὴν ἐλληνικὴν γεωργίαν δὲν ἐντοπίζεται καθόλου εἰς τὰς περιοχὰς ποὺ ἐπυκνώθησαν ἀπὸ τοὺς ἐποίκους, ἀλλὰ ἀπλώθηκε καὶ ἀγκαλιάζει ὅλη τὴν Χώραν, ἀπὸ τὸ ἔνα τὸ ἄλλο. Χάρις εἰς αὐτὸν τὸν ἀναγεννητικὸν ὀργασμὸν κατεκτήσαμεν ἀκόμη μίαν φορὰν οἱ Ἕλληνες, αὐτὴν τὴν ἀνάγκη θείσαν ἐπειτα ἀπὸ ἐνὸς αἰῶνος ἀγῶνας καὶ προσπάθειας ἐλληνικὴν Χώραν. Τὴν κατεκτήσαμεν μὲ τὸν ἰδρώτα, ἀφοῦ πρῶτα τὴν ἀνεκτήσαμεν μὲ τὸ αἷμα. Καὶ ἡ δευτέρα αὐτῆς κατὰκτησις ἔκαμεν ἀκόμη στερεωτέραν καὶ ἀκόμη περισσώτερον ἀπρόσβλητον τὴν πρώτην. Τόσον ἀπρόσβλητον καὶ τόσον στερεάν, ὥστε ἡ βεβαιότης μας γι' αὐτὴν, ἡ πίστις μας εἰς τὸ ὅτι θὰ τὴν κρατήσωμεν καὶ ἡ ἀπόφασίς μας νὰ μὴν ἀφῆσωμεν ἀτιμώρητον ἐκεῖνον ποὺ θὰ ἐδοκίμαζε νὰ τὴν θίξῃ, νὰ εἰναι ἀσάλευτος καὶ σταθερὰ ὅσον καμμιὰν ἄλλην φορὰ σήμερον, ἐνῶ μαίνεται ἡ καταγλιγὶς τοῦ πολέμου εἰς τὸν Κόσμον καὶ ἔχουν διασφαλευθῇ καὶ καταρρεῦσει ὅλοι οἱ συντελεστοὶ τῆς ἱσορροπίας καὶ τῆς τάξεως εἰς τὴν Εὐρώπῃν.

Ὅλη αὕτη ἡ νέα κατάκτησις, ποὺ δὲν ἔγινε χωρὶς θυσίας, ἀλλὰ ποὺ γιὰ τοῦτο ἐθάθυεν ἀκόμη περισσότερον τὸν δεσμὸν μας μὲ τὴν γῆν αὐτὴν, ποὺ ἦτο πρὸ αἰώνων πολλῶν ἡ ἀφეთηρία καὶ ποὺ ἔγινεν εἰς μίαν στιγμὴν καταφύγιον καὶ θὰ γίνῃ πάλιν κάποτε ὀρμητήριον τοῦ Ἑλληνισμοῦ, διὰ νὰ μετουσιωθῇ καὶ νὰ γίνῃ ἀπόκτημα τῆς ψυχῆς μας, ἔπρεπε νὰ συμπέσῃ μὲ μίαν μεταβολὴν εἰς τὸ πολιτικὸν ἐπίπεδον. Οἱ νέοι οἱνοὶ χρειάζονται νέους ἀσκούς. Καὶ ἡ μεταβολὴ ἔγινε καὶ συνεχίζεται τέσσαρα χρόνια τώρα καὶ διαμορφώνει τοὺς νέους της θεσμούς.

ΤΟ ΠΑΙΔΙ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑ ΤΗΣ ΕΥΘΥΝΗΣ

Δέν θάταν άκόμη όχτώ, όταν σήμανε τό κουδούνι της έξόπορτας' ήταν ένας άστυφύλαξ συνοδευόμενος από έναν βαθμοῦχο Φαλαγγίτη. "Έφεραν τά δελτία των τροφίμων, τά όποία έπρεπε νά συμπληρώσουν όλες οι οικογένειες και θά περνούσαν νά τάπαιρναν την έπομένη. Δέν ξέρω γιατί έσκύψα από τό παράθυρο την ώρα που ό άστυφύλαξ και ό Φαλαγγίτης κατηυθύνοντο σέ άλλα γειτονικά σπίτια νά εκτελέσουν τό ίδιο καθήκον. Γυναικούλες του λαού, γέροι, άνθρωποι που τους άρέσει νά είναι έν τάξει με τους τύπους, τους ρωτούσαν για τόν τρόπο που θά έσυμπλήρωναν τά δελτία, για διάφορες λεπτομέρειες που είναι άδύνατο νά διανοηθῇ μιά 'Αρχή όταν άποφαίζει την έπιβολή κάποιου μέτρου. Κι' έβλεπα τό μικρό Φαλαγγίτη που έφερε δίπλα στον άστυφύλακα, με κάποια ύπερηφάνεια, τά "διακριτικά του βαθμού του, νά δίνει οδηγίες, νά έξηγηθῇ, νά κατευθύνῃ, με θετική και χωρίς καμιά έπίδειξη σοδαρότητας. "Υστερότερα είδα άλλους Φαλαγγίτες, σέ σπίτια, σέ καταστήματα, νά κάνουν την ίδια δουλειά και πάντα με τόν αυτό σοβαρό τρόπο. Διάρκως με βασάνιζε μιά σκέψη: Δέν είναι τάχα αυτά τά 'Ελληνόπουλα, τά ίδια που ήσαν και χθές και προχθές; Δέν είναι τά ίδια αυτά που έφθασαν νά οργανώνονται στα σχολεία τους σέ μαχητικές ομάδες και σέ συλλόγους; Δέν είναι τά ίδια που έδιάβαζαν με φανατισμό μεγαλύτερο από τους μεγάλους τόν κίτρινο Τύπο και άλλα άνάλογα δημοσιεύματα;

"Ήσαν, ασφαλώς, και παραῆσαν, άλλ' όπως τό λέει και ή κρητική παροιμία: «καιρός πουλάει τά λάχανα, καιρός τά παραπούλια». Τά παιδιά ήσαν ή εικόνα που αντιφεγγιζόταν στον καθρέφτη των μεγάλων. Εικόνα και όμοίωσης. Δέν μπορούσαν, βέβαια, τά παιδιά νά γίνουν τό παράδειγμα των μεγάλων, νά τους χαράξουν δρόμους και νά τους όποδείξουν καθήκοντα. Τά 'Ελληνόπουλα ήκολούθησαν πάντα τους μεγάλους όταν οι μεγάλοι έστάθηκαν άξιοι της άποστολής τους μέσα στην ίδια τους την Πατρίδα και στον ανθρώπινό τους προσορισμό. Τά θυμάμαι τά 'Ελληνόπουλα στη Σμύρνη, ντυμένα τη στολή του προσκόπου. "Ήταν ή έποχή των μεγάλων επιχειρήσεων του 'Ιουλίου του 1921 και οι τραυ-

ματίαι κατά χιλιάδες έφθαναν στους διαιμέρους σιδηρ) κοὺς σταθμούς και στη Σμύρνη. Οι νοσοκόμοι έχρειάζονταν στη γραμμή του πυρός και στρατιώται άλλοι από τους άπαραιτήτους για την τήρησι της τάξεως και της άσφαλείας των γραμμών δέν μπορούσαν νά μένουν στην Ιωνική πρωτεύουσα. Και τότε αντίκρυζε κανείς αυτό τό συγκινητικό θέαμα στους σταθμούς: Τά 'Ελληνόπουλα με τη στολή του προσκόπου νά έπιστατούν παντού, νά μεταφέρουν με στοργή και προσοχή τους τραυμα-

ΑΠΟ ΤΑ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΤΗΣ ΔΙΑΣΚΕΨΕΩΣ

Τά άγόρια και τά κορίτσια της 'Ελλάδος πρέπει νά γνωρίζουν ότι όλα μπορούν νά συμβούν, ένα όμως αποκλείεται άπολύτως: 'Αποκλείεται δηλαδή νά ύποσταλῇ ποτέ ή σημαία, την όποιαν ύψωσεν ό 'Ιωάννης Μεταξάς. 'Η σημαία ή γαλανόλευκη με τόν διπλοπέλεκυ, που την κρατούν σήμερα στα χέρια τους ένα εκατομμύριο εκατό χιλιάδες άγόρια και κορίτσια της 'Ελλάδος.

τίας από τά νοσοκομειακά τραίνα στα αυτοκίνητα και νά τους συνοδεύουν ως τά νοσοκομεία, όπου άλλοι πρόσκοποι εκτελούσαν νοσοκομειακά καθήκοντα. "Ήτο θέαμα που και κείνος που δέν τό είδε μπορεί νά τό φαντασθῇ και που δικαιολογεί εκείνους που πιστεύουν ότι τό παιδί πολλά μπορεί νά προσφέρει τό Κράτος, άρκει αυτό νά του δώση όντότητα, νά τό έξυψώση, νά του έμπνεύση την ιδέα ότι έχει νά παίξῃ ένα ρόλο που βγαίνει από τά όρια των παιγνιδιών και της άφελείας. Αυτό άκριβώς που γίνεται σήμερα. Ξέρω ότι ύπῆρξαν πολλοί μεμφίμοιροι όταν κατεβλήθη ή πρώτη προσπάθεια νά οργανωθούν τά 'Ελληνόπουλα σέ μιά πανελλήνια μονάδα με όρισμένες κα-

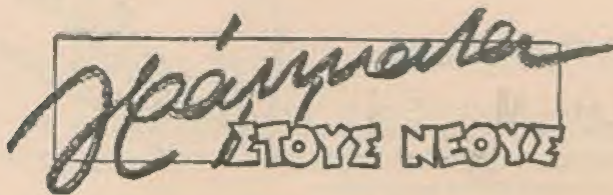
τευθύνσεις, σκοπούς σαφείς και άρτια ιδεώδη. "Άκουσα πολλούς με την κακόχυμο διάθεσί τους νά δημιουργούν ζητήματα εκ του μη όντος, νά δίνουν τερατώδεις διαστάσεις σέ άσήμαντα έπεισόδια, νά φαντάζονται πράγματα καταπληκτικά, γιατί τους τά ένέπνεε ή χολερική τους ψυχή. Σήμερα ξαστέρωσαν κι' αυτοί, ίσως γιατί άρχισαν νά καταλαβαίνουν ότι τό παιδί, από τη στιγμή που του έδόθη ή θέσις που του άξιζε, παίζει ένα ρόλο που καθημερινώς γίνεται ευρύτερος.

Δέν μπορώ, βέβαια, νά ξέρω' σαν άνθρωπος όμως που κινείται, που ζῇ μέσα στο κοινωνικό σύνολο και κάνει τις διαπιστώσεις του, βλέπω ότι ή καρδιά μου γεμίζει άγαλλίασι. Τά 'Ελληνόπουλα περισσότερο όλοένα παίζουν τό ρόλο τους στον τόπο, γίνονται έξάρτημα της όλης κρατικής μηχανής στο μέτρο της δυνάμεώς τους και όταν θά εθάση ή ώρα νά κυβερνήσουν την χώρα, θά είναι πλήρως κατῆρτισμένα.

"Ετσι έξηλείφθη τό μεγαλύτερο σφάλμα που διέπραττεν άλλοτε ή οικόγένεια και ή παιδαγωγική: ό περιφρονητικός παραμερισμός του παιδιού. Είναι, βέβαια, όρισμένη ή άκτίς της δράσεως του παιδιού, αλλά μέσα σ' αυτή μπορεί νά θαυματουργήσῃ, γιατί έχει φλόγα και ένθουσιασμό στην ψυχή του και όξύνονται πολλές φορές που καταπλησσει. Στα καλύτερα χρόνια, περιωρίζαμε ύποχρεωτικά τό παιδί στο παιγνίδι, και του έμπνέαμε την άδιαφορία. Σήμερα του δίνουμε τό παιγνίδι ως μέσο χαράς και σωματικής τονώσεως, αλλά και του δίνουμε όλες τις δυνατότητες ν' αναπτύξη την προσωπική του Ικανότητα, νά διαδηλώση τά διοικητικά του προσόντα, νά δείξη πρωτοβουλία, ν' άποκτήσῃ τό συναισθημα της ευθύνης. Τ' άποτελέσματα, τ' άγαθώτατα άποτελέσματα, τά βλέπουμε, καθημερινώς, παραστατικώτερα γύρω μας. Τό 'Ελληνόπουλο με τη φυσική του έξυπνάδα κατορθώνει πράγματα, για τά όποια τό Κράτος θά έχρειάζόταν και ειδικές όπηρεσίες και ποσά χρηματικά μεγάλα.

Χρ. Έμμ. Άγγελομάτης

ΟΥΡΑΝΟΣ ΚΑΙ ΓΗ

Άγαπητοί μου Φίλοι,

Όπως είναι γνωστό, στις δύσκολες στιγμές του άνθρωπου γίνεται πάλι αβρόμητος, πάλι ελλεικρινής, πάλι εσωτερικός. Καί όχι μόνο ως άτομον, αλλά και ως σύνολον, ως λαός, ως έθνος, κάποτε και ως ανθρωπότης.

Και αυτό άκριβώς τó φαινόμενον παρατηρείται και σήμερα, πού ή ανθρωπότης περνά τις αγωνιώδεις στιγμές του Εύρωπαϊκού πολέμου. Τό δέος της καταστροφής και του θανάτου, ό φόβος του άγνωστου μέλλοντος πού θά προκύψη από τά έρείπια και την έρήμωσι, ή αγωνία του κινδύνου γιά τή συντήρησι και τή διατροφή των ανθρώπων, γεμίζουν και πιέζουν και πνίγουν την ψυχή της ανθρωπότητας. Καί υπό την επίδρασι των αισθημάτων αυτών, όλες οι σοφές θεωρίες, οι μηχανικές έφευρέσεις, οι ύλιστικές αντίληψεις πέφτουν από πάνω της με μιάς, όπως ή σκουριά από τό σίδηρο πού τό πυρώνει ή φωτιά και τό σφυρηλατεί τό σφυρί. Καί ή ψυχή της ανθρωπότητας, καθαρισμένη από τις διάφορες σκουριές της, γυμνή, άληθινή, ξαναπαίρνει την θείαν ούσίαν της, ξαναβρίσκει τά πιά αβρόμητα, τά πιά πηγάια, τά πιά πρωτόγονα αισθήματά της.

Κί' έτσι, καθώς έχει γίνει, κυττάξετε την τώρα, άγαπητοί μου Φίλοι, κυττάξετε νά διητέ ποιάν στάσιν παίρνει, πού αναζητεί άνακούφισι και καταφύγιον, πού στρέφει τά βλέμματά της. Νικηταί και νικημένοι, φίλοι και έχθροί, ούδέτεροι κοντινοί και μακρινοί, όλοι παρουσιάζονται ένωμένοι, είτε τό θέλουν είτε δέν τό θέλουν, συνειδητά ή άσυναισθητά, σε μιά κοινή στάσι: σε στάσι προσευχής, και καταφεύγουν σ' Ένα κοινόν καταφύγιον, όπου στρέφουν από κοινού τά βλέμματά τους: στον Ούρανόν και στη Γή.

Οί νικηταί εύχαριστούν τόν Θεό γιά τή νίκη τους. Οί νικημένοι και οι κινδυνεύοντες στον Θεόν αποθέτουν τις έλπίδες τους γιά την σωτηρία τους και γιά τό μέλλον τους. Καί όλοι μαζί προσπαθούν νά πατήσουν γερά τά πόδια τους πάνω στη Γή, γιατί ξέρουν ότι μόνο από την έπαφή με τό Ιερό της χώρας θά μπορέσουν νά ξαναπάρουν νέες δυνάμεις, όπως ό μυθολογικός Άνταίος, ότι μόνο σ' αυτήν θά μπορέσουν νά ξαναβρουν στοιχεία ζωής κι' άναγεώσεως.

Μέσα στους σωρούς των έρείπων και τις φλόγες της καταστροφής, πού τις έπροκάλεσαν κατά μέγα μέρος οι τεχνικές έφευρέσεις κι' οι μηχανικές τελειοποιήσεις, ό άνθρωπος είδε τη χρεωκοπία του μονομερούς ύλικού πολιτισμού, έννοιωσε βαθειά τη φωνή της αυστηράς έπιτιμήσεως πού του άπηύθυνεν από μέσα του ή ξεχασμένη και παραγκωνισμένη, μά άθάνατη ψυχή του, κι' είδε καθαρά τόν μόνον Ισίο, τόν μόνον σωστό δρόμον, πού οδηγεί στον άληθινό, τόν ψυχικό κυρίως πολιτισμό, τόν δρόμον του Θεού.

Κί' όταν αντίκρυσ, άνασκαμμένη, ξερή και άγονη από τά όργανα της καταστροφής, αίματωμένη από τό ίδιο του τό αίμα την Ιερή μορφή της Μητέρας Γής κι' έννοιωσε τά πρώτα μηνύματα της στερησεως και της πείνας, ανατρίχιασε από τό φοβερό αίσθημα της απομονώσεως και της έγκαταλείψεως. Καί θυμήθηκε τη μεγάλη γονιμοποιό δύναμι του τιμίου Ιδρωτός του, θυμήθηκε τη χαρά, την ειρήνη, την εύτυχία της δημιουργικής εργασίας και φώναξε δυνατά και έξαλλα: Γή! Γή! Καί τρέχει νά ξαναπέση στην άγκαλιά της.

Κί' έτσι, με τά χέρια ύψωμένα στον Ούρανόν, με τά πόδια στερεωμένα στη Γή, αναζητεί ή Άνθρωπότης, μέσα στις φοβερές στιγμές πού περνά, την παρηγοριά και την έλπίδα.

Με όλη μου την άγάπη
Μελής Νικολαΐδης

ΑΙΣΙΟΔΟΞΙΑ ΚΑΙ ΑΥΤΟΠΕΠΟΙΘΗΣΙ

Η εποχή μας είναι μιά μεγάλη και σπάνια εποχή. Γι' αυτό και πρέπει νά είμαστε περήφανοι έπειδή ζούμε στην εποχή αυτή. Σε μās έλαχε ό κλήρος τώρα, στην Ιστορική αυτή στροφή του κόσμου, όχι μόνο νά παρακολουθήσουμε τά γεγονότα, αλλά νά συμβάλουμε κι' έμείς, κατά τό δυνατό, στην δημιουργία καλύτερης τάξεως πραγμάτων. Κί' αυτό δέν είναι υπερβολή. Η ζωή βέβαια άκολουθάει τό δρόμο της. Παράγοντες, πού δέν μπορεί νά τους συλλάβη ή λογική του ανθρώπου, παρεμβαίνουν και δημιουργούν συγκρούσεις, από τις όποιες πάντοτε κάτι καινούργιον προέρχεται. Άλλά καθένας από μās αν ήλθη νά θεωρηται άξιος της ζωής, πρέπει νά θεωρη ή όχι μόνον τόν έαυτόν του υπεύθυνο γιά ό,τι συμβαίνει στον τόπον του, αλλά κι' ότι αυτός γεννήθηκε γιά νά διορθώση ό,τι κακό προηγούμενον. Έτσι σάν τοποθετηθή στην ζωή θά την χαρή, θά νιώση μέσα του μιά άποστολή, πού θά του γεμίξη τό είναι του, και σ' όποιες δήποτε συνθήκες κι' αν βρεθή, θά εξακολουθήση τό δρόμον του γιά την εκτέλεσι του καθήκοντος άφοβα και μ' έμπιστοσύνη. Ό καθένας είναι υπεύθυνος γιά τη ζωή του. Μοιρολατρείες, άδράνεις, φυγή από υποχρεώσεις και φόβοι γιά τό μέλλον προδίδουν έλλειψι νεότητος, ψυχής, και οδηγούν σε μιά ζήσι στείρα, κατώτερη, χωρίς κανένα ένδιαφέρον. Σε τέτοιους τύπους ή ζωή, τό μεγαλύτερον δώρον του Θεού, θεωρείται βάρος.

Έξω ή, μās έτόνισε ό στοχαστικός και πολύπειρος Άρχηγός μας, τότε μόνον αξίζει όταν την περνά κανείς με πεποίθησι, άφοβα, μ' έμπιστοσύνη εις τό μέλλον κι' άκόμη

ΑΠΟ ΤΑ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΤΗΣ ΔΙΑΣΚΕΥΕΩΣ

Ό άγών της όργανώσεως είναι διαρκής και άδιάκοπος. Τά στελέχη όφείλουν νά γνωρίζουν καλά ότι δέν υπάρχει καιρός δι' άνάπαυσιν. Καί πρέπει επίσης νά ξέρουν οι ήγήτορες της όργανώσεως ότι όσα έχουν έπιτευχθή μέχρι της στιγμής δέν είναι τίποτα μπροστά σε όσα πρέπει νά γίνουν.

νά είναι έτοιμος και νά την θυσιάση, όταν είναι άνάγκη.

Άνώτερος άνθρωπος δέν θεωρείται παρά εκείνος, πού δέν έχει γιά σκοπό του νά ζήση όπως-όπως, αλλά αγωνίζεται νά δημιουργήση κάτι καλλίτερον. Εκείνος πού κρύβει μέσα του όρισμένα Ιδανικά και θυσιάζει και την ίδια του τη ζωή γιά την διατήρησι και την επικράτησί τους, αυτός θεωρείται άνώτερος άνθρωπος. Καλλιεργεί σωματικά, ψυχικά και πνευματικά τόν έαυτό του όχι γιά νά αισθανθή περισσότερες άπολαύσεις, αλλά γιά νά είναι σε θέση νά αγωνιστή γιά τά Ιδανικά του με κίνδυνο και της ίδιας του ζωής.

Εμείς οι νέοι της Ελλάδος, χάρις στο δημιουργό της 4ης Αυγούστου, αποφύγαμε βέβαια μέχρι σήμερα νά πληρώσωμε και με τό αίμα μας την διατήρησι των Ιδανικών μας. Αυτό όμως δέν σημαίνει ότι δέν είμαστε έτοιμοι νά δώσουμε και την ίδια μας τη ζωή γιά την διατήρησι της ανεξαρτησίας της χώρας μας και τό μεγαλείον του Έθνους μας.

Έχουμε άπόλυτη έμπιστοσύνη στον έαυτό μας και χωρίς φόβο τραβούμε τόν Ιστορικό μας δρόμον, με την πεποίθησι ότι ή Ελλάδα μας θά εξακολουθήση στο πέραςμα του χρόνου όχι μόνο νά διδάσκη τους λαούς με τόν παρελθόν της, αλλά έλεύθερη, ανεξάρτητη και ισχυρή, νά ακτινοβολή με τό εκάστοτε παρόν της γιά καλό της ανθρωπότητας. Από της 4ης Αυγούστου αισθανόμαστε Έθνική και άτομική αίσιοδοξία και αυτοπεποίθησι και κρύβουμε μέσα μας τά αίωνα Έλληνικά Ιδανικά, διά τά όποια, αν παραστή άνάγκη, είμαστε έτοιμοι και νά θυσιάσομε.

Γ. Μυλωνας

ΤΟ ΕΛΕΥΘΕΡΟ ΣΧΕΔΙΟ

Ἀπὸ τοῦ παρόντος τεύχους ἐγκαινιάζομεν εἰδικὴν στήλην μαθημάτων διὰ τὸ Ἑλεύθερον Σχέδιον. Εἶναι γνωστὴ ἡ τάσις τοῦ παιδιοῦ καὶ τοῦ νέου νὰ ἀποτυπώνῃ ἐν σχεδίῳ ἀντικείμενα διάφορα, σκηνὰς ἐκ τῆς καθ' ἡμέραν ζωῆς κλπ. Ὅλα αὐτὰ γίνονται ἐνστικτωδῶς καὶ ἐξαίρεσις ὀλίγων περιπτώσεων εἶναι ἀτελεῖ. Μὲ τὰ ἀνωτέρω μαθήματα γίνεται συστηματοποίησης τῆς ἐνστικτοῦ αὐτῆς ὁρμῆς, ἡ ὁποία κατόπιν ἐξελλίσσεται εἰς τὸ περιγραφικὸν καὶ τὸ γεωμετρικὸν σχέδιον, τὸ ὁποῖον εἶναι τὸ βασικὸν θεμελίον εἰς τὴν δημιουργικὴν προκοπὴν τῶν νέων ἐκείνων, οἱ ὁποῖοι ἐπιδίδονται εἰς τὴν ἐκμάθησιν τῶν διαφόρων τεχνῶν. Ἀλλὰ καὶ δι' αὐτὴν καθ' ἑαυτὴν τὴν πρόδον πάσης τέχνης καὶ τὴν ἀνάπτυξιν τῆς καλαισθησίας—τοῦ γούστου—ἐν γένει τοῦ τεχνίτου τὸ σχέδιον παίζει σπουδαῖον, πρωταρχικὸν ρόλον. Καὶ νομίζομεν διὰ τοῦτο ὅτι ἐξυπηρετοῦμεν σπουδαῖστα τὰ ἐργαζόμενα εἰς τέχνας μέλη τῆς Ὁργανώσεως.

«ΨΥΧΙΚΗ ΚΑΛΙΕΡΓΕΙΑ»

Ὁ Ὑφυπουργὸς τῆς Παιδείας κ. Σπέντζας, πληροφωρηθεὶς τὴν ὥραν πρᾶξιν τῆς Φαλαγγιστοῦς Χρυσῆς Σπυρογιάννη, ἐκ Κορίνθου, ἡ ὁποία, ἀνευροῦσα χρηματὸδεμα ἐκ ὄρχ. 2.600, ἐσπευσε νὰ τὸ παραδώσῃ εἰς τὸ πλησιέστερον ἀστυνομικὸν τμήμα, μολοντί πτωχότητι, ἀπέστειλεν εἰς τὸν Γυμνασιάρχην τῆς τηλεγράφημα, εἰς τὸ ὁποῖον, μετὰ ἄλλων, τόνιζει τὰ ἑξῆς: «Ἐπαινοῦμεν τὴν ὡς ἄνω μαθήτριαν διὰ τὴν πρᾶξιν ταύτην, ἥτις ἀποδεικνύει ὅτι ἡ συντελούμενη ψυχικὴ καλλιέργεια τῶν μαθητῶν τὸσον ὑπὸ τῆς Ε. Ο. Ν., ὅσον καὶ ὑπὸ τοῦ Σχολείου, ἔσχε τὴν εὐεργετικὴν ἐπίδρασιν τῆς». Δὲν χρειάζεται, φυσικὰ, νὰ προσθέσωμεν ἡμεῖς τίποτε εἰς τὴν διαπίστωσιν τοῦ κ. Ὑφυπουργοῦ.

Ἡ εὐκαιρία τῶν ἐτησίων Πανθρακικῶν ἀθλητικῶν ἀγώνων, μὲ τὴν ὁποίαν συνέπεσεν ἐφέτος ἡ ἀποκάλυψις τοῦ μνημείου τοῦ Μακεδονομάχου, συνεκέντρωσεν εἰς τὴν Δράμαν πολλοὺς ἐπισήμους ἀπὸ τὴν πρωτεύουσάν καὶ ἀπειρον κόσμον ἀπὸ τὰ θρακικὰ καὶ τὰ μακεδονικὰ τμήματα τοῦ Κράτους. Ἐδόθη μὲ τὴν ἀφορμὴν αὐτὴν καὶ εἰς τὸν τύπον τῆς πρωτεύουσας καὶ τῶν ἐπαρχιῶν καὶ συγχρόνως εἰς ὅλους τοὺς Ἕλληνας, ν' ἀναλογισθῶμεν τὸ ἀναγεννητικὸν ἔργον, ποῦ ἐπραγματοποίησεν ὁ Ἑλληνισμὸς μετὰ πολέμων ἐξωτερικῶν, ἐμφυλίων διαταραχῶν καὶ οἰκονομικῶν κρίσεων εἰς τὰς βορείους ἐπαρχίας τοῦ Κράτους, τῆς ἐλληνικότητος τῶν ὁποίων, πρὶν ἀκόμη τὰς ἀνακτῆσαι, καταλῶν τὸν μακρὸν ξενικὸν ζυγὸν ὁ ὀρμηθεὶς ἀπὸ τὴν Θεσσαλίαν τὸ φθινόπωρον τοῦ 1912 ἑλληνικὸς στρατός, ὑπερῆμύνησεν μὲ τὴν πολύτροπον καὶ ἀκατάβλητον ἐλληνικὴν ἐπιμονὴν οἱ γηγενεῖς Ἕλληνες τῶν περιοχῶν αὐτῶν.

Πολλοὶ ἀπὸ αὐτοὺς, ἀληθινὰ ἐκλεκτοί, ἔδωσαν καὶ τὸ αἷμα καὶ τὴν ζωὴν των. Ὑπὸ τὸν ξένον δυνάστην, διεδικῶν τὰ δικαιώματά του τὰ ἱστορικὰ καὶ τὰ ἐθνολογικά, ὁ Ἑλληνισμὸς, ἀντεμετώπισεν εἰς τὰς περιοχὰς ἐκεῖνας μὲ πείσμονα ἀγωνιστικότητα κάθῃ ἀπόπειραν διεισδύσεως παρεισάκτων διεκδικητῶν τῆς ἐθνικῆς τοῦ κληρονομίας. Τὸ μνημεῖον τὸ ἀποκαλυφθὲν τὴν περασμένην Κυριακὴν εἰς τὴν Δράμαν ἐστήθη διὰ νὰ τιμῇ τοὺς ἀγῶνας αὐτοὺς, τῶν ὁποίων οἱ καρποὶ ὑπῆρξαν τόσον ἀφθονοὶ καὶ τόσον θαυμαστοί. Ἀπὸ τοὺς ἀγῶνας αὐτοὺς προήλθεν ἡ σημερινὴ πυκνὴ, ρωμαλέα καὶ ἀπρόσβλητος ἑλληνικὴ ἀνθοῖσις. Τὸ ἑλληνικὸν πολιτιστικὸν ἔαρ, τὸ ὁποῖον μέσα εἰς ὀλιγωτέρας τῶν τριῶν δεκαετηρίδων ἀνενέωσε καὶ ἀνεδημιούργησε κοινωνικῶς, οἰκονομικῶς, παραγωγικῶς τὰς ἐπαρχίας ἐκεῖνας τόσον, ὥστε σήμερον τίποτε νὰ μὴν ἐνθυμίζῃ ἐκεῖ τὸν νωθρόν, κλειστὸν καὶ μοιρολατρικὸν ρυθμὸν ζωῆς ποῦ ἐχαρακτήριζε τὰς τελευταίας ἡμέρας τῆς παρακμῆς τῆς ὀθωμανικῆς αὐτοκρατορίας. Τρόποι καὶ συστήματα ζωῆς καὶ νόησις καὶ ἀντίληψις, ποῦ εἶχον ἐπιβληθῇ διὰ τῆς βίας, ἐπὶ αἰῶνας, ἔχουν ἐξαλειφθῇ. Δὲν ἀπέμεινεν οὔτε ἡ ἀνάμνησις των. Ἐξηφανίσθησαν, ὅπως ἐξαφανίζεται τὸ ἐπικάθισμα τῆς σκόνης ποῦ συσσωρεύει ὁ καιρὸς, διὰ ν' ἀποκαλυφθῇ εἰς ὅλην τὴν λάμψιν τῆς ἡ πολυτίμος ὅλη τὴν ὁποίαν ἐκάλυψεν.

Οἱ νέοι τῆς Θράκης, ποῦ συνέρρευσαν εἰς τὴν Δράμαν διὰ ν' ἀγωνισθοῦν τοὺς παναρχαίους ἑλληνικοὺς ἀγῶνας, εἶναι εὐτυχεῖς. Ἐγεννήθησαν καὶ ἐμεγάλωσαν μέσα εἰς ἀτμόσφαιραν ἐλευθερίας, φωτεινῆς, μὲ τὸ κεφάλι ψηλά καὶ μὲ τὸ μέτωπο ὑπερήφανον. Ὑπῆρξαν μάλιστα στιγμαί, ποῦ μαζὶ μὲ ὅλους τοὺς νέους τῶν ἄλλων ἑλληνικῶν περιοχῶν, ἔδοκίμασαν καὶ αὐτοὶ νὰ παίξουν μὲ τὴν φλογερὰν οὐσίαν τῆς ἐλευθερίας καὶ ἐκινδύνευσαν νὰ κάψουν καὶ αὐτὴν καὶ τὸν τόπο. Αὐτὴ ὅμως ἡ ἀλόγιστος ὁρμὴ ἔχει κατασιγασθῇ ἐγκαίρως καὶ σήμερα ἡ ἐλευθερία εἰς τὴν Μακεδονίαν καὶ εἰς τὴν Θράκην, ὅπως καὶ εἰς ὅλην τὴν Ἑλλάδα, ἔγινεν ὅσον δὲν ἦτο ποτὲ δημιουργικὴ καὶ γόνιμος. Αὐτὸ τὸ μαρτυροῦν, μὲ τὴν ἐξόχως εὐγλωττον καὶ πειστικὴν γλῶσσάν των, τὰ ἔργα τῶν ἀνθρώπων καὶ ἡ ἀπόδοσις τῶν ἔργων αὐτῶν. Αἱ τελευταί τῆς Κυριακῆς ἦλθαν ἐπικαίρως διὰ νὰ μᾶς ἐνθυμίσουν τὰ ἔργα αὐτὰ καὶ συγχρόνως τὸν παλμὸν τὸν ἔντονον τῆς πληθωρικῆς καὶ πληθωρικὰ δημιουργικῆς ζωῆς ποῦ πάλλεται καὶ σφύζει ἐκεῖ ἐπάνω καὶ ποῦ εἶναι καὶ μένει καὶ θὰ παραμείνῃ εἰς τοὺς αἰῶνας σταθερῶς καὶ ἀκαταλύτως ἑλληνικός.

Ο ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ ΠΟΙΗΜΑΤΟΣ

Ὁ νέος πνευματικὸς διαγωνισμός, ποῦ προεκήρυξεν ἡ Κεντρικὴ Διοίκησις τῆς Ε. Ο. Ν. μετὰ τῶν μελῶν τῆς διὰ τὴν σύνταξιν ποιήματος, ποῦ νὰ ἐκφράξῃ τὰ συναίσθηματά των διὰ τὴν ἡμέραν τῆς 4ης Αὐγούστου, δίδει τὴν εὐκαιρίαν εἰς τοὺς Νέους τῆς Ἑλλάδος διὰ μίαν ὥραν καὶ ὑψηλὴν πνευματικὴν καὶ ψυχικὴν ἀσκήσιν. Ἀνεξαρτήτως τῶν τεχνικῶν ἀποτελεσμάτων τοῦ διαγωνισμοῦ, τὰ ὁποῖα, κατὰ τὴν γνώμην μας, εἶναι δευτερευούσης σημασίας, τὸ γεγονὸς καὶ μόνον ὅτι τὰ παιδιά τῆς Ὁργανώσεώς μας θ' ἀφιερῶσιν τὴν σκέψιν των καὶ τὴν ψυχὴν των εἰς τὴν βαθύτεραν κατανόησιν καὶ συναισθησίν τῆς ὁψιστῆς ἐθνικῆς, ἠθικῆς καὶ πνευματικῆς, καὶ γενικώτερα πολιτιστικῆς σημασίας τῆς μεγάλης ἡμέρας τοῦ Ἑλληνισμοῦ, αὐτὸ καὶ μόνον τὸ γεγονὸς ἐνέχει ἐν ἑαυτῷ τὴν μεγαλότεραν ἐπιτυχίαν τοῦ διαγωνισμοῦ καὶ ἀποτελεῖ τὸ καλύτερον Πόημα, τὸν ὀραϊότερον ὕμνον πρὸς τὴν ἡμέραν τῆς Ἐθνικῆς ἀφύπνισης καὶ τὸν μεγάλον Ἐμπνευστὴν καὶ Δημιουργόν τῆς.

ΤΑ ΓΡΑΜΜΑΤΟΣΗΜΑ ΤΗΣ Ε. Ο. Ν.

Ἡ ἀπόφασις ὅπως, ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ τῆς προσεχοῦς ἑπετείας τῆς 4ης Αὐγούστου, ἐκδοθῶν ἀναμνηστικὰ γραμματόσημα ἀφιερωμένα εἰς τὴν Ε. Ο. Ν., τιμᾷ τὴν Ὁργάνωσιν μας, ἡ ὁποία συναίσθάνεται βαθύτατα τὴν τιμὴν αὐτὴν. Ἀντὶλαμβάνεται ὅτι ἡ συμβολικὴ αὐτὴ ἐκδήλωσις ἀποτελεῖ ἀναγνώρισιν καὶ ἐπιθράβεισιν τῶν μέχρι σήμερον προσπαθειῶν τῆς, κατανοεῖ δὲ συγχρόνως ὅτι αὐτὴ ἀκριβὴς ἡ ἀναγνώρισις ἐντείνει καὶ εὐρύνει τὰς μεγίστας ἐναντι τῆς Νεότητος καὶ τοῦ Ἑθνικοῦ γενικῶς εὐθύνας τῆς, διὰ τὴν πιστὴν ἐκπλήρωσιν τῶν ὁποίων θὰ ἐξακολουθήσῃ ἐργαζομένη μετὰ πίστεως, ἀφοσιώσεως, ἐνθουσιασμοῦ καὶ ὁρμῆς, ἐμπνεομένη πάντοτε ἀπὸ τὴν ἰσχυρὰν καὶ ζωογόνον πνοὴν τοῦ Ἀρχηγοῦ.

[Η ΜΑΧΗ ΤΟΥ ΠΕΤΣΟΒΟΥ]

Ιούλιος 1913.

Ο καλοκαιρινός καύσων είναι αφόρητος. Παρ' όλα αυτά η προέλασις των Έλληνικών στρατευμάτων συντελείται με ένθουσιασμό, με θάρρος, με αυταπάρνησι, με άκατανίκητη άποφασιστικότητα. Όλη η περιοχή της Στρωμνίτης έχει πιά ξεκαθαρισθή και ο νικηφόρος Έλληνικός στρατός είναι κύριος της Στρωμνίτης, με το ωραιότατο κάστρο της και την όλοπράσινη περιοχή της, που την διασχίζουν μικρά ποταμάκια, που το νερό τους τρέχει κελαρυστό για να την κάμη δροσερή, σαν μία δασι για τους στρατιώτες, που 15 μέρες τώρα άνεβοκατεβαίνουν θριαμβευτικά μέσα στη ζέστη του καλοκαιριού και τις φλόγες των κανονιών τά μακεδονικά βουνά...

Πολλοί νομίζουν ότι εδώ θα είναι το τέρμα των επιχειρήσεων. Ήταν άλλως τε μέχρις εκεί ο πρώτος αντικειμενικός τους σκοπός.

Μά ο στρατός, παρ' όλες τις κακουχίες, δεν θέλει ν' άκούση για σταμάτημα. Κάθε άλλο. Άνεβαίνοντας τις βουνοκορφές δραματίζεται πίσω από τα βουνά τα παληά βουλγαρικά σύνορα και πιά πέρα τη Σόφια, που όνειρεύεται να την καταλάβη κι αυτή, όχι βέβαια για να την κάμη δική του, μά για να μπορέση εκεί να επιβάλη απλώς τους όρους της ειρήνης!...

Και οι στρατιώται δικαιούνται στην εθνική τους προσδοκία, να μη σταματήσουν στην Στρωμνίτη... Και νάτη η Διαταγή του Βασιλέως, επιτακτική, που στην ανακοίνωσή της σκόρπιζε παντού ένθουσιασμό και γέμισε μ' ελπίδες νέων θριαμβών τους άηττήτους Έλληνες στρατιώτες.

Η Ιστορική αυτή διαταγή, που αναγνώσθηκε σαν ήμερησία σ' όλα τα Σώματα έχει ως έξης:

Χατζή - Μπεηλίκι,
4 Ιουλίου 1913, ώρα 8 π.μ.
Ήμερησία Διαταγή δι' όλόκληρον τα στρατεύμα. Νά κοινοποιηθί εις το στρατεύμα άμέσως.

Έξιωματικοί, όπαξιωματικοί και στρατιώται,

Είσερχόμεθα ήδη εις νέαν φάσιν πολέμου. Μέχρι τούδε ο Έλληνικός στρατός ύποστάς μεγάλα βάρη κατέφερε μέγα πλῆγμα κατά του έχθρικού στρατού. Χά-

ρις εις την άνδρείαν και την καρτερίαν σας η έκστρατεία έλαβεν όριστικήν τροπήν υπέρ ήμών, αλλά δεν έτελείωσεν άκόμη.

Διά να καταβληθῇ όριστικώς ό... έχθρός και εξασφαλισθούν εις την Έλλάδα οι καρποί της νίκης, χρειάζονται νέοι άγώνες και νέα θυσιά! Γνωρίζω τους κόπους και τα δεινοπαθήματά σας. Άλλά βλέπω μετά πεποιθήσεως ότι θα έντείνετε τας προσπάθειάς σας. Ήδη ο σερβικός στρατός συναθροίζεται προς επίθεσιν. Ο ρουμανικός στρατός, 200 χιλιάδες, διελθών τον Δούναβιν, βαδίζει εις Σόφιαν. Είμαι βέβαιος ότι δεν θα ύστερήσωμεν και ήμεις εις προθυμίαν. Θά τό άποδείξωμεν. Λοιπόν θάρρος, όπως πάντοτε και εμπρός.

Κωνσταντίνος Β΄

Αυτή ήταν η διαταγή της έξορμήσεως προς νέα νικητήρια τρόπαια... Ο στρατός είχε ηλεκτριοθῇ από αυτήν! Το «πάντα εμπρός» τους έκανε ταχύποδας και προχωρούσαν. Το «προχωρούσαν» είναι τρόπος του λέγειν. Άνέβαιναν! Μά και αυτό δεν είναι η κυριολεξία! Άνεργιχώντο εις τους δύσβατους κατοικόδρους των βουνών, που τους χώριζαν από τα παληά σύνορα της Βουλγαρίας.

Εις την μάχην είχαν ξεκινήσει με άφόρητον ζέστην... Τώρα άνεβαίνουν με άφόρητο κρύο!...

Ο όρίζων έχει καλυφθῇ από πυκνά μαύρα, άπειλητικά σύννεφα και τα στοιχεία της φύσεως συναγωνίζονται τώρα με τών κανονιών τις βροντές, σὲ άστραπές και κεραυνούς, που αλακώνουν τον ούρανό με τις πύρινες τεθλασμένες τους.

Οι καταρράκτες του ούρανού άνοιξαν και τη ζέστη τη διαδέχεται ένα κρύο διαπεραστικό!... Οι κατοικόδροιμοι που άνεβαίνουν οι στρατιώται μας γίνονται τώρα όλισθηροί και τα μεταγωγικά μας προχωρούν με σοβαρές άθαρσίες...

Και όμως προχωρούν. Δεν τους φοβίζει τίποτε. Ούτε οι βροντές, ούτε οι κεραυνοί, ούτε η βροχή, ούτε οι «καλοκαιρινοί» παγετώνες. Ούτε οι όμοθροντίες του έχθρου, ούτε οι όδίδες των βουλγαρικών κανονιών. Και προχωρούν...

(Συνέχεια στη σελίδα 1280).

Η όνομαστική έορτή της Α. Β. Υ. του Διαδόχου Παύλου έδωκε την εύκαιρίαν εις τα άπανταχού της Έλλάδος μέλη της Όργανώσεως, όμοι μετά του Έλληνικού λαού, να έκδηλώσουν πάλιν με τον αυθόρμητον και πηγαϊον τρόπον των παλμών, ζωηρά και κατακάθαρα τα αισθήματά των άφοσιώσεως και λατρείας προς τον Γενικόν Άρχηγόν της Ε. Ο. Ν. και πρώτον Φαλαγγίτην. Η ψαλείσα κατανυκτική δοξολογία πρωτοβουλία της Κεντρικής Διοικήσεως εις την Πρωτεύουσαν και αί άλλαι εις τας έπαρχίας, η έγγραφη εις το βιβλίον συγχαρητηρίων των Άνακτόρων του Κυβερνητικού Έπιτρόπου, αί προσφερθείσαι άνθοδέσμαι υπό συναγωνιστών και ο άνά την Έλλάδα ένθουσιώδης πανηγυρισμός έσυμβόλιζαν το πανελλήνιον αίσθημα θερμής οικειότητος και αγάπης με το όποϊον περιβάλλεται ο Διάδοχος του Έλληνικού Θρόνου, και η έθνική μας δυναστεία.

ΣΟΛΩΜΟΣ ΚΑΙ ΖΑΛΟΚΩΣΤΑΣ

Γύρω από τόν εθνικόν μας ποιητήν έχει σχηματισθῇ μία δλόκληρος φιλολογία, διά τῆς ὁποίας καταβάλλεται προσπάθεια νά διαφωτισθῇ ἡ μορφή τοῦ Διονυσίου Σολωμοῦ καί

Διονύσιος Σολωμός

διαλάμψη περισσότερον ἢ ψυχολογία του. Εἰς ἕνα σημείωμά μου δημοσιευθέν πρό καιροῦ ἀπό τῶν σπηλῶν αὐτῶν ἐπροσπάθησα νά δώσω μίαν εἰκόνα τοῦ χαρακτήρος του, ἀφηγούμενος μερικά ἀπό τὰ χαρακτηριστικώτερα ἀνέκδοτα τῆς ζωῆς τοῦ ἐθνικοῦ ποιητοῦ. Τώρα θά παραθέσω μίαν ἐπιστολήν τοῦ Ρεγκάλδι, ἡ ὁποία μᾶς παρέχει πολύτιμα στοιχεῖα διά τόν χαρακτήρα τοῦ Σολωμοῦ.

Ὁ Ἰωσήφ Ρεγκάλδι ἦτο Ἰταλὸς πρόσφυξ εἰς τὴν Ἑλλάδα κατὰ τὴν ἐποχὴν κατὰ τὴν ὁποίαν ἡ σήμερον μεγάλη Ἰταλία ἐστέναιζε ὑπὸ τὸν βαρὺν Αὐστριακὸν ζυγόν. Πολλοὶ διακεκριμένοι Ἰταλοὶ πατριῶται κατὰ τὰ μέσα τοῦ περασμένου αἰῶνος ἐδρὸν ἄσυλον καί προστασίαν εἰς τὴν Ἑλλάδα. Ὁ Σολωμὸς ὁ ὁποῖος εἶχε σπουδάσει εἰς τὴν Ἰταλίαν, ἐδείχθη εὐεργετικώτατος εἰς διαφόρους Ἰταλοὺς πολιτικούς πρόσφυγας, ἰδίως εἰς τοὺς Τομάζο καὶ Ρεγκάλδι. Ὁ τελευταῖος αὐτὸς ἦτο διάσημος τότε καθ' ὅλην τὴν Εὐρώπην διὰ τὸ ἐξαιρετικὸν του προσὸν τῆς αὐτοσχεδιάσεως ποιημάτων. Ἐνας ἀπὸ τοὺς πόρους συντηρήσεώς του λοιπὸν κατὰ τὴν διαμονὴν του εἰς τὴν Ἑλλάδα ἦσαν αἱ ἐσπερίδες τὰς ὁποίας ὠργάνωνε καὶ εἰς τὰς ὁποίας τοῦ ἐδίδον οἱ ἀκροαταὶ τὸ θέμα καὶ αὐτὸς ἀμέσως αὐτοσχεδίαζε ἕνα ποίημα.

Ὁ ποιητὴς Γ. Ζαλοκώστας εἶχε γνωρισθῇ μὲ τὸν Ρεγκάλδι εἰς τὰς Ἀθήνας, ὅπου καὶ τὸν ἐβοήθησε εἰς τὴν ὀργάνωσιν τῶν φιλολογικῶν ἐσπερίδων του. Ὅταν ὁ Ρεγκάλδι ἔφυγε διὰ τὴν Κέρκυραν, διετήρησε ἀλληλογραφίαν μὲ τὸν Ζαλοκώσταν. Εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ ἐγγονοῦ τοῦ ποιητοῦ εὐρίσκεται μία ἐπιστολὴ τοῦ Ρεγκάλδι ἡ

ὁποία ἔχει τὸ ἐξαιρετικὸν ἐνδιαφέρον ὅτι διμυλεῖ περὶ τοῦ Σολωμοῦ, μὲ τὸν ὁποῖον εἶχε συνδεθῇ στενότερα καὶ τοῦ ὠφείλε πολλὰς χάριτας διότι τὸν συνέδραμε καὶ οἰκονομικῶς κατὰ τὸ διάστημα τῆς ἐκεῖ διαμονῆς του. Παραθέτομεν λοιπὸν δλόκληρον τὴν ἐπιστολήν τοῦ Ρεγκάλδι, γραφείσαν τὴν 14 Σεπτεμβρίου 1851 ἀπὸ τὴν Κέρκυραν πρὸς τὸν Ζαλοκώσταν:

Ἀξιότιμε φίλε,

Εἶχατε τὴν καλωσύνη νά τιμῆσετε τὸ ποιήμα μου «Ἔρως καὶ Θεὸς» μεταφράζοντάς το ἀπὸ τῆς γλώσσας μου εἰς τὴν γλώσσα σας καὶ ἀπὸ ἀνθρώπων ἀρμοδίων στὴν ἑλληνικὴ φιλολογία μοῦ διαβιβάζονται πολλοὶ ἐπαινοὶ γιὰ τὴν μετάφρασί σας ὥστε εἶμαι ὑποχρεωμένος νά σὰς εὐχαριστήσω. Εἰσθε ἀπὸ τοὺς πολὺ μορφωμένους οἱ ὁποῖοι μοῦ ἐδείξαν στὴν Ἑλλάδα μεγάλη εὐμένεια, ἡ ὁποία εἶναι ἕνας γλυκύτατος δεσμός πού μ' ἐνώνει μὲ σὰς καὶ μὲ κάνει συχνά νά ξαναθυμῶμαι τὰ γοητευτικὰ βράδια πού περάσαμε μαζὶ πλάι στὶς Ὀλυμπιακὰς κολῶνες, ἀπέναντι ἀπὸ τὸ σεβαστὸ Παρθενῶνα. Ὡς μὲ πόση ἡδονὴ ξαναθυμῶμαι τὶς βραδυὰς μας, πού τις ἔκανε εὐθὺς τὸ φλυτζάνι τοῦ καλοῦ καφέ, τὰ νερά τῆς Καλλιρρόης καὶ τις καθυγίαζε ἡ τρυφερὴ φιλία σας.

Ἐδῶ ὁ Γενικὸς Πρόξενος τοῦ Ἑλληνικοῦ βασιλείου μοῦ ἐφέρθηκε πολὺ εὐγενικά. Ἐστάθηκε ὁ γλυκὸς διερμηνεὺς τῶν Ἀθηναίων φίλων καὶ μὲ ὠδήγησε στὰ σαλόνια τὰ καλλίτερα στολισμένα, σὲ κύκλους ἐκλεκτοῦς. Ὁ Σολωμὸς, ὁ Τομάζο, ὁ Μουστοξύδης, τὰ τρία ὠραιότατα ἄστρα τοῦ Κερκυραϊκοῦ οὐρανοῦ· κι' ἐγὼ σκιρτῶ μέσ' στὸ φῶς τῶν ἐξαιρετικῶν αὐτῶν ἀνθρώπων. Θά ἠθέλατε, ἂν δὲν ἀπατώμην, νά σὰς μιλήσω περισσότερον ἀπὸ κάθε ἄλλο γιὰ τὸ Διονύσιον Σολωμόν. Καὶ γιὰ νά ἱκανοποιήσω τελείως τὰς ἐπιθυμίας σας θά σὰς εἰπῶ ὅτι ἡ συναναστροφή του εἶναι ἕνα θαυμαστὸ σύνολο ἀπὸ ποίηση καὶ κριτικὴ. Στὴν ὁμιλία του λαμποκοποῦν συχνὰ μεγάλες εἰκόνας· καὶ ὅταν ἀρχίζῃ νά συζητῇ γιὰ τοὺς συγγραφεῖς οἰασδήποτε ἐθνικότητος, τοὺς ἀνατέμνει μὲ σπάνια maestria.

Ζῇ μοναχικά· ἀποφεύγει τὴν παρέα τῶν ἀνθρώπων. Ὅποιος ἐπιθυμεῖ νά τὸν ἰδῇ ἄς πάη στὰ προπύργια τοῦ Κάστρου κι' ἔπειτα ἀπὸ τὸ μεσημέρι θά τὸν ἰδῇ νά περιπατῇ κατὰ μῆκος τῆς ἀγγλικῆς ἐκκλησίας, εὐχαριστήμενος γιὰ τὴν ἡρεμὴ σκιά, κλεισμένη ἀνάμεσα ἀπὸ τοὺς τοίχους τοῦ ἱεροῦ καὶ τὰ πλευρά ἑνὸς ἀνηφορικοῦ πυργωτοῦ λόφου.

Συχνά θά τὸν ἰδῇτε ν' ἀνακατεῦεται στὰ παιγνίδια τῶν μικρῶν παιδιῶν πού μαζεύνονται εἰς τὸ σχολεῖο πού εἶναι σιμὰ στὴν ἐκκλησία.

Ἐπέρασα μαζὶ του εὐτυχισμένες ὥρες. Μὲ ἐτίμησε πολὺ. Ἀγαπᾷ τοὺς Ἰταλοὺς κι' ἔχει ψυχὴ φκιασμένη ἀπὸ

εὐγενέστατα αἰσθήματα. Ἐπομένως δὲν πρέπει νά προκαλῇ ἐκπληξί τὸ ὅτι ἐστάθηκε γιὰ ἐμένα γενναῖος σὲ περιποιήσεις.

Ἐπὶ τοῦ παρόντος θβάνει. Θά προσθέσω ἀκόμη μίαν λεπτομέρεια. Δὲν εὐνοεῖ τὴν νέα γλῶσσα πού οἱ λόγιοι προσπαθοῦν νά μπᾶσουν στὴν Ἑλλάδα. Αὐτὸς θά ἤθελε νά διατηρηθῇ ἀγνή ἡ γλῶσσα τοῦ λαοῦ. Γύρω ἀπὸ τὸ θέμα αὐτὸ πολὺ ἀκούσα νά μιλοῦν, καὶ δὲν ξέρω ἀκόμη μεταξὺ τῶν φιλονικούντων εἰς ποῖον ὀφείλεται ὁ φοῖνιξ. Αἱ γλῶσσαι δημιουργοῦνται ἀπὸ τοὺς λαοὺς κι' ὄχι ἀπὸ τὰς Ἀκαδημίας. Τοὺς κανόνες τοὺς δίνουν τὰ ἔργα τῶν μεγάλων συγγραφέων καὶ κυρίως τῶν ποιητῶν, καὶ ὄχι οἱ σοφολογισματοὶ. Ἀκριβῶς μὲ τὰς ἀρχὰς αὐτὰς ὁ Σολωμὸς θά ἔβγαине νικητής. Ἀλλὰ γιὰ τὴν Ἑλλάδα ὑπάρχει ἴσως κάποια ἐξαιρέσι, τὴν ὁποία πρέπει νά ἔχη κανεὶς ὑπ' ὄψιν του.

Χαῖρε, ἀγαπητότατε φίλε. Χαιρετήσετέ μου τὸν λαμπρὸ ἐξάδελφό σας μὲ τὸν ὁποῖον ἐκάμαμε τὸ βράδυ τῆς 23 Ἰουλίου τὴν ὠραία ἐκδρομὴν στὴν Ἐλευσίνα. Ἰὰ σέβη μου εἰς τὸν κ. Ραγκαβῇ καὶ φροντίσετε ὥστε κατὰ τὴν ἐπιστροφή μου νά μπορέσω νά λάβω κάποιο ἐπεισόδιο ἀπὸ τὰς τραγωδίας του, Ἰταλικά, καὶ θά προτιμούσα νά εἶναι παρμένο ἀπὸ τὸ δραματικὸν του ἔργο «Ἡ Παραμονή». Χαῖρε. Γράφετέ μου εἰς τὴν Ζάκυνθο.

Ὁ ἀφωσιωμένος φίλος σας

Ἰωσήφ Ρεγκάλδι

Υστερ. — Κατὰ τὴν ἐπιστροφή μου εἶμαι βέβαιος ὅτι θά μὲ βοηθήσετε γιὰ νά μπορέσω νά τελειώσω ὅπως πρέπει τὸ κεφάλαιο πού θά δείχνῃ τὴν σημερινὴν κατάστασι τῆς ἑλληνικῆς φιλολογίας καὶ ἰδίως τῆς ποιήσεως. Χαῖρε. Περιμένω ἕνα μακρὸ σας

Γεώργιος Ζαλοκώστας

γράμμα. Σὰς συνιστῶ τὸ γράμμα γιὰ τὸ ζωγράφο Ciccoli. Ἄν δὲν ξέρετε τὸ μέρος ὅπου διαμένει, πηγαίνετε το, παρακαλῶ, στὸ σπίτι τοῦ Ρίζου, ὅπου πάει συχνά. Κώστας Καιροφύλας

ΤΑ ΚΑΡΑΒΑΝΙΑ ΤΩΝ ΘΕΡΙΣΤΩΝ

Όταν ο Θεσσαλικός κάμπος είχε χρυσώσει και τα στάχυα ήσαν ώριμα, άρχιζαν νά φθάνουν τὰ καραβάνια τών θεριστών.

Η Λάρισα, τὰ Τρίκκαλα, ή Καρδίτσα, ο Τύρναβος, τὰ Φάρσαλα έγέμιζαν από αλλοιιώτικη ζωή. Χιλιάδες προσετίθεντο άνδρες και γυναίκες. Κατέβαιναν από τὰ βουνά. Είχαν μεγάλα δρεπάνια με μακριά χέρια σαν γιαταγάνια και άλλοι δρεπάνια με κοντά χέρια. Σε λίγο ο κάμπος έγέμιζεν από τόν στρατό τών θεριστών. Τά χρυσά στάχυα έπεφταν κάτω από τὰ μεγάλα και από τὰ μικρά δρεπάνια. Από πίσω οι άραμπάδες, τὰ κάρρα, τὰ βοιδάμαξα έφόρτωναν τὸ θερισμένο σιτάρι. Τὸ έπήγαιναν στὰ άλώνια. Τὸ στάχυ θα έγίνετο καρπὸς γιὰ τοὺς ανθρώπους. Τὸ άχυρο γιὰ τὰ ζῶα ποὺ άλώνισαν τὸν καρπὸ.

Στὰ άλώνια άλλα καραβάνια. Κάτι μελαχροinoi άνθρωποι με πολλά άλογα. Εγύριζαν από χωριὸ σε χωριό. Άνελάμβαναν τὸν άλωνισμό. Εἰς τὴν Θράκη, εἰς τὴν Μακεδονία και εἰς τὴν Θεσσαλία τὰ πὺδ παλῆα χρόνια έγέμιζεν ο τόπος από αὐτὰ τὰ περίεργα καραβάνια. Άλογα κάθε χρώματος ποὺ ανήκαν στὰ καραβάνια. Καρράδες, ντορῆδες, γρίβια, ψαρήδες, μπλάνκα, μπάλια, αλιτζέδες, όπως λέγονται από τὸ χρώμα των ή από τὸ κορμί. Οι άνθρωποι ποὺ τὰ είχαν ζούσαν από αὐτὴν τὴν δουλειά. Άνελάμβαναν έργολαβικῶς τὸ άλώνισμα.

Τώρα ή ποίησις τών παλῶν αὐτῶν καραβανιῶν έχει λιγοστεύσει. Οι κάμπιοι έγιναν πεζότεροι. Τοὺς θεριστάς αντικατέστησαν αἱ θεριστικαὶ μηχαναί. Μοιάζουν με δρεπανηφόρα άρματα τών αρχαίων Περωών, με τὰς άρμαυάδας, ποὺ έσκόρπιζαν τὸν πανικὸν και τὸν φόνον εἰς τὸν αντίπαλον στρατό. Τὰ δρεπανηφόρα πολεμικά άρματα σιγά-σιγά έγιναν τὰ σημερινά τάνκς ή άρματα μάχης. Καὶ τὰ δρεπάνια τών θεριστῶν έγιναν σιγά-σιγά αἱ σημεριναὶ μηχαναί. Σέρνεται αἱ θεριστικαὶ μηχαναὶ από ένα ή δύο άλογα. Έχουν πολλά δρεπάνια στήν σειρά. Καθὼς προχωρεῖ ή μηχανή τὰ δρεπάνια κόπτουν τὰ στάχυα. Σε λίγο τὸ χρυσὸ χωράφι βρίσκεται ὅλο θερισμένο.

Ύστερα έρχεται ή άλωνιστική. Άντικατέστησε τὰ άλογα και τὰ βόδια τοῦ άλωνίσματος. Κινούνται άλλα με άκάθαρο πετρέλαιο, άλλα με βενζι-

να, άλλα με κάρβουνο ή με άχυρο. Κάθε καύσιμος ὅλη χρησιμοποιεῖται γιὰ τὴν άλωνιστική μηχανή αναλόγως τοῦ μηχανισμού της. Πρὶν ήθελεν ένας καλὸς γεωργὸς με τὰ ζῶα δέκα και δεκαπέντε ήμέρας νά άλωνίσῃ. Τώρα ή μηχανή τελειώνει τὴν δουλειά σε λίγες ὥρες. Από τὸ ένα μέρος βάζουν τὰ δεμάτια, από τὸ άλλο βγαίνει τὸ άχυρο τὴν ἴδια στιγμή. Αἶπλα ή πίσω ή έξοδος τοῦ καρποῦ. Βγαίνει έτοιμο τὸ σιτάρι ή τὸ κριθάρι ή ή βρώμη ή ή σίκαλις. Από κάτω δέχεται τὸν καρπὸ τὸ άνοιγμένο τσουβάλι. Άστραπιαίως ὅλα αὐτὰ. Τὰ καραβάνια τών άλωνιστῶν γι' αὐτὸ ὀλιγόστευσαν και σιγά-σιγά χάνονται. Λιγοστοὶ έχουν μείνει εἰς τὴν Θράκη και εἰς τὴν Μακεδονία.

Πολὺ ήλλαξε τὴν ζωή ή μηχανή. Έγινε γρηγορότερος ο τρόπος τῆς ζωῆς. Έφυγεν ὅμως ή παλῆα ποιησις.

Έξεκινῶσαν χιλιάδες θεριστῶν και από τὰ χωριά τῆς Ἀττικῆς και από τὰ Μέγαρα γιὰ τὸν κάμπο τών Θηβῶν. Έθέριζαν τὰ σανά. Περιήμος ο κάμπος τών Θηβῶν γιὰ τὴν μεγάλη σασνοπαραγωγή του. Καὶ εἰς τὸν κάμπο τῆς Φθιώτιδος, τὸν κάμπο τῆς Λαμίας, ποὺ γίνεται εὐφορώτατος από τὸν Σπερχειό, κατέβαιναν και έθέριζαν οι θρεινοὶ τῆς Οἴτης, τοῦ Βελουχιού, τοῦ Καλλιδρόμου, τῆς Ὀθρυος. Καὶ από τὴν ἄλλη πλευρά τῆς Ὀ-

θρυος, στὸν κάμπο τών Φαρσάλων και τοῦ Ἀλυρού, κατέβαιναν οι θρεινοὶ τῆς ἄλλης πλευρᾶς τῆς Ὀθρυος και τών μικροτέρων βουνῶν.

Ο κάμπος τῆς Λαρίσης έγέμιζεν από τοὺς θρεινοὺς τών Χασίων. Έφθαναν με τὰς ἰδιαίτερας στολὰς των και έστρατοπέδευαν πέραν από τὴν γέφυρα τοῦ Πηνειοῦ. Καὶ εἰς τὸν κάμπο τών Τρικκάλων κατέβαιναν οι θρεινοὶ τῆς Πίνδου. Καὶ εἰς τὸν κάμπο τῆς Ἀρτης οι θρεινοὶ τών Τζουμέρκων ή Ἀθαιανικῶν ὀρέων. Η μεγαλύτερα ὅμως συγκέντρωσις εἴγινετο εἰς τὸν κάμπο τῆς Λαρίσης. Δὲν κατέβαιναν μόνον Χασιώται. Κατέβαιναν και από τὴν Ἀλβανία και από τὴν Δυτικὴ Μακεδονία. Χιλιάδες πολλοὶ οἱ θειρισταί. Ὅσο ή έσοδεία μεγάλη τόσο μεγάλο τὸ μεροκάματο. Τόσον άνασε τὸ βράδυ ή διασκέδασις. Η ὀπαίθριος κατασκήνωσις έγέμιζεν από φωνῆς και τραγούδια. Καὶ τὸ Σάββατο τὸ βράδυ και ὅλην τὴν Κυριακή, ποὺ οι θερισταὶ δὲν έδούλευαν, διασκέδασις και χορὸς.

Αὐτὴ ή ποιήσις τών καραβανιῶν τών θεριστῶν και τών άλωνιστῶν κάθε χρόνο περιορίζεται. Καὶ ο ποιητικὸς άνεμόμυλος με τὰ άσπρα φτερά αντικατεστάθη και αὐτὸς από τὴν μηχανή. Δουλεῖ με άκάθαρο πετρέλαιο και κάνει τσάφ-τσάφ. Κάθε τέτοιος ήχος εἶναι και μία άποβολή καρποῦ. Σε κάθε σχεδὸν μεγάλο χωριὸ τώρα και ένας μικρὸς ή μεγαλειότερος πετρελασκίνητος μύλος. Λέγεται μηχανή ή φάμπρικα. Τὸ δνομα μύλος πάει νά καταργηθῇ. Καὶ οι νερόμυλοι έχουν χάσει ένα μεγάλο μέρος από τὴν δουλειά των. Νεροσυρμαὶ ποὺ έμαζεύοντο αἱ νεράιδες και οι καλικάντζαροι έχασαν και από τὴν παλῆα των ποίησι. Ὅχι ὅλην, γιατί πολλοὶ ὀδρόμυλοι μένουν άκόμη. Εἰς τὰ νησιά ὅμως ποὺ έκυριάρχει ο άνεμόμυλος, πολὺ ὀλίγοι έμειναν. Καὶ έρειπώνονται διαρκῶς. Τὰ φτερά των έμάδησαν και ή κουκούλα έτρύπησε. Γι' αὐτὸ εἰς πολλὰ μέρη τῆς Εὐρώπης έχουν γίνει σὺλλογοι «φίλων τών άνεμομύλων». Νά προστατευθοῦν οι τελευταῖοι ποὺ έμειναν.

Η ζωή διαρκῶς τροποποιεῖται. Νέαι μέθοδοι χρησιμοποιούνται. Καὶ τὰ παλῆα πράγματα, οι παλῆοι τρόποι, όπως τὰ καραβάνια τών θεριστῶν και οι άνεμόμυλοι μᾶς συγκινοῦν γιατί άνήκουν εἰς τὸ παρελθόν.

Κ. Φαλταίης

21.

(Συνέχεια)

— Μή μαλώνετε, είπε γελώντας, σάν έλληνικές πολιτείες! Τώρα όλοι είμαστε ένα. Δέν υπάρχουν 'Αθηναίοι και Μακεδόνες ή Θηβαίοι' όλοι είμαστε 'Έλληνες!

— 'Εγώ είμαι 'Αθηναία! είπε με πείσμα ή 'Ελένη και πιά δέν ξαναμίλησε.

Δίπλα στο μακάλλι οι δυό μητέρες, ή κυρά Μέλπω κι' ή κυρά 'Ελπινίκη, κουθέντιαζαν οιγά, μασώντας στραγάλια.

— Τι γίνεται ό άντρας σου, κυρά Μέλπω; ρώτησε ή σπιτονοικοκυρά.

— 'Αχ, τί νά σου πώ, κυρά 'Ελπινίκη μου; Κόβει ακόμα ξύλα, ξέκαμε τά δάση. Φικιάνει καράβια... Τι νά τά κάμει; Τά όστερα του κόσμου, κυρά 'Ελπινίκη μου!

Τό αυτί του Λεωνίδα πήρε τά λόγια αυτά και πετάχτηκε γελώντας.

— Τά πρώτα του κόσμου νά λές, καπετάνισσα! είπε. Τώρα αρχίζει καινούργια εποχή. Πάει ή παλιά, έκλεισε. Δέν έχει πιά χωριουδάκια και πολιτείες μικροσκοπικές και ταπεινά τσακώματα οίκογενειακά. Πλάτηνε ό κόσμος, ή 'Ελλάδα τώρα είναι όλη ένα μένη, ή Μακεδονία κι' ή 'Ελλάδα είναι ένα βασίλειο, γίναμε μεγάλο έθνος! Ξέρεις ποιά είναι τά σύνορά μας;

Η καπετάνισσα κούνησε τό κεφάλι, μά δέ μίλησε.

Η Κλειώ γελούσε. Στράφηκε ό Λεωνίδας και την κοίταξε.

— Γιατί γελάς και λόγου σου, ή ανηψιά του γενναίου Κλείτου, του 'Αράπη;

— Μην τον λές 'Αράπη! είπε ή Κλειώ χτυπώντας τό πόδι της. Θυμώνω.

— 'Έτσι τον λεί κι' ό 'Αλέξανδρος, είπε ό Στέφανος, μη θυμώνεις, Κλειώ. 'Ο Λεωνίδας επέμεινε' ζήγωσε την Κλειώ.

— Γιατί γελάς; της είπε. Ξέρεις ποιά είναι τώρα τά σύνορά μας;

— 'Εγώ ξέρω, είπε ή ξανθή 'Ιφιγένεια.

— Λέγε νά δούμε!

— Από τη μιά μεριά, πρós τό βορρά, έχουμε ένα μεγάλο ποταμό, δέν ξέρω πώς τον λένε.

— Δούναβι! είπε ό Στέφανος. 'Εγώ τον είδα. Είναι αλήθεια μεγάλος σά θάλασσα.

— Κι' από την άλλη μεριά έχουμε την Πελοπόννησο και την Κρήτη.

— Την πατρίδα μου! Έκαμε τότε με υπερηφάνεια ή 'Αλκα, ανοίγοντας για πρώτη φορά τό στόμα της.

— Κι' όστερα; Δυτικά; επέμεινε ό Λεωνίδας.

— Έχουμε την 'Ηπειρο και την Κέρκυρα.

— Κι' ανατολικά;

— Τό Βόσπορο και τον 'Ελλήσποντο.

— Πλαντώ! φώναξε πάλι ό 'Ερμόλαος γελώντας. Σύνορα είναι αυτά; Βασίλειο είναι αυτό; Σάς λέω δέ χωρούμε. Θά πλαντάξουμε!

— Μοϋ κάνεις τον 'Αλέξανδρο και σύ! τον πείραξε ή Κλειώ. Κι' ή κοσκινού τον άντρα της με τους πραγματευτάδες.

Όλοι έσπασαν στα γέλια. 'Ο 'Ερμόλαος μάζεψε τά φρύδια.

— Δέ φταίτε έσείς, είπε' φταίω εγώ που μιλώ με γυναίκες. Πιάσε τη ρόκα, κοπέλλα μου, κάθισε στη γωνιά και μη μιλάς!

Η κυρά 'Ελπινίκη έφερε ένα λαγήνι μαύρο κρασί και ποτήρια.

— 'Ελάτε, είπε, νά πείτε ένα κρασάκι, νά ζεσταθίτε και μη μαλώνετε. Κάμετε αγάπη, παιδιά μου, πείτε στην ύγεια του νέου μας βασιλιά, πολλά τά έτη του!

— Στην ύγεια του 'Αλεξάνδρου! φώναξε ό Στέφανος ύψώνοντας τό ποτήρι του. Και μιά μέρα νά τον πούν Μέγα 'Αλέξανδρο!

— Στην ύγεια του! Στην ύγεια του! φώναξαν όλοι και πετάχτηκαν βρθιοί.

— Και στην 'Ασία με τό καλό! είπε ό 'Ερμόλαος. Όσπέρα στην πρωτεύουσα του Πέρση βασιλιά!

— Πώς λέν την πρωτεύουσά του; ρώτησε ή κυρά Μέλπω.

— Δέν ξέρω, αποκρίθηκε ό 'Ερμόλαος σηκώνοντας τους ώμους. Μά έννοια σας και θά τη μάθουμε!

Κ ε φ. 33.

— 'Αλέξανδρε, παιδί μου, είπε ή 'Ολυμπιάδα στο γυιό της, ό δρόμος ανοίχτηκε, έγινες βασιλιάς, έχεις τώρα μεγάλη ευθύνη. Πότε θά κινησης για την 'Ασία;

— Πρώτα νά στερεωθώ στην Εύρώπη, αποκρίθηκε ό 'Αλέξανδρος με σταθερή φωνή.

— Δέν είσαι στερεωμένος;

— 'Ακόμα, ακόμα! Οι βάρβαροι πάλι σηκώσαν επανάστασι, οι 'Έλληνες αρχισαν πάλι νά μαζεύονται έναντίον μου

κι' ό στρατηγός 'Ατταλος μ' ένα μέρος από τό στρατό δέ θέλει νά με αναγνώριση βασιλέα. Πρέπει όλους αυτούς νά τους δαμάσω.

Είπε, φίλησε τό χέρι της μητέρας του κι' έφυγε βιαστικός.

Μάζεψε στρατό, πεζούς και καθυλάρηδες, και χύθηκε πρώτα νά όποτάξη τους βάρβαρους. Πρώτα πέρασε πάλι τά δάση, ανέθηκε τά χιονισμένα βουνά, έπασε στους βάρβαρους και όπέταξε τις άγριες φυλές ως πέρα στο Δούναβι!

Κι' έπειτα στράφηκε στην 'Ελλάδα. Πέρασε από τά ριζοδούνια του 'Ολύμπου, μπήκε στη Θεσσαλία, διάθηκε τά Τέμπε, σκαρφάλωσε τά στενά νοπότια της 'Όσσας, μπήκε στη Φθιώτιδα και Φωκίδα, έφτασε τέλος στη Βοιωτία:

— Θά τιμωρήσω, είπε, σκληρά τους Θηβαίους, που μου σήκωσαν επανάστασι! Νά δουν οι 'Έλληνες ποιός είμαι!

Σά λιοντάρια ώρμησαν οι Μακεδόνες και νίκησαν κατά κράτος τό Θηβαϊκό στρατό. Μπήκε ό 'Αλέξανδρος στη Θήβα.

— Νά καταστραφεί σύρριζα, διέταξε. Μην άγγίζετε μονάχα τους ναούς των θεών και τό σπίτι όπου κατοικούσε ό μεγάλος ποιητής ό Πίνδαρος.

Όχτώ χιλιάδες Θηβαίοι πουλήθηκαν σκλάβοι, οι άλλοι διασκορπίστηκαν. Η Θήβα εξαφανίστηκε. Αυτή που πριν από λίγα νρόνια, όταν ζούσαν ό 'Επαμεινώνδας κι' ό Πελοπίδας, είχε

Σάς λέω δέ χωρούμε. Θά πλαντάξουμε.

1257

Ο Διγενής + Διγενής

Β'. Πώς τον εμφανίζει η λαϊκή φαντασία.

Η ηρωική μορφή του Βυζαντινού ήρωα Διγενή 'Ακρίτα παρουσιάζεται περίεργα μεγάλη και τρομερή μέσα στα λαϊκά τραγούδια και μέσα στις παραδόσεις. Είδαμε πώς τον εμφανίζει η γραπτή Βυζαντινή 'Εποποιία. Μα από τον 14ον αιώνα που έγραψε η 'Εποποιία αυτή έως σήμερα, η λαϊκή μούσα και η παραδοσία έχουν στολίσει με νέα στοιχεία την εμφάνιση της ηρωικής φυσιογνωμίας του Διγενή. Και ο κάθε τόπος της Ελλάδας έχει πλάσει πλήθος παραδόσεις και στίχους για τον ήρωα.

Ας ιδούμε γοργά πρώτα τις παραδόσεις που κυκλοφορούν για τον Διγενή και κατόπιν τα άφθονα τραγούδια του 'Ακριτικού' λεγόμενου κύκλου των δημοτικών μας τραγουδιών.

...

Σ' ελόκληρο την Κρήτη από στόμα σε στόμα κυκλοφορεί η φήμη πως έζησε κάποτε ο Διγενής, που ήταν αντρωμένος και που ποτέ δεν ήττηθηκε. Λένε μάλιστα πως κάποτε ο ήρωας μας επήλθε καθάλλα στο δώλο του από την μία άκρη μιας ρηματιάς στην άλλη, κοντά στην Τουρλωτή. Από την όρη εκείνη του ηρώματος μείνανε, λένε, σε μία πλάκα τα χάρια από τα πέταλα του αλόγου του. Γύρω στα Χανιά κυκλοφορεί και η παράδοση πως το μνήμα του Διγενή βρίσκεται εκεί κοντά, στη θεία Κρήνη.

Μα και στην Κάρπαθο μιλούν για τον Διγενή και λένε πως εκεί είναι το μνήμα του, στη θεία Μειντή.

Εξ άλλου στην Κύπρο υπάρχει μία τοποθεσία, που λέγεται Αλιγγίτης του Διγενή. Εκεί υπάρχουν κάτι μεγάλα λιθάρια, που, όπως λένε, τα έριξε ο Διγενής κάποτε με το μικρό του δάχτυλο από όρες μακριά! Και τα έριξε με τόση ευκολία — λένε — με όση ρίχνει το παιδί τα βόλα στο παιγνίδι αλιγγί.

Στη Μεσοαρά της Κρήτης λένε ότι ο Διγενής ήταν ο δυνατότερος από τους υπηρουσιαίς ήρωες Σαραντάτσηους. Και προσθέτουν γι' αυτόν:

«Ο Διγενής έριχνε τους μεγάλους βράχους μακριά, όπως ρίχνουν τα κότσια όταν παίζουν τα παιδιά. Καθαλλίκευε το βουνό και καθότανε σπάνω. Γι' αυτό στις Καμάρες λένε το μέρος εκείνο «Σέλα του Διγενή». Φαίνεται η πατιά του παρακάτω στο βουνό. Εκεί έπαυσε ο Διγενής και με τ' άλλο πόδι σπρίχτηκε στο άλλο βουνό κι' έσκυψε και ήπιε νερό από το ποτάμι πουτρεχε κάτω από τα σέλια του. Τότες με τα γένια του έφραζε το ποτάμι και ξεχειλίσαι και πλημμύρισε τον κάμπο της Μεσοαράς.

Υπάρχει και στη Μεσοαρά παλιό τραγούδι που λέει: «Προσθέτουν πως είχε τόσο μεγάλο κορμί ο ήρωας, ώστε για να το χωσουν στη γη το έκοψαν σ' έξι κομμάτια!...

...

Ένα πλήθος τέτοιες και παρόμοιες παραδόσεις για τον Δι-

γενή 'Ακρίτα κυκλοφορούν στις διαφορές ελληνικές χώρες. Μόνο στο όλο των 'Ελληνισμό είναι δμοια γνωστά και τα τραγούδια του Διγενή. 'Αφθονα είναι αυτά τραγούδια και τραγουδιούνται. Σ' αυτά θυμούνται ο Διγενής, μα περιγράφεται και η παλληκαριά των φίλων και των συντρόφων του: του 'Ανδρόνικου, των γυνών του 'Ανδρόνικου, του Κωνσταντή, του Γιάννη και άλλων. Μερικοί πιστεύουν πως με τ' όνομα του Κωνσταντή παρουσιάζεται ο πατέρας του Διγενή Μουσούρ ο Σύρος και με το όνομα του Γιάννη ο ίδιος ο Διγενής 'Ακρίτας.

Άκμα και η μητέρα του Διγενή παρουσιάζεται στα τραγούδια ως αντρωμένη λιγερή ή ως φοδερή και τρομερή εκλεμτοπούλα...

Υπάρχουν και τραγούδια που αλέκονται γύρω στην μνηστεια και στο γάμο του Διγενή με την Εύδοκία. Υπάρχουν άλλα που εικονίζουν μονομαχίες του Διγενή ή των συντρόφων του με άλλους αντρωμένους. Παλληκαριές και κατορθώματα, όρμητικοί πόλεμοι και ηρωισμοί γεμίζουν αυτά τα τραγούδια.

Δεν ξεχνούν τα τραγούδια του 'Ακριτικού κύκλου και τον πατέρα του Διγενή και τον γάμο του με την ώραία 'Ελληνίδα. Το γραπτό έπος θεωρεί την γυναίκα του Μουσούρ πριγκίπισσα Βυζαντινή, μα τα δημοτικά τραγούδια την θεωρούν αντρωμένη κόρη, που αντρικά ντυμένη πορεύεται τους Σαρακηνούς.

Σ' ένα λοιπόν τραγούδι η αντρωμένη αυτή κόρη καταδιώχθηκε από τους Σαρακηνούς και κατέφυγε στην έκκλησία του 'Αγίου Γεωργίου και είχε στον 'Αγιο:

«Αφέντη μου 'Αι-Γεώργη μου, ούσε με το κοράσιο, να κάμω τάχα σου χριστά και τ'άδνα σου δσημνία κι' τα βλοκετραμίδα οβλο μαργαριταρί, 'Εσκίσανε τα μάρμαρα κι' έμπαξε η κόρη μέσα...

Μα τώρα φθάνει κι' ο Σαρακηνός στον 'Αι-Γεώργη. Και ο Σαρακηνός αυτός, που είναι ο πατέρας του Διγενή, τάξει κι' αυτός ότι μπορεί:

«Άγιε μου Γεώργη Χριστιανέ, φανέρωσε την κόρη, να βαφτιστώ στη χάρι σου κι' εγώ και το παιδί μου, έμ' να βγάλουν Κωνσταντή και το παιδί μου Γιάννη. 'Ανοίξαν τα μάρμαρα και φάνηκε η κόρη.

Έτσι ο Σαρακηνός Μουσούρ αμείβει τον κόρη, γίνετε Χριστιανός και όνομάσε Κωνσταντή και πηγαίνε την κόρη. Άλλοι ο Διγενής είναι σπρίχτηκε στο άλλο βουνό όπως με το άλλο πόδι σπρίχτηκε ο Διγενής. Άνοιξαν τα μάρμαρα και φάνηκε η κόρη.

...

Σύμφωνα με το γραπτό Βυζαντινό έπος ο Διγενής 'Ακρίτας (αφάνει ηρούχα στο όραίο του

ταύρι που είχε τινά στον Εύδοκία. Κι' όταν γυροφόρει στην Ελλάδα το έπος στα τα μνήματα της Σαλαμίνας, ο Διγενής πηγαίνει, αφού νικήθηκε σε μάχη με τον Χάρο.

Στις διάφορες παραλλαγές του τραγουδιού του θανάτου του Διγενή περιγράφεται και διαφορετικά ο θάνατός του. Σ' άλλες ο Διγενής, αφού νικήθηκε από το Χάρο, ξαπλώνεται στο κρεβάτι του και προσμένει το τέλος του, περικυκλωμένος από τα παλληκαριά του, στα όποια διηγείται τα κατορθώματά του, ενώ σ' άλλες πάλι παραλλαγές ο Χάρος παραμονεύει παντού τον Διγενή για να τον ξεπαστρίση. Σ' άλλα τραγούδια πάλι περιγράφεται ότι ο Διγενής χτίζει κάστρο για να μη σ' αυτό και να αποκρούση τον Χάρο. Ούτε έτσι όμως τον αποκρούει η τον αποκρούει. Τον προκαλεί σε μονομαχία, μα ο Χάρος τον νικάει.

Στην Κρήτη, που ο Διγενής θεωρείται ως τεράστιος υπεράνθρωπος, υπάρχει τραγούδι για το θοισιό του που περιγράφει πως ούτε ο Χάρος τόλμη να τ' εάλλη μαζί του, μα τον ξεπαστρεύει με χωσιάς, δηλαδή τον πληγώνει παραμονεύοντας.

Και ιδού το όραίο αυτό Κρητικό δημοτικό τραγούδι:

«Ο Διγενής ψυχομαχεί κι' η γη τότε τρομάσσει. Βροντά κι' αστράφτει ο ούρανος και οισιέ' ο σπάνω κόσμος, κι' ο κατω' κόσμος σπρίχτει και τρέχει τα βράχια, κι' η γη και τον ασπρίχτει πως να τον σκοτώσει, πως θα σκεπάσει τον ήλιο, τη γη και τον αντρωμένο. Σπρίτ δέν τον έσκέπαζε, σπρίτ δέν τον έχωρει, τ'άδνα έπαστρεύει βροχιάς και φέγγα χαρμάνια άμμου και γαλάς και βλάμια έπαστρεύει. Σε μάχη πιασε τον Χάρο στο έπος του γέννημα στο γέννημα και στο πηγήμα τα ασφά και τ' άγρια. Ζητείται ο Χάρος με χωσά μακρά τον βιγιάζει.

κι' ελάσσε του την καρδιά και την ψυχή του πήρε».

Αντίθετα όμως, σύμφωνα με άλλο τραγούδι, ο Χάρος δεν έχτυπησε κρυφά τον Διγενή, μα τον ένίκησε σε μονομαχία. Κατά το τραγούδι αυτό, οι φίλοι του Διγενή τον βρήκανε ξαπλωμένο στον κάμπο, που βογγούσε από τους πόνοους. Εκεί τους είχε να καθήσουν και τους είπε:

«Είς 'Αράβινε τα βουνά, της Σύρας τα λαγυδιά, που κεί σπρίτ δέν περπατούν, σπρίτ δέν περπατιάζουν, ταρα τινά κι' έλατο και κάλε φόβο νάχουν, κι' έγω μονάχος πέρσασ πέρξες κι' άρματωμένος, με τετραπίδαμο σπαθί, με τριές όργυιές κοντάρι. Βουνά και κάμπους έδειρα, βουνά και καταρρόχια, νυχτίς χωρίς ασπρίγγια, νυχτίς χωρίς φεγγάρι.

Και τόσα χρόνια ποδέρσα σε στον σπάνω κόσμο κανένα δέν φοδέρηκε από τους αντρωμένους.

Και ξαφνικά ο Διγενής είδε μπροστά του το Χάρο με μορφή όμοια σάν του 'Αρχαγγέλου Μιχαήλ, όπως τον περιγράφει:

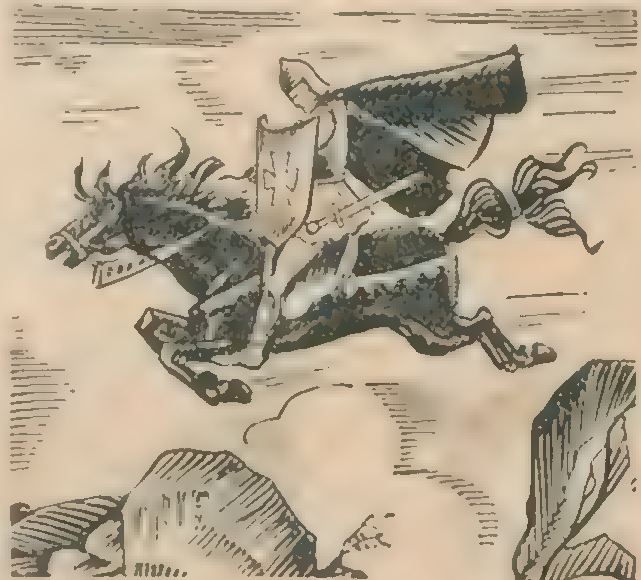
«Τώρα είδα έναν ξυπόλυτο και λαμφοφορεμένο, πύγει το πόσο τα πλουμά, της αστρατής τα μάτια. Με κραεί να παλαίωμε σε μαρμαρένια όβλο, κι' όποιος νίκηρη από τους δυο να παίρη την ψυχή του».

Και προσέχει ο ποιητής:

«Και πήγαι και παλίστανε στα μαρμαρένια όβλο. Κι' ότε γυπαίει ο Διγενής, το σπία αλάνε κανει, κι' ότε χτυπάει ο Χάροντας το αίμα τράχο κανεί».

Έτσι λοιπόν νικήθηκε ο Διγενής από τον Χάρο και πέθανε

♦ ΓΙΟΦΥΛΛΗΣ

«Επήλθε καθάλλα απ' τη μία άκρη της ρηματιάς στην άλλη.

1259

WE EAT IN MOSCOW

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

Είναι φανερό πώς κάποιο λάθος έχει γίνει. Τα δέματα θάχουν μειώσει στην Κεντρική κι' έμεις νομίσουμε πως ήρθαν έδω. 'Ετσι είναι. Δέν πρέπει λοιπόν, για ένα λάθος που θα διορθωθεί, να μου γυρίσει το κλειδί. Σου έχω απόλυτη εμπιστοσύνη. Κράτησέ το.

“Όλοι έμειναν σιωπηλοί. Κι’ ό Πυλ-
λης, με τό κλειδί στο χέρι, στάθηκε
λίγες στιγμές άναποφάσιτος, στρέ-
φοντας άργά τό κεφάλι δεξιά κι’ ά-
ριστερά και κοιτάζοντας τ’ άλλα παι-
διά με βλέμμα θολό και ταραγμένο.
Και ξαφνικά έξοπασε σέ μία περίεργη
κραυγή, άγρια και σπαραχτική μαζί,
πού δέ μπορούσες νά ξεχωρίσεις άν
ήταν φοβέρα ή κλάμα, άπειλή ή πα-
ρηγορία.”

— Θά σᾶς δείξω ἐγώ! Δὲ θά μοῦ
τὸ πάρετε ἐμένα τὸ κλειδί! Ζηλιώρη-
δες! Θά σᾶς δείξω!

Τὰ παιδιά τὸν ἔβλεπον σαστισμένα. Δὲν μπορούσαν νὰ τὸ πιστέψουν. Νὰ κλαίῃ αὐτός! ὁ Μάγκας! Καὶ κοιτάζονταν μεταξύ τους μὲ κατάπληξι.

‘Ο ύποτομέαρχης του έσφιξε φιλικά το μπράτσο, του έπτε μερικά καθησυχαστικά λόγια και διέλυσε τη συγκέντρωσι. ‘Όταν έμεινε μόνος, κάθιστο στο γραφείο κι έμεινε αρκετή ώρα, ταχτοποιώντας διάφορα έγγραφα, διαβάζοντας η γράφοντας. Ήφαικτα ένας υπόκωφος θόρυβος ακούστηκε κοντά στο άνοιχτο παράθυρο, σάν κάτι βαρύ και μαλακό νάπεσε μέσα. ‘Ο ύποτομέαρχης σηκώθηκε κι είδε ένα χοντρό δέμα, τυλιγμένο μέσα σ’ έφημερίδες και δεμένο με χοντρό σπάγγο. Χαμιονέλασε, σάν νά είχε καταλάβει τί είχε μέσα, σάν νά τό περίμενε με πεποίθησι και λαχτάρα. Δέν τό άνοιξε· έσχισε μονάχα στήν άκρη τήν έφημερίδα κι έρριξε μιá ματιά στίς στολές και στίς εξαρτήσεις, πού φάνηκαν. Τό πρόσωπό του ήταν φωτισμένο και γελαστό...

“Όταν, ύστερ’ από άρκετές μέρες, τὰ παιδιά είχαν συνκεντρωθῇ καὶ πάλι, μιὰ Τετάρτη, στὸν ὑποτομέα, ἦταν ὅλα μὲ τὴ στολὴ τους. Καθαρὰ, συγυρισμένα, περιποιημένα. Ὁ ὑποτομέάρχης τοὺς ἔριχνε κρυφὲς ματιὰς καὶ χαμογελοῦσε. Δυσκολευόταν νὰ τ’ ἀναγνωρίσῃ! *Ήταν τόσο ἀλλοιώτικα! Τὸ ἕνα κοίταζε τὴ στολὴ τοῦ ἄλλου. Ἔσιανχε τὸ σκούφο του, διώρρωνε τὴ γραβάτα του, βοηθοῦσε νὰ στέκη καλά ἡ ζώνη ἢ νὰ εἶναι καλὰ βαλμένες καὶ κομπωμένες οἱ γκέτες. Ὅτε φωνεῖ, οὔτε πειράγματα. “Ἔβλεπε ὁ ἕνας τὸν ἄλλο μὲ κάποιοι ἀκτίμησι, μὲ κάποιο σεβασμὸ, σὰ νάνοιωθε πῶς ἡ στολὴ ἔκειντ’ οὕτως ἔκρινε ἀνώτερος, καλύτερος, πῶς τοὺς ἔδινε ὑποχρεώσεις κι εὐθύνες. Κι ὁ ὑποτομέάρχης τοὺς παρακολουθοῦσε ὁλοένα μὲ χαρούμενες ματιές.

Τοὺς μίλησε γιὰ τὸ χαρακτήρα τοῦ

ἀνθρώπου, γιὰ τὰ καθήκοντά του σὺν
ἑαυτοῦ του, στὴν οἰκογένειά του, στὴν
κοινωνία. Τοὺς εἶπε γιὰ τὴν ἀρετήν,
ποῦ μπορεῖ καὶ πρέπει κάθε Φαλαγγίτης
νὰ καλλιεργήσῃ μέσα του, γιὰ
τὸ σεβασμὸ καὶ τὴν ὑποχρεώσεις του
στοὺς γονεῖς του καὶ στὸ σπίτι του,
γιὰ τὴν ἀλληλεγγύη, ποὺ πρέπει νὰ ἔχῃ
πάντα στοὺς συναγωνιστές του καὶ σ'
ὅλους τοὺς ἀνθρώπους.

Τὰ παιδιά γιά πρώτη φορά άκουαν
καί παρακολουθούσαν μέ τόση προ-
σοχή. Ύστερα έβαλαν τό ραδιόφωνο,
τραγουδώντας, βήγαν έξω κι' έκαναν
ασκήσεις καί παιγνίδια. Μέσα στή φα-
σαρία ό Παυλής φώναζε τόν Νίκο καί
τόν Παναγή, άποτραβήχτηκαν σέ μία
γωνία καί μίλησαν άρκετή ώρα. Στό
τέλος ό Παναγής, χτυπώντας τόν

— Συμφωνοί! Καλά μᾶς τάπες, μω-
ρέ Μάγκα!

Μά ξαφνικά, σὰ νὰ συνασθάνθηκε
πὼς κάτι ἄπρεπο τοῦ εἶχε ξεφύγει,
εἶπε σοδará:

— Ξέρεις, Παυλῆ; Περσμένα ξεχασμένα! Μονοιασμένοι πιά εἰ; Φίλοι!

Κι' ὁ Παυλῆς τοῦ χτύπησε κι' αὐ-
τός τὴν πλάτη γελῶντας...

Τό δειλινό της άλλης μέρας ο υπο-
τομεάρχης, μπαίνοντας στο συνοικι-
σιό, είδε τόν Παναγιή και τόν Νίκο,
μαζί και μ' άλλα παιδιά της 'Οργα-

1997, 1998, 1999, 2000, 2001, 2002, 2003, 2004, 2005, 2006, 2007, 2008, 2009, 2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016, 2017, 2018, 2019, 2020, 2021, 2022, 2023, 2024, 2025, 2026, 2027, 2028, 2029, 2030, 2031, 2032, 2033, 2034, 2035, 2036, 2037, 2038, 2039, 2040, 2041, 2042, 2043, 2044, 2045, 2046, 2047, 2048, 2049, 2050, 2051, 2052, 2053, 2054, 2055, 2056, 2057, 2058, 2059, 2060, 2061, 2062, 2063, 2064, 2065, 2066, 2067, 2068, 2069, 2070, 2071, 2072, 2073, 2074, 2075, 2076, 2077, 2078, 2079, 2080, 2081, 2082, 2083, 2084, 2085, 2086, 2087, 2088, 2089, 2090, 2091, 2092, 2093, 2094, 2095, 2096, 2097, 2098, 2099, 2100, 2101, 2102, 2103, 2104, 2105, 2106, 2107, 2108, 2109, 2110, 2111, 2112, 2113, 2114, 2115, 2116, 2117, 2118, 2119, 2120, 2121, 2122, 2123, 2124, 2125, 2126, 2127, 2128, 2129, 2130, 2131, 2132, 2133, 2134, 2135, 2136, 2137, 2138, 2139, 2140, 2141, 2142, 2143, 2144, 2145, 2146, 2147, 2148, 2149, 2150, 2151, 2152, 2153, 2154, 2155, 2156, 2157, 2158, 2159, 2160, 2161, 2162, 2163, 2164, 2165, 2166, 2167, 2168, 2169, 2170, 2171, 2172, 2173, 2174, 2175, 2176, 2177, 2178, 2179, 2180, 2181, 2182, 2183, 2184, 2185, 2186, 2187, 2188, 2189, 2190, 2191, 2192, 2193, 2194, 2195, 2196, 2197, 2198, 2199, 2200, 2201, 2202, 2203, 2204, 2205, 2206, 2207, 2208, 2209, 2210, 2211, 2212, 2213, 2214, 2215, 2216, 2217, 2218, 2219, 2220, 2221, 2222, 2223, 2224, 2225, 2226, 2227, 2228, 2229, 2230, 2231, 2232, 2233, 2234, 2235, 2236, 2237, 2238, 2239, 2240, 2241, 2242, 2243, 2244, 2245, 2246, 2247, 2248, 2249, 2250, 2251, 2252, 2253, 2254, 2255, 2256, 2257, 2258, 2259, 2260, 2261, 2262, 2263, 2264, 2265, 2266, 2267, 2268, 2269, 2270, 2271, 2272, 2273, 2274, 2275, 2276, 2277, 2278, 2279, 2280, 2281, 2282, 2283, 2284, 2285, 2286, 2287, 2288, 2289, 2290, 2291, 2292, 2293, 2294, 2295, 2296, 2297, 2298, 2299, 2300, 2301, 2302, 2303, 2304, 2305, 2306, 2307, 2308, 2309, 2310, 2311, 2312, 2313, 2314, 2315, 2316, 2317, 2318, 2319, 2320, 2321, 2322, 2323, 2324, 2325, 2326, 2327, 2328, 2329, 2330, 2331, 2332, 2333, 2334, 2335, 2336, 2337, 2338, 2339, 2340, 2341, 2342, 2343, 2344, 2345, 2346, 2347, 2348, 2349, 2350, 2351, 2352, 2353, 2354, 2355, 2356, 2357, 2358, 2359, 2360, 2361, 2362, 2363, 2364, 2365, 2366, 2367, 2368, 2369, 2370, 2371, 2372, 2373, 2374, 2375, 2376, 2377, 2378, 2379, 2380, 2381, 2382, 2383, 2384, 2385, 2386, 2387, 2388, 2389, 2390, 2391, 2392, 2393, 2394, 2395, 2396, 2397, 2398, 2399, 2400, 2401, 2402, 2403, 2404, 2405, 2406, 2407, 2408, 2409, 2410, 2411, 2412, 2413, 2414, 2415, 2416, 2417, 2418, 2419, 2420, 2421, 2422, 2423, 2424, 2425, 2426, 2427, 2428, 2429, 2430, 2431, 2432, 2433, 2434, 2435, 2436, 2437, 2438, 2439, 2440, 2441, 2442, 2443, 2444, 2445, 2446, 2447, 2448, 2449, 2450, 2451, 2452, 2453, 2454, 2455, 2456, 2457, 2458, 2459, 2460, 2461, 2462, 2463, 2464, 2465, 2466, 2467, 2468, 2469, 2470, 2471, 2472, 2473, 2474, 2475, 2476, 2477, 2478, 2479, 2480, 2481, 2482, 2483, 2484, 2485, 2486, 2487, 2488, 2489, 2490, 2491, 2492, 2493, 2494, 2495, 2496, 2497, 2498, 2499, 2500, 2501, 2502, 2503, 2504, 2505, 2506, 2507, 2508, 2509, 2510, 2511, 2512, 2513, 2514, 2515, 2516, 2517, 2518, 2519, 2520, 2521, 2522, 2523, 2524, 2525, 2526, 2527, 2528, 2529, 2530, 2531, 2532, 2533, 2534, 2535, 2536, 2537, 2538, 2539, 2540, 2541, 2542, 2543, 2544, 2545, 2546, 2547, 2548, 2549, 2550, 2551, 2552, 2553, 2554, 2555, 2556, 2557, 2558, 2559, 2560, 2561, 2562, 2563, 2564, 2565, 2566, 2567, 2568, 2569, 2570, 2571, 2572, 2573, 2574, 2575, 2576, 2577, 2578, 2579, 2580, 2581, 2582, 2583, 2584, 2585, 2586, 2587, 2588, 2589, 2590, 2591, 2592, 2593, 2594, 2595, 2596, 2597, 2598, 2599, 2600, 2601, 2602, 2603, 2604, 2605, 2606, 2607, 2608, 2609, 2610, 2611, 2612, 2613, 2614, 2615, 2616, 2617, 2618, 2619, 2620, 2621, 2622, 2623, 2624, 2625, 2626, 2627, 2628, 2629, 2630, 2631, 2632, 2633, 2634, 2635, 2636, 2637, 2638, 2639, 2640, 2641, 2642, 2643, 2644, 2645, 2646, 2647, 2648, 2649, 2650, 2651, 2652, 2653, 2654, 2655, 2656, 2657, 2658, 2659, 2660, 2661, 2662, 2663, 2664, 2665, 2666, 2667, 2668, 2669, 2670, 2671, 2672, 2673, 2674, 2675, 2676, 2677, 2678, 26

811

— Α, μπράβο! Πολύ καλά κάνετε!

— Καὶ ξέρετε, κύριε; Εἶπε ὁ Νίκος:

λέμε νά σιάξουμε σιγά - σιγά καί τούς
άλλους δρόμους, νά μὴ μένουν τὰ νερά
καί νά βρωμίζουν.

11000 1. 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31 32 33 34 35 36 37 38 39 40 41 42 43 44 45 46 47 48 49 50 51 52 53 54 55 56 57 58 59 60 61 62 63 64 65 66 67 68 69 70 71 72 73 74 75 76 77 78 79 80 81 82 83 84 85 86 87 88 89 90 91 92 93 94 95 96 97 98 99 100 101 102 103 104 105 106 107 108 109 110 111 112 113 114 115 116 117 118 119 120 121 122 123 124 125 126 127 128 129 130 131 132 133 134 135 136 137 138 139 140 141 142 143 144 145 146 147 148 149 150 151 152 153 154 155 156 157 158 159 160 161 162 163 164 165 166 167 168 169 170 171 172 173 174 175 176 177 178 179 180 181 182 183 184 185 186 187 188 189 190 191 192 193 194 195 196 197 198 199 200 201 202 203 204 205 206 207 208 209 210 211 212 213 214 215 216 217 218 219 220 221 222 223 224 225 226 227 228 229 230 231 232 233 234 235 236 237 238 239 240 241 242 243 244 245 246 247 248 249 250 251 252 253 254 255 256 257 258 259 260 261 262 263 264 265 266 267 268 269 270 271 272 273 274 275 276 277 278 279 280 281 282 283 284 285 286 287 288 289 290 291 292 293 294 295 296 297 298 299 300 301 302 303 304 305 306 307 308 309 310 311 312 313 314 315 316 317 318 319 320 321 322 323 324 325 326 327 328 329 330 331 332 333 334 335 336 337 338 339 340 341 342 343 344 345 346 347 348 349 350 351 352 353 354 355 356 357 358 359 360 361 362 363 364 365 366 367 368 369 370 371 372 373 374 375 376 377 378 379 380 381 382 383 384 385 386 387 388 389 390 391 392 393 394 395 396 397 398 399 400 401 402 403 404 405 406 407 408 409 410 411 412 413 414 415 416 417 418 419 420 421 422 423 424 425 426 427 428 429 430 431 432 433 434 435 436 437 438 439 440 441 442 443 444 445 446 447 448 449 450 451 452 453 454 455 456 457 458 459 460 461 462 463 464 465 466 467 468 469 470 471 472 473 474 475 476 477 478 479 480 481 482 483 484 485 486 487 488 489 490 491 492 493 494 495 496 497 498 499 500 501 502 503 504 505 506 507 508 509 510 511 512 513 514 515 516 517 518 519 520 521 522 523 524 525 526 527 528 529 530 531 532 533 534 535 536 537 538 539 540 541 542 543 544 545 546 547 548 549 550 551 552 553 554 555 556 557 558 559 560 561 562 563 564 565 566 567 568 569 570 571 572 573 574 575 576 577 578 579 580 581 582 583 584 585 586 587 588 589 590 591 592 593 594 595 596 597 598 599 600 601 602 603 604 605 606 607 608 609 610 611 612 613 614 615 616 617 618 619 620 621 622 623 624 625 626 627 628 629 630 631 632 633 634 635 636 637 638 639 640 641 642 643 644 645 646 647 648 649 650 651 652 653 654 655 656 657 658 659 660 661 662 663 664 665 666 667 668 669 670 671 672 673 674 675 676 677 678 679 680 681 682 683 684 685 686 687 688 689 690 691 692 693 694 695 696 697 698 699 700 701 702 703 704 705 706 707 708 709 710 711 712 713 714 715 716 717 718 719 720 721 722 723 724 725 726 727 728 729 730 731 732 733 734 735 736 737 738 739 740 741 742 743 744 745 746 747 748 749 750 751 752 753 754 755 756 757 758 759 760 761 762 763 764 765 766 767 768 769 770 771 772 773 774 775 776 777 778 779 780 781 782 783 784 785 786 787 788 789 790 791 792 793 794 795 796 797 798 799 800 801 802 803 804 805 806 807 808 809 810 811 812 813 814 815 816 817 818 819 820 821 822 823 824 825 826 827 828 829 830 831 832 833 834 835 836 837 838 839 840 841 842 843 844 845 846 847 848 849 850 851 852 853 854 855 856 857 858 859 860 861 862 863 864 865 866 867 868 869 870 871 872 873 874 875 876 877 878 879 880 881 882 883 884 885 886 887 888 889 890 891 892 893 894 895 896 897 898 899 900 901 902 903 904 905 906 907 908 909 910 911 912 913 914 915 916 917 918 919 920 921 922 923 924 925 926 927 928 929 930 931 932 933 934 935 936 937 938 939 940 941 942 943 944 945 946 947 948 949 950 951 952 953 954 955 956 957 958 959 960 961 962 963 964 965 966 967 968 969 970 971 972 973 974 975 976 977 978 979 980 981 982 983 984 985 986 987 988 989 990 991 992 993 994 995 996 997 998 999 1000 1001 1002 1003 1004 1005 1006 1007 1008 1009 1010 1011 1012 1013 1014 1015 1016 1017 1018 1019 1020 1021 1022 1023 1024 1025 1026 1027 1028 1029 1030 1031 1032 1033 1034 1035 1036 1037 1038 1039

— Καὶ θὰ φυτέψουμε καὶ δέντρα!
Εἶπε φωναχτὰ κάποιο ἄλλο παιδί.

— Καὶ θὰ λειώσουμε καὶ τὴν αὐλὴ τοῦ ὑποτομέα!

— Καί θά κάμουμε καί γυμναστή-
ριο!

— Καί θά πάρουμε γραμμή δλα τὰ σπίτια, νά τοὺς ποῦμε νά μὴν πετοῦν στοὺς δρόμους τὰ σκουπίδια!

Ὁ ὑποτομέαρχης τοὺς ἄκουε καὶ τοὺς κοίταζε σιωπηλὸς καὶ συγκινημένος.

— Κι' ὁ Παυλῆς; τοὺς ρώτησε. Δὲν τὸν βλέπω.

— Θάρθη πιό άργά, είπε ό Νίκος.
Έχει πιάσει δουλειά στο ραφτάδικο
του μαστρο-Γιώργη.

— Μπα; Καί τό σχολεῖο;
— Δέν ἐναι τό ἀπόγειμα σχολεῖο

— Και τώρα πηγαίνει τακτικά κή.

— Καὶ ὡς πρὸς τὴν ἀντιμετώπιση τοῦ ἐκείνου, ὁ
 ρ.ε.

ΚΑΙ ΜΕΛΕΤΩ! ΕΥΡΙΝΕ ΚΑΛΟΣ ΜΑΘΗ-

Κι ὁ Παναγῆς, δείχνοντας τὸ σκαμμένο αὐλάκι:

— Κι' αυτά ο Παύλος μάς έδωσε νά
τά κάμουμε.

Ὁ ὑποτομεάρχης ἔρριξε σ' ὅλα τὰ παῖδιά ἕνα τρυφερό στοργικὸ βλέμμα, χάρειψε νευρικά τὸ κεφάλι ἐνὸς μικροῦ, ποῦ στεκόταν δίπλα του, κ' ἔφυγε βιαστικός, γιὰ νὰ μὴν προλάβουν τὰ παῖδιά νὰ δοῦν τὰ μάτια του.

Είχαν περάσει μερικοί μήνες. Ό ο
 υποτουμάς είχε μεγαλώσει, είχε άπλω-
 θή. Νοίκιασαν και τὸ διπλανό δωμά-
 τιο. "Εφεραν καὶ άλλα έπιπλα, εἰκόνες,
 καρέκλες. Έκαμαν έναν ωραίο κήπο
 καὶ ένα μικρό γυμναστήριο. Όι νε-
 παιδιά τού συνοικισμοῦ είχαν πιά έγ-

[The page contains faint, illegible handwriting.]

Τὸ παιδί σχεδιάζει. Ὅταν τὸ παιδί σχεδιάζει δημιουργεῖ. Ἀνεπηρέαστο, χωρίς αμείωλα καταστρίβει, χωρίς τὰ στοιχεῖα τῶν μεγάλων καὶ κατατηρημένον: τὴν προσοχήν, τὴν διάλογον, τὴν λογικὴν, τὴν ὁμοίαν τῶν γραμμῶν καὶ τῶν σχημάτων, τὴν διέσφαισιν τῶν τῶν, τὴν ὁμοιογενείαν κλπ., μὴ μόνον ἐξοδία τὸ ἐκτοκίτο, τὴν παρατηρητικότητά καὶ τὴν εὐαισθησία πού μπορεί νὰ ἔχῃ. Ζῶνται ἐνὶ στοχαρτὶ τίς σκέψεις του. Ἐκφράζει σ' αὐτὸ ὅλη τὴν ψυχικὴν του ἀνιότητά, πράττει σ' αὐτὸ μὲς τὴν εὐχαρίστησιν τῆς χαρίτος, τῆς δροσῆς καὶ τοῦ χιούμου που διακρίνουμε μὲ τὴν πρώτη ματιά. Ὁ μεγάλος που βλέπει ἐντα σχεδὶο παιδιὸν ἐκκλῶνιεν ἀμέσως ἕνα χαμόγελο τὴν εὐχαρίστησιν του καὶ ζήτησόν-τάς το πότερον μένει ἐκκλητικός, πολλὰ φο- ρεῖ, ἀπὸ τίς ἀρετὲς του.

Ὁ τρόπος μὲ τὸν ὁποῖον ἐρ-
παῖδι καὶ οἱ λύσεις τοῦ διειε γὰ
ση τὸνα καὶ τὰλλο πρσγμῃ ἡ φσινεμιο.
μῆρῃ ἀρχιτεκτονικῇ καὶ ἡ σὺνθεσι γενι.
ἐκπλῆρσσει μόνον ἀλλὰ καὶ παραδειγματίζει
τοὺς μεγάλους ἀν αὐτοὶ τὴν ἡ ἐλπίσι καὶ
λίνω. ἀν ὅτι ὅλως δόλου, εἰδικοί.

Ἡ λογικὴ ἐκμηδενίζεται ἀπὸ τὸ παιδί ἀ-
ναίσθητα.

Το κέντρο της προσπάθειας του είναι να καθαρά αυτό που θέλει. Π. χ. κάνει άρση, γιατί να δείξει ότι είναι ελπίος, και γυμνάζω τα παιδιά με άρση, γιατί να δείξει ότι είναι ελπίος.

Τὸ ἴδιο κάνει καὶ μὲ τὸ κυκλιζόμενον

2
 3
 4
 5
 6
 7
 8
 9
 10
 11
 12
 13
 14
 15
 16
 17
 18
 19
 20
 21
 22
 23
 24
 25
 26
 27
 28
 29
 30
 31
 32
 33
 34
 35
 36
 37
 38
 39
 40
 41
 42
 43
 44
 45
 46
 47
 48
 49
 50
 51
 52
 53
 54
 55
 56
 57
 58
 59
 60
 61
 62
 63
 64
 65
 66
 67
 68
 69
 70
 71
 72
 73
 74
 75
 76
 77
 78
 79
 80
 81
 82
 83
 84
 85
 86
 87
 88
 89
 90
 91
 92
 93
 94
 95
 96
 97
 98
 99
 100
 101
 102
 103
 104
 105
 106
 107
 108
 109
 110
 111
 112
 113
 114
 115
 116
 117
 118
 119
 120
 121
 122
 123
 124
 125
 126
 127
 128
 129
 130
 131
 132
 133
 134
 135
 136
 137
 138
 139
 140
 141
 142
 143
 144
 145
 146
 147
 148
 149
 150
 151
 152
 153
 154
 155
 156
 157
 158
 159
 160
 161
 162
 163
 164
 165
 166
 167
 168
 169
 170
 171
 172
 173
 174
 175
 176
 177
 178
 179
 180
 181
 182
 183
 184
 185
 186
 187
 188
 189
 190
 191
 192
 193
 194
 195
 196
 197
 198
 199
 200
 201
 202
 203
 204
 205
 206
 207
 208
 209
 210
 211
 212
 213
 214
 215
 216
 217
 218
 219
 220
 221
 222
 223
 224
 225
 226
 227
 228
 229
 230
 231
 232
 233
 234
 235
 236
 237
 238
 239
 240
 241
 242
 243
 244
 245
 246
 247
 248
 249
 250
 251
 252
 253
 254
 255
 256
 257
 258
 259
 260
 261
 262
 263
 264
 265
 266
 267
 268
 269
 270
 271
 272
 273
 274
 275
 276
 277
 278
 279
 280
 281
 282
 283
 284
 285
 286
 287
 288
 289
 290
 291
 292
 293
 294
 295
 296
 297
 298
 299
 300
 301
 302
 303
 304
 305
 306
 307
 308
 309
 310
 311
 312
 313
 314
 315
 316
 317
 318
 319
 320
 321
 322
 323
 324
 325
 326
 327
 328
 329
 330
 331
 332
 333
 334
 335
 336
 337
 338
 339
 340
 341
 342
 343
 344
 345
 346
 347
 348
 349
 350
 351
 352
 353
 354
 355
 356
 357
 358
 359
 360
 361
 362
 363
 364
 365
 366
 367
 368
 369
 370
 371
 372
 373
 374
 375
 376
 377
 378
 379
 380
 381
 382
 383
 384
 385
 386
 387
 388
 389
 390
 391
 392
 393
 394
 395
 396
 397
 398
 399
 400
 401
 402
 403
 404
 405
 406
 407
 408
 409
 410
 411
 412
 413
 414
 415
 416
 417
 418
 419
 420
 421
 422
 423
 424
 425
 426
 427
 428
 429
 430
 431
 432
 433
 434
 435
 436
 437
 438
 439
 440
 441
 442
 443
 444
 445
 446
 447
 448
 449
 450
 451
 452
 453
 454
 455
 456
 457
 458
 459
 460
 461
 462
 463
 464
 465
 466
 467
 468
 469
 470
 471
 472
 473
 474
 475
 476
 477
 478
 479
 480
 481
 482
 483
 484
 485
 486
 487
 488
 489
 490
 491
 492
 493
 494
 495
 496
 497
 498
 499
 500
 501
 502
 503
 504
 505
 506
 507
 508
 509
 510
 511
 512
 513
 514
 515
 516
 517
 518
 519
 520
 521
 522
 523
 524
 525
 526

ἰκανοποιεῖ τὸ παιδί τὴν πρωταρχικὴν του

Αντίληψη να περικλείη στο σχέδιό του όλη τη
λήνεια τού θέματος του.

Ο κυρτός της τέχνης και η εριστοχάδα είναι
φαύρα στα κοινά αυτά σχέδια.

Τότε τὸ παιδί ἔχει αὐτὸ τὸ ἀποτέλεσμα.
 Διὰ, ὅπως ἀντίγραφα, ἐργάζεται ἀντιγραφιστὸ.
 Ἐναι πιότερο δημιουργικὴ ἢ ἀπόδοσις του.
 Πιότερο φανερὸς οἱ παραπάνω ἀρετὴς ὅσο
 Πιότερο ἐλευτέρο ἀρετὴ γὰ ἐργασθῇ.

Ἐμείς οἱ μεγάλοι, ποὺ ἔργο μας εἶναι νὰ
ἐπισχύσωμε τὸ παιδί, θὰ δημιουργήσωμε φ-
τημόσα.ρα γέλασθῇ καὶ χαρούμετῃ σ' αὐτό.

[illegible]

Γ. ΜΟΣΧΟΣ, ζωγράφος
καθηγητής της Πλαστικής του Δημ. Σχολείου

«Τὸ γειτονικὸ σχολεῖο». (Σχιδίσμα τῆς θαλαγγίσεως Μαργαίτας Κοτροκῆ, μαθη-
τρίας δημοτικῆς ἐπαγγελματικῆς σχολῆς, ἐπὶ τῶν

πνύσε. Κι' όταν, μιὰ μέρα, είδαν τὰ
παιδιά τους νάρχωνται έξω, ένοιωσαν
κάτι νά σπάζη μέσα τους, κάτι νά λυώ-
νη και νά γεμίξη τήν ψυχή τους μ' έξα-
γνιστική δ'άρεσι, μ' πόθο άνατάσεως
και λυτρωμού...

Τὸ ἴδιο βράδυ στὴ συγκέντρωσι, ὁ ὑποτομάρχης βλέποντας τὰ παιδιὰ νὰ γεμίζουν τὸ μεγάλο δωμάτιο μὲ τὴ ζωντανή, γερή καὶ ρωμαλέα παρουσία τους, μὲ τὰ φωνεῖνά, καθαρὰ καὶ θεληματικὰ ὤτια τους, μὲ τὴν εὐγενική καὶ πειθαρχημένη συμπεριφορὰ τους, ἀκούραστα, ὅπως πάντα, πρόθυμα κ' ἀποφασιστικὰ γιὰ κάθε ἐργασία καὶ κάθε προσπάθεια, ἔφερε γιὰ μιὰ στιγμή τὸ νοῦ του τὴν παλιὰ βλάνδου δωμάτιο.

— Ἀκουσε, Παυλῆ! Ὁ
μας ἔχει πιά δρανιωθῆ κ
ἡμῇ σὲ καλὸ δρόμο. Ἡ παρουσία μου
τώρα δὲν εἶναι ἀναγκαῖα κάθε μέρα.
Θάρχωμαι βέβαια συχνά ἐν ὡς παρὰ
κοιτωθῶ καὶ νὰ σὰς βοηθῶ, ἀλλὰ
χρειάζεται κάποιος ἄλλος, ποὺ νὰ μέ-
νει ἐκεῖ. Ἄκουσε, Παυλῆ!

χε δεχτή κάποιου κτύπημα.

— Έγώ; Νά στέκωμαι ἐγὼ στή θέ-
σι σας; Ἀδύνατο!

Ο υποτομέαρχης προσπάθησε να

φύση μιὰ χαρά, εἶχε γίνει πιά τόσο ἀγαπητός κι' εἶχε τόσο ἐπιβληθῇ! Μὰ ὁ Παυλῆς, ἀνένδοτος, ἔλεγε ὁλοένα: «Δὲ γίνεται! Δὲ γίνεται! Βάλτε τὸν Νῆκο, ποῦ εἶναι: καλὸ κι' ἀξιό παιδί!»

— Ναί, τὸ ξέρω, μὰ τοῦ εἰσοι πῶς
κατάλληλος, Παυλῆ! Θὰ σὲ κάμω λο-
γίτη καὶ πρῶτο ἐπιτελῆ, γιὰ νὰ μπο-
ρῇς νὰ μὲ ἀντικαθιστᾷς.

—Όχι! Όχι! Δέ μπορεί νά γίνη
αυτό! Δέν ἐπιτρέπεται νά γίνη!

— Δὲν ἐπιτρέπεται; Πῶς δὲν ἐπιτρέπεται; Ἀφοῦ ἔχω συντηρηθῇ μετὴν Κεντρική;

—Όχι γι' αυτό. Είναι και κάτι άλλο... κάτι άλλο που δεν τό ξέρετε. Κι' ή φωνή του χαμήλωσε τρεμουλι-

- Κάτι άλλο:
 αὐλῆς

τάσθηκες πῶς ἐσένα δὲ θὰ σέ

12

ΟΙ ΤΡΕΙΣ ΦΙΛΟΙ

ΥΠΟ Μ. ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ

17. (Συνέχεια)

Ἡ θορσκειά τῆς ἀγάπης ὅμως δὲν τοὺς ἀλλάζε καθόλου βάρβαρα φυσικά πού τὴν ὥρα τῆς μάχης φανέρωναν σ' ὅλη τὴν ἀγριότητα.

Ὁ Βλαδίμηρος εἶχε ἔρθει ἀπὸ τὴ μακρινή του πατρίδα γιὰ μισοφόρος, ρογιαστὸς ὅπως τοὺς ἔλεγαν, μὰ στὸ δρόμο τὸν βρῆκε κάποιο ἀτύχημα, κουτσάθηκε ἀπὸ τὸ ἓνα πόδι κι' ἔτσι κρίθηκε ἀνίκανος γιὰ τούτη τὴ δουλειά. Μὴ ἔχοντας τί νὰ κάμῃ, πῆγε στὰ λιμανάκια τοῦ Βοσπόρου καὶ τῆς Προποντίδος κι' ἔδινε χέρι σὲ κείνους ποὺ φόρτωναν καὶ ξεφόρτωναν πραγμάτιες κι' ἔκανε μαζί κι' ἐπίδειξη τῆς δύναμης του σηκώνοντας φορτία ποὺ γοερίζονταν δυὸ καὶ τρεῖς ἄντρες. Ἀπὸ κεῖ τὸν οὐστήσαν στὴ Χρυσοθέρινα.

Ὁ Βλαδίμηρος τόσο ἀφωσιώθηκε στ' ἀφεντικά του ποὺ καθὼς ἔλεγαν οἱ κακές γλώσσες θὰ ἦταν πρόθυμος, ἀν λόγου χάρις ἡ περίστασις τὸ καλοῦσε, νὰ θυσιάσῃ γι' αὐτὰ ἀκόμα καὶ τὴ σωτηρία τῆς ψυχῆς του.

Οἱ γνωστοὶ τοῦ σπιτιοῦ ἔλεγαν στὴ Χρυσοθέρινα γελώντας νὰ βάλῃ μιὰ ἐπιγραφή στὴν ἐξώπορτα: «Φυλαχτὴ ἀπὸ τὸ Βλαδίμηρο», γιὰ νὰ μὴ βρίσκονται ξαφνικά μπροστὰ του οἱ ἔξοι καὶ κόβει τὸ αἷμά τους... Ἀπάνω γάτω δηλαδὴ ὅπως ἔκαναν οἱ παλαιοὶ Ρωμαιοὶ στὰ ἑξοχικά τους σπιτία ἄμα γίγανε κανένα ἀγριόσκυλο ποὺ ἦταν φόβος νὰ ξεσκίση τοὺς ἀνήμερους ἐπισκέπτες.

Ὡς τόσο εἶχε καὶ τὶς ἀδυναμίες του ὁ Βλαδίμηρος, καὶ ἡ μεγαλύτερη ἦταν ποὺ ἀγαποῦσε μὲ πάθος τὸ κρασί. Δίχως ἄλλο στὴν ἀπλοϊκή του φαντασία ὁ παράδεισος θάμοιζε μὲ κάτι ὑπόγειες ταβέρνες ποὺ βρίσκονταν στοὺς κεντρικοὺς δρόμους τῶν ἐμβόλων. Ἐκεῖ μέσα στὸ δροσερὸν ἥσκιο καὶ τὴ μυρουδιά τοῦ μούστου ἀνοίγε ἡ καρδιά του, θαρρεῖς, καὶ γινόταν καλόβολος σὰ μικρὸ παιδάκι... Ἐλεγε ἱστορίες τῆς πατρίδας του, τὰτῆρα πάτρα, μισὰ Ἑλληνικά μισὰ στὴ γλώσσα του, ποὺ ἔκανε τοὺς μεκαρῆδες νὰ ξεκαρδίζονται στὰ γέλια. Πρόσεχαν ὅμως μὲ κάθε τρόπο νὰ μὴ τὸν θυμώσουν, γιὰτὶ τότε ἀπὸ παιδί γινόταν πάλι ἀγριο ἀρκούδι, ἔσπαζε ὅ,τι εὑρίσκει μπροστὰ του — γῆς Μαδιάμ — κι' ἀλλοίμονο σὲ κείνον ποὺ ἔφευγε στὶς γερούκλες του. Μιὰ δλόκληρη περίπολος δὲν μπορούσε νὰ τὸν κάμῃ

καλά. Σὲ τέτοια περίστασις πῆγαιναν καὶ φώναζαν ἐπειγόντως τὸ Μιχαήλ. Μονάχα ἡ παρουσία αὐτοῦ ποῦ ποῦσε νὰ τὸν ξαναφέρῃ στὰ λογικά του.

Γιὰ τὸ Μιχαήλ εἶχε λατρεία. Γιατί; Ἀφορμὴ δίχως ἄλλο στάθηκε στὴν ἀρχὴ τὸ ὅτι ὁ υἱὸς τῆς Χρυσοθέρινας τὸν φιλοδωροῦσε μὲ τόση ἀπλοχεριά καὶ καλωσύνη ποὺ δὲν εἶχε ταίρι τῆς. Ἀφωσιώθηκε ἀπὸ συμφέρο. Ὑστερὰ ἡ ἀφοσίωσις τούτη τοῦ ἔγινε συνήθεια καὶ στὸ τέλος, ὅπως συμβαίνει πάντα, κατάντησε μιὰ ἀνάγκη τῆς καρδιάς του, νὰ ποῦμε, ποὺ δὲν εἶχε τίποτα τὸ ὕλικο. Γιατὶ ὁ Βλαδίμηρος καὶ στὴ φωτιά ἀκόμα ἀν τοῦ ἔλεγες νὰ πέσῃ γιὰ τὸ γενναῖο ἀρχοντοῦλο θὰ τῷκανε χωρὶς νὰ λογαριάσῃ τίποτα.

Τοῦτον λοιπὸν πῆγε ζητώντας ὁ Μιχαήλ.

— Βλαδίμηρε, τοῦ εἶπε, ἐτοιμάσου... Ὅχι βγοῦμε μαζί.

Ὁ Βαράγγος χωρὶς νὰ ζητήσῃ καμιά ἐξήγησις πῆρε ἓνα φανάρι καὶ μιὰ χοντρή βέργα καὶ τὸν ἀκολούθησε.

Ὁ δρόμος ἦταν σκοτεινὸς κι' ἔρημος. Στὶς κεντρικὲς πλατεῖες καὶ τοὺς ἐμβόλους ἀπὸ καιρὸ σὲ καιρὸ περνοῦσε καμμιὰ συνοδεία ἀρχοντική. Μαγκασίτες μπροστὰ μὲ δαδιά, πίσω οἱ ἀρχόντες καθάλλα ἢ σὲ λεκτικία κι' ὕστερὰ πάλι σιωπῇ, σκοτάδι κι' ἔρημια. Κάπου-κάπου ἀκούονταν φωνές καὶ τραγουδία ἀπὸ κάτι ὑπόγειες ταβέρνες ποὺ ἔμεναν ἀνοιχτές καὶ πέρα ἀπὸ τὰ μεσάνυχτα. Ξένοι ναῦτες περαστικοὶ ἀπὸ τὴ Βασιλεύουσα καὶ στρατιῶτες ἀδειοῦχοι καὶ ἀλῆτες λογιῆς λογῆς, ὑποπτα στοιχεῖα τῶν μεγάλων κέντρων σπαταλοῦσαν ἐκεῖ τὶς οἰκονομίες τους ἢ τ' ἀνομα κέρδη τους. Ἀπὸ τὶς ταβέρνες τοῦτες ποῦσε νὰ στρα-

τολογήσῃ κανεὶς ἀνθρώπους πρόθυμους ν' ἀναλάβουν τὸ κάθε τι. Πολλές πολιτικὲς ταραχές ποὺ εἶχαν ἀφορμὴ προσωπικά συμφέροντα ὀργανώθηκαν σὲ τέτοια κέντρα καὶ κακοურγήματα ἀκόμα καὶ συμφωνίες παράνομες γι' αὐτὸ κι' ἀνάμεσα στοὺς πελάτες ποὺ ἔσκυβαν μπροστὰ στὰ γεμάτα ποτήρια, δίχως ἄλλο βρίσκονταν καὶ μεταμορφωμένα ὄργανα τοῦ Ἐπαρχοῦ ποὺ προσπαθοῦσαν νὰ ψαρέψουν πληροφορίες ἐνδιαφέρουσες γιὰ τὴν ἔξουσία. Τὸ κρασί, βλέπεις, λύνει τὶς γλώσσες καὶ ρίχνει πέρα τὴ μάσκα.

Ὑστερὰ οἱ ταβέρνες τοῦτες ἦσαν ἓνα εἶδος πρακτορεῖα καὶ μάλιστα διεθνῇ πρακτορεῖα. Οἱ Βενετοὶ καὶ οἱ Γενουάτες ναῦτες ποῦποῦσαν νὰ σὲ πληροφορήσουν τί ἐμπόρευμα ζητιέται σὲ κάθε λιμάνι καὶ τί τιμὴ βρίσκει, ποῖο πέρασμα θαλασσινὸ εἶναι ἐπικίνδυνο, ἀν οἱ δρόμοι τῆς Ἀνατολῆς εἶναι ἀνοιχτοί, ποῦ ἔγιναν καὶ πότε ἐπιδρομὲς καὶ τόσα ἄλλα ἀκόμα πολιτικὰ νῆα ποὺ ἔφταναν μὲ δυὸ λέξεις, χοντροκομμένα, σὰν ἐπίσημα ἀνακοινωθέντα νὰ ποῦμε ὅλα τούτα ἐδῶ τὰ μάθανες μὲ λεπτομέρειες καὶ γαρνιτούρες πολλὰς φορὲς ὁλότελα παραμυθένιες μὰ ὡς τόσο πολὺ χαρακτηριστικές.

Σ' ἓνα τέτοιο κέντρο ἀπ' ἔξω σταμάτησε ὁ Μιχαήλ.

Μπροστὰ στὴν πόρτα ἔφευγε ἓνα βαρὺ σκέπασμα ἀπὸ καραδόπανο χρωματιστό. Τὸ παραμέρισε καὶ βρέθηκε στὴν κορφή μιᾶς πέτρινης σκάλας μὲ ὀκτώ-δέκα σκαλοπάτια. Ἐκεῖ κάτω μέσα σὲ θαμπὸ φῶς ξεχώρισε πολλοὺς ἀνθρώπους καθισμένους γύρω ἀπὸ κάτι μακρὰ χοντροκομμένα τραπέζια. Τραγουδοῦσαν, φώναζαν, χειρονομοῦσαν. Βαρεῖα μυρουδιά ἀπὸ φαγητά, κρασί καὶ γνότα ἀνθρώπινα σὲ γυποῦσε εὐτὺς κατὰστίθα κι' ἔπρεπε νὰ σταθῇ λίγο ὡς πού νὰ συνηθίσης. Στὸ βάθος ἓνα μακρὸ τζάκι ὅπου ἔβραζαν χύτρες λογιῆς-λογῆς... Ἀσπρὸι ἀχνοὶ ἀνέβαιναν ἐκεῖθε... Κάτι πηχτὸ καὶ ὕγρὸ, θαρρεῖς, σέρνονταν παντοῦ.

Καθὼς μεμιάς θρέθηκε ἐκεῖ ὁ Μιχαήλ ἀπὸ τὸν ἀνοιχτὸ μυρωμένο ἀέρα τῆς ἀνοίξης καὶ τὴν ἀστροφώτιστὴ νύχτα, εἶχε τὴν ἐντύπωσιν πὼς μπήκε σ' ἓναν ἄλλο κόσμον ὁλότελα διαφορετικό. Τοῦτοι οἱ ἄνθρωποι ποὺ σκύβουν σὰν ἀποθλασκωμένοι ἀπὸ τὴ ζάλη τοῦ κρασιοῦ κι' ἀφήνουν ἀναρθρες κραυγὲς χωρὶς λόγο, δουλεύουν σ' ἓνα δαίμονα, θαρρεῖς, σκληρὸ ποὺ δὲν κρατᾷ μονάχα τὸ κορμὶ τους μὰ καὶ τὴν ψυχὴ καὶ τὸ πνεῦμα τους γύρω πὸ ντροπερὴ σκλαδιά.

— Βλαδίμηρε, εἶπε αἰνὰ ὁ Μιχαήλ, ἐσὺ ποὺ ἔξερες καλὰ τὰ κατὰστίθα βρὲς κάποιο μέρος νὰ καθίσουμε μὰ νάμαστε μόνοι.

Ὁ Βαράγγος δὲν περίμενε καὶ τίποτα ἄλλο. Κατέθηκε μὲ μεγάλὰ βήματα σταθερά, ἔσπρωξε ἀπὸ δῶ, παραμέρισε ἀπὸ κεῖ καὶ τράβηξε ἴσια σὲ μιὰ γωνία παράμερῃ καὶ ἀδεῖα.

Μερικοὶ ἔκαναν νὰ μουρουρίσουν κάτι, μὰ ἄμα εἶδαν μὲ ποῖον ἔχουν νὰ κάμουν ξαναγύρισαν στὸ κρασί καὶ στὴν κουδίστα τους.

Ἕνας ἀνθρώπος ζωσμένος μὲ πέτσινη μπροστέλλα πλησίασε:

— Τί δρίζουν οἱ ἀρχόντοι; ρώτησε.

— Κρασί, ἀπάντησε ὁ Μιχαήλ κι' ἔρ-

Βοηθῶνς στὰ λιμάνια τὶς μεταφορὲς

1) Φαλαγγίται Κομοτινής ασχολούμενοι εἰς ἡ
Ἑλλάδος ὑπέβαλον τὰς εὐχὰς τῶν εἰς τὴν Α
του ἑορτῆ. 3) Σκαπάνισσες Ἀθηνῶν παρακ
4) Σκαπανεῖς καὶ Σκαπάνισσαι Ἀμυνταίου
Ἄρτης. 6) Φαλαγγίτισσαι Παιανίας (Λιόπε
Κερκύρας. 8) Φαλαγγίτισσαι

1) Οργανοποιήσιακά Έργα. 2) Οι Φαλαγγίται όλης της Β. Υ. τόν Διάδοχον Παύλον επί τη ονομαστική εορτή του Κουκλοθέατρον της Π. Δ. Θ. Α. Φλωρίνης 5) 'Η ποδοσφαιρική όμάς της Ε.Ο.Ν. (α) 7) Φαλαγγίται καί Σκαπανείς Ποταμού Μακρυχωρίου Χρυσουπόλεως.

Χίερνις οϊκογένεια

(Συνέχεια
εκ του προηγούμενου)

«Ο πατέρας μου, βλέποντας πως κερδίζαμε αρκετά με το βιολιό και με την αρπαγή φασαρία, με μάζα παρή και μαζί μας, τους...

...λα για μουσικούς. Και μας άκουσαν τον α-
πόφασι να την πάρουμε!

«Πήγε στη Γαλλία, μου είπε ο Μάττιας,
«Ας επιστρέψουμε από την πρώτη ευκαιρία
που θα παρουσιασθώ, για να το σκάσουμε!»

— Και γιατί να μην ακολουθήσουμε τους
γονείς μου, που θα γυρίσουν στη Γαλλία;

— Γιατί θα πάσουμε συμφορά.

— Μπρά! Στην Αγγλία μπορεί να βρούμε
την κυρία Μίλλινγκαν.

— «Εμένα μου φαίνεται πως πιο πιθανό ε-
ίναι να τη βρούμε στη Γαλλία.

— «Ας δοκιμάσουμε πρώτα στην Αγγλία
και κατόπιν βλέπουμε.

— Σέρεις τι σου άξιζε σένα;

— Τι;

— Να σ' άφησω και να γυρίσω στη Γαλ-
λία μονάχος μου.

— «Έχεις δίκιο. Και σε παρακαλώ να το
κάμψς. Σέρω πως δεν έχω το δικαίωμα να
σέ κρατήσω και πως από μεγάλη σου καλω-
σύνη μένεις μαζί μου. Φύγε λοιπόν, πήγαινε
να ιδής τη Λίζα και να της πεις...»

— Αν την έβλεπα, θα της έλεγα πως εί-
σαι καλός κι' άνοητος για να σκέπτεσαι πως
μπορώ να σ' αφήσω τώρα που είσαι ελπι-
σιμότερος! Μά τι κακό είδες από μένα, για
νάχες τέτοια ιδέα; Πές μου, σού έκανα ποτέ
τι κακό; Τίποτα!

— «Είπαρ κι' εγώ!»

Και να μας πάλι στους δρόμους, στους με-
γάλους δρόμους τους έξοχους!

«Αλλ' αυτή τη φορά δεν είμαι ελεύθερος
να πηγαίνω όπου θέλω και να κάνω ό,τι μ'
άρεσει: ακολουθώ την οικογένεια Δρισκολλί.
Κι' όμως, φεύγοντας από το Λονδίνο, μου
φαίνονταν σά να ελευθερωνόμουν. Δεν θα έ-
ναβλεπα την σούλα του Κόκκινου Λέντος, ο-
ύτε την καταπακτή εκείνη που, χωρίς να το
θέλω, τραβούσε τα μάτια μου ακατανίκητα.
Ποιος φορξς έλπιησε τη νύχτα τρομαγμένος,
επειδή είχα ιδή σ' αυτόν, στον έφιπλό του
μου, ένα κόκκινο φως να μπειν από το πα-
ροθύρακι μου! Ήταν έντερο, φαντασία, αλλ'
αδιάφορο! Αυτό το φως το είχα ιδή μία φο-
ρά κι' ήταν αρκετό για να το αισθάνουμαι
πάντα μπροστά στα μάτια μου, σά μία φλό-
γα να με καίη!

Περπατούσαμε πίσω απ' τ' αμάξια και άν-
τες τις βρομικές και νοσηρές αναστομιάς
του Μπίθολ Γκρήν φανταζόμας τον καθαρό αέ-
ρα των όρων έλλοχων που εισαχίζαμε, και
που αν δεν είχαν γκρήν σ' αυτόν τους, εί-
χαν όμως πολύ π' άσ'ι νο για τα μάτια μας
και κελαυδισμούς για τ' αυτιά μας.

Την ίδια μέρα που φύγαμε, είδα πως που-
λιόνταν τα έμπορεύματα εκείνα που είχαν κο-
στίσει έτσι φτηνά. Είχαμε εθάρσει σ' ένα με-
γάλο χωριό και τ' αμάξια είχαν αραδιασθή
στη μέση της οδού. Κατά το έθθος τότε
η μπροστινή πλευρά κάθε αμαξίου κι' εφά-
νηκαν όλα τα έμπορεύματα που ήταν σωρευ-
μένα μέσα.

«Πήγε στη στήνεια!» (έλεγε την στήνεια!
φώναζε ο πατέρας μου όταν γινόνταν πο-
νηρία και οι βρομικές αυτές. Επειδή δεν
πρόφταναν ποτέ τις τιμολογίες μου, γι' αυτό
τις ποσότητες που φθηνά δεν τις πούλα, τις
χόρωνα! Έλεγε στη στήνεια!

Κι' άκουγα ανθρώπους, που έβλεπαν τις
τιμές, να λένε στους φεύγοντας:

— Καλέ, αυτά τα πράγματα θα είναι κλε-
στα!

— Μ' άφου το λείει και μόνος του...

Αν έφτανε το πείσμα τους σά μένα, η
κοκκινιά του πατέρα μου θα τους έδειχνε
πόσο βλάστησε στην οργή τους.

«Ο Μάττιας την επιστρέφει και το βράδυ,
αν και συνήθως απέφευγε να μου μιλή καθα-
ρά γι' αυτά το ζήτημα, μου είπε:

«Οι πατέρας να υπακούω για πάντα
αυτή τη ντροπή.

— Μη μου το λές, αν δεν θέλεις να την σι-
σθάνουμαι αληθινότερα.

— Αυτό βέβαια δεν το θέλω. Θέλω μόνο
να γυρίσουμε στη Γαλλία. Σού είπα πως θα
πάρω...»

— Μάττις, πάψε...
— Να σου πω λοιπόν εγώ τι θα γίνει; Θα
μας πιάσουν όλους και να μας χύσουν στη
φυλακή. Και, σένα, και μένα, που δεν κάνα-
με τίποτα. Γιατί πως θ' αποδείξουμε πως δεν
κάναμε τίποτα; Ποιος θα μ'ς υπερασπισθή;
Μήπως δεν τρώμε και μεις κομμάτι άγορασμένο
με τα λεπτά αυτών των πραγματών;

Αυτή η ιδέα ποτέ δεν μου είχε παρουν
από το νου. Και τώρα, γι' αυτό που κα-
ταλάττει, θα μ'ς πιάσουν για κλέφτες!...

Μα μεις κερδίζουμε το φέμα μαζί
επει, προσπαθώντας να υπερασπισθώ τον έ-
αυό μου, όχι έναντιον του Μάττις, αλλά έναν-
τιον αυτής της ιδέας που με κατατρομαξέ.

Αι, τι, είναι άδικο, αποκρίθηκε ο Μά-
ττις! μά είναι κι' αδικία πως γινόνται συν-
τρημα με ανθρώπους που δεν κερδίζουν τό-
σο τους. Αυτό και μόνο θα έλεγα σου. Και
θα καταδικάσουν μαζί μ' έκτακτος και μας.

Θα μ' επιστρέψουν να καταδικασθώ για
κλέφτης, αλλ' ας πω σου, να κατα-
δικασθώ εγώ. Γιατί έχω δει είναι παρά ένας
φύλακας και τ' ας θα είναι πάντα ένω σου,
όπου ελευθέρως της οικογένειά σου, την αλη-
θινή να ακολουθώ, θα γινόνται φασαρίες, και
τι λήψη γι' αυτό, τι ντροπή για σένα, αν
καταδικασθώ τώρα!

«Τίποτα, αν μας
βλέπουν στη φυλακή πως θα περιμένουμε να
βρούμε την οικογένειά σου, και πως θα είδο-
μαστε στην κυρία Μίλλινγκαν γι' αυτά που
υποτίθεται έφαιναν τον Άρσενοκ κι' ο Τζέ-
ις;... Ρεμάρκ, σε παρακαλώ, άκουσε με!

«Εδώ κινδυνεύουμε. Πάμε να φάμε δυο ε-
ίνα κρέας!»

— Φάμε ού
— Τα ίδια πάλι! Μά δε σου είπα; Μόνος
μου είπα...

«Πήγαμε κι' εγώ, και με τον
με να φάμε κρέας μαζί. Κι' αν γινόν
το, τότε να ιδής τι τρώει ο Τζέις για μένα!...
«Επι τι σκο-...»

«Επι τι σκο-...»

«Επι τι σκο-...»

«Επι τι σκο-...»

«Επι τι σκο-...»

«Επι τι σκο-...»

«Επι τι σκο-...»

«Επι τι σκο-...»

«Επι τι σκο-...»

«Επι τι σκο-...»

«Επι τι σκο-...»

«Επι τι σκο-...»

«Επι τι σκο-...»

«Επι τι σκο-...»

«Επι τι σκο-...»

«Επι τι σκο-...»

«Επι τι σκο-...»

«...ούτερο» κι' όταν τα αλληγορίζουμ, έλεγα
μέσα μου πως ήταν δειλία να στέκουμαι έτσι
μετώρος και πως έπρεπε να πάρω επί τέλους
μία απόφασι γενναία.

Οι περιστάσεις έκαναν εκείνο που εγώ δεν
τολμούσα να το κάνω μόνος μου.

Πολλές έβδομάδες είχαν περάσει αφότου
φύγαμε από το Λονδίνο, όταν φάσαμε σέ
μία πύλη, στα περίχωρα της έπαικίτο
να γινόνταν υποθέσεις (καρμάρ). Στην Αγ-
γλία, οι υποθέσεις δεν είναι, όπως στη
Γαλλία, κατασκευασμένα για τους πλοσίους, που
την πύλη να είναι δυο τρία έλογα να παρα-
έχονται, να διαμένουν αυτοί οι ίδιοι και να
χάσουν ή να κερτίσουν παρικά έλκυσμα, κα-
σά στοιχήματα. Είναι ένα λαϊκό παιχνίδι,
όπου τάλογα δεν αποτελούν και το μόνο θέ-
μα. Στα χωράφια που χρησιμοποιούν για έ-
παιχμα καταφάνουν, κάποτε πολλές ήμε-
ρες, πρσπετα, σελιμπαγκο, άστρίγγανος και
γυροκογοί. Έτσι θα πηγαίναμε να πιάσουμε
έτσι σ' αυτή την έμπορευστη γυρι κι' έμεις,
δηλαδή εγώ κι' ο Μάττις με τα δργανά
μας κι' η οικογένεια Δρισκολλί με τις πρα-
ματικές της.

«Αλλ' αντί να παη στο έπαιχμα, ο πα-
τέρας μου έπαιχτανε να μένη στην πύλη,
όπου λογαριαζέ βέβαια να καμή καλύτερες
έργασίες.

«Επειδή εθάρσαμε χωρίς και δεν είχαμε άλ-
λη δουλειά, ο Μάττις κι' εγώ πήγαμε να
ιδούμε το έπαιχμα, που ήταν σά κάποια α-
πίστασι από την πύλη, σ' ένα μεγάλο χω-
ραφι. Πολλές αμαξίες είδαμε στημένες ιδώ κι'
έτσι, κάπως και κίτι κοκκινότες, που ιδέ-
χαν τη υιοι και τα όρια του στίβου. Δεν
άφησαμε να φάσουμε από ένα έξοχικό δρό-
μο, γινόν κι' έρρημ σσημας, όπου έβλεπες
ταρά, δειλά κι' άρσπετρα, έπαιχτα, παράγ-
γας, έλματα στίματα ταξίτες, ένοδοχία,
σημας, τρεπίλια, άμαξια, τράκους, και γύ-
ρω σ' αυτά ένα πλήθος ανθρώπων με γραφι-
κατάτα κορελία.

Καθώς περνούσαμε μπροστά από ένα κα-
ζάν, κρινόμας μπροστά από μία μεγάλη φω-
τιά, έγκλισαμε το φέμα μας Μπόμπ. «Είδες
μπαλχ γαρά σου, μας έδωτε, Εγώ! Είχε κι'
αυτός στις έπαιχμας με δυο συντρόφους
τους, για να δώση παραστάσεις με διάφορα
γεμνάστια, σαν κλάσεις που ήταν μία
φορά. Κάποιοι μουσικοί όμως, που τοί είχαν
δουλειά το λόγο τους να τον ακουδίσουν, τον
έπαιχταν και χωρίς μουσική, πως ήταν δυ-
ναι να γινόν γυμνασμάτα; Μας έπαιχταν
λαπάς, για να μην πάη χαμίνε ή αφαιρη
ήμερα, να τα κανόνει τη γαρή Ν' άπαιχτα-
σπασμας τους μουσικούς και θα μοιραζόμα-
σε έμεις οι πινε την έπαιχμα! Ένα μερικό
μολύβια θα είχα κι' ο Κόμης.

«Απο τη ματιά που μου έριξε ο Μάττις,
καταλάνα πως μία από έκτανα είχαμσπονη αν
δύναται την πρότασι του Μάττις, και, έπει-
δή ήμσπε έμσποροι να κερτίσουμε, ότι είλου-
με, φώναζε μόνο να κερδίζαμε λεπτά, τη δέ-
γθηκα.

«Αποσπασθήκαμε λοιπόν ν' άπαιχμαθώμε έκεί
την έπαιχμα, για να συνδύασουμε με τα δργά-
μας μας τα γεμνάσματα του Μπόμπ και
των δι' όφτων τοί.

«Αλλά όταν γυρίσαμε στην πύλη και είπα
αυτό το σήμα στον πατέρα μου, παρουσιά-
σθηκα μία δυσκολία.

Μας χρειαζόταται ο Κόμης, έλεε, δεν θα
μπορούμε να τήν παρητι μαζί σας.

Αυτή δεν μου άρεσε καθόλου! Τι τον ή-
θελαν τον Κόμη; Για κομμάτι βρωμολογία
ταύι; Αλλά ο πατέρας μου έδωλε άμείως
αυτό το φάος.

«Ο Κόμης, έλεε, έχει καλό αυτί κι' είναι
καλός φασακός. Τον θέλω να φάω τ' άμ-
έλο, γιατί με αυτή τη φασαρία μπορεί να μ'ς
κέρσει τίποτα. Θα πάμε λοιπόν μόνος σας
να έρπαιχμα με τον Μάττις και αν νυκτω-
θητε κείνηρα, θα έλινε να μ'ς βρήτε στο
ζευδαριό μ' Μ Μεγάλη Βασιλίδεα, όπου θα
κοιμήμας, γιατί σκοπεύω να φύγω από 'δω
άμα βρωμολογ

Πήγαμε πάλι τους δρόμους της έλλοχης.

(Ακολουθεί)

*

Τὴν Βερμύνη!

* ΠΩΣ ΜΠΟΡΟΥΝ ΜΙΚΡΑ ΠΑΙΔΙΑ ΠΑΙΖΟΝΤΑΣ ΝΑ ΥΦΑΝΟΥΝ *

Γιὰ νὰ γίνη ἡ πρόχειρη αὐτὴ ὑφαντικὴ χρειάζεσθε ἓνα τελάρου (γιὰ τελάρου μπορεῖ νὰ χρησιμοποιοῦν τὸ ξύλινο περιθώριο μιᾶς πλάκας, μιὰ κορνίζα στενὴ κλπ.), μιὰ σαίτα τοῦ φιλέ, ὄχι λεπτὴ, καὶ χρωματιστὰ μαλλιά ἢ μετάξια τοῦ ἰδίου πάχους πάντοτε.

Ἀρχίζομεν κατὰ τὸν ἑξῆς τρόπον: Τοποθετοῦμε πάνω στὸ τελάρου τὰ στήμονια περνώντας τα πάνω ἀπὸ τὴς δυὸ ἀπέναντι πλευρὲς τοῦ καὶ φροντίζοντας, ὥστε τὰ νήματά τους νὰ εἶναι πάντοτε ζυγὰ, καὶ νὰ μένῃ ἀρκετὸ διάστημα (περίπου 3 ἐκ.) δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ ἀπὸ τὰ στήμονια ὡς τὴς πλευρὲς τοῦ τελάρου, γιὰ νὰ περνᾷ ἐλεύθερη ἡ σαίτα.

Γιὰ στήμονια μπορεῖ νὰ χρησιμοποιήσουμε περισσότερα χρώματα ἀπὸ ἓνα, τὰ ὁποῖα θὰ συνδυάσουμε ἀνάλογα μὲ τὸ γούστο μας, ὁ κόμπος ὅμως τοῦ ἐνώματος τῶν δύο χρωμάτων θὰ φροντίζουμε ὥστε νὰ πέφτῃ πάνω στὴν κορνίζα τοῦ τελάρου. Δὲν πρέπει νὰ εἶναι πολὺ πυκνὰ τοποθετημένα τὰ στήμονια, γιατί δὲν γίνεται καλὸ τὸ ὕφαντό, πάντως ὅμως πρέπει νὰ φροντίζουμε ὁ ἀποστάσεις τους νὰ εἶναι κανονικὲς.

Ὑφανσις. Γεμίζομε τὴ σαίτα μὲ ὅποιο χρῶμα μαλλὶ θέλουμε, ἀπὸ τὰ χρώματα τῶν στήμονων (καλὸν εἶναι νὰ ἀρχίσωμεν τὴν ὑφανσὶ μὲ τὴ σειρὰ τῶν χρωμάτων ποὺ ἀκολουθήσαμε στὰ στήμονια). Δένουμε τὴν ἄκρη τοῦ μαλλινοῦ στὴν δεξιὰ ἄκρη τοῦ τελάρου καὶ ἀρχίζομε νὰ ὑφαίνομε παίρνοντας ἓνα

πάνω ἓνα κάτω τὰ στήμονια. Κατὰ τὸν τρόπον αὐτὸν στὸ τέλος τῆς σειρᾶς θὰ δοῦμε πῶς τὰ στήμονια ποὺ ἦσαν ἀπὸ τὸ κάτω μέρος τοῦ τελάρου ἤρθαν ἀπὸ πάνω. Γιὰ νὰ γυρίσωμε θὰ περάσωμε τὸ ὑφάδι μας πάνω ἀπὸ τὸ ξύλινο περιθώριο. Ἡ δευτέρη σειρὰ εἶναι πολὺ εὐκόλη, γιατί δὲν χρειάζεται νὰ περάσουν ἓνα-ἓνα τὰ στήμονια. Ὅταν ἡ πρώτη σειρὰ εἶναι κανονικὰ δουλεμένη, δηλαδὴ ἓνα πάνω ἓνα κάτω τὰ στήμονια, τότε στὴ δευτέρη σειρὰ ἡ σαίτα βρίσκει ἀνοικτὸ δρόμο ἀπὸ τὸ κάτω μέρος τοῦ τελάρου, ὅπως στὸν ἐργαλειό. Τὴ δευτέρη καὶ τὴς ἐπομένους σειρὰς τὴς τακτοποιοῦμε κοντὰ στὴς προηγούμενες μ' ἓνα ἀραιὸ κτέν.

Ὅταν ὑφάνουμε ἀπὸ τὸ χρῶμα αὐτὸ ὅσο θέλουμε, περνῶμε στὴ σαίτα μας ἄλλο χρῶμα καὶ συνεχίζομε ὡς τὸ τέλος τῆ δουλειᾶς μας κατὰ τὸν ἴδιο τρόπο, ἀλλάζοντας στὴς κανονικὲς ἀποστάσεις τ' ἀνάλογα χρώματα, κι' ἐδῶ πρέπει νὰ φροντίσωμε οἱ κόμβοι τῶν δύο χρωμάτων νὰ πέσουν πάνω στὴν κορνίζα τοῦ τελάρου.

Τὰ σχέδια ποὺ μποροῦμε νὰ ἐπιτύχουμε στὴ δουλειὰ αὐτὴ εἶναι γραμμὲς φαρδεῖς, στενὲς ἢ καρρὲ μικρὰ καὶ μεγάλα.

Ὅταν τελειώσῃ ἡ δουλειὰ μας, τὰ ὑφάδια ποὺ περάσαμε πάνω ἀπὸ τὸ τελάρου τὰ κόβουμε ἴσια καὶ τὰ δένουμε κροσσά.

Κατὰ τὸν ἴδιο τρόπο μποροῦμε νὰ ὑφάνουμε καὶ κασκόλ, μὲ τὴν διαφορὰ ὅτι τὸ τελάρου μας θὰ εἶναι στενὸ-

μακρο καὶ ἀνάλογο μὲ τὸ εἶδος καὶ τὸ μῆκος ποὺ θέλουμε νὰ δώσωμε στὸ κασκόλ. Κατὰ τὴν ὑφανσὶ ὅμως ἐδῶ ἡ σαίτα δὲν θὰ περνᾷ πάνω ἀπὸ τὰ πλατὰ ξύλα τοῦ τελάρου, ἀλλὰ θὰ γυρίσῃ ἀμέσως, γιὰ νὰ σχηματίσῃ τὴν οὐγία. Γιὰ νὰ διατηροῦμε πάντα τὸ ἴδιο πλάτος στὸ ὑφαντὸ μας, τὸ συγκρατοῦμε συχνὰ μὲ κλωστὲς, στὴς πλευρὲς τοῦ τελάρου.

Στὴν ἐπάνω καὶ κάτω ἄκρη τοῦ ὑφαντοῦ θὰ κάνωμε τὰ κρόσια.

Ὑπαῖθρο

Ὅσες φορὲς κι' ἂν μιλήσωμε γιὰ τὸ ὑπαῖθρο, ὅσα κι' ἂν γράψωμε γιὰ τὸν φρέσκο ἀγέρα καὶ γιὰ τὸν ἥλιο, πάλι δὲν θὰ μπορέσουμε νὰ τοῖνίσουμε ἀρκετὰ τὴς καλὲς ἰδιότητες ποὺ ἔχουν ὅλα αὐτὰ γιὰ τὴν ὕγεια μας.

Γι' αὐτὸ ἂς μὴν ἀφήνωμε καμμιὰ ἐδκαρπία ἀνεκμετάλλευτη. Ὅς βγαίνουμε ὅσο καὶ ὅπως μποροῦμε στὸ ὑπαῖθρο. Ὅς προσπαθήσουμε μόνο τώρα στὴν ἀρχὴ νὰ μὴν ἐκτεθοῦμε ἀπὸ τοῖς σποῦν, ἀπὸ τὸν κρύον, καὶ νὰ μᾶς προξενή-

μετρημένε, σὰν γνήσιες ἀπόγονοι ἐκείνων ποὺ εἶχαν ὡς ἀρχὴ τὸ «μη-

δὲν ἄγαν» καὶ «πᾶν μέτρον ἄριστον». Ὅς μὴ τὸ ξεχνῶμε λοιπὸν καὶ στὸ λιόλουτρό μας. Ἐδῶ οἷς παραθέτουμε καὶ δυὸ νόστιμα κουστουμιά γιὰ τὴ δουλειὰ αὐτὴ. Μποροῦν νὰ φορε-

θοῦν στὴν ἀκρογιαλιά καὶ στὸ βουνό, γενικὰ στὸ ὑπαῖθρο. Εἶναι χαριτωμένα καὶ εὐπρεπῆ. Γίνονται ἀπὸ κρετὸν ἢ ἀπὸ ἀπλό λινὸ πλουμιστό.

Τὰ παρκέ σας

Τώρα ποὺ τὰ χαλιά σηκώθηκαν καὶ τὰ παρκέ μας ἐμειναν γυμνά, χρειάζεται νὰ τὰ σκεφθοῦμε καὶ νὰ τὰ περιποιηθοῦμε κάπως.

«Τὰ πατώματα, εἶπε κάποιος γιστρός, εἶναι ἐξαιρετοὶ φορεῖς μικροβίων». Γι' αὐτὸ πρέπει νὰ διατηροῦνται ὅσο μπορεῖ περισσότερο καθαρά. Τὸ καλὺτερο ἀπ' ὅλα πρέπει νὰ εἶναι παρκεταρισμένα. Τὰ κερωμένα πατώματα διατηροῦνται καλὺτερα ἀπὸ τὰ πατώματα τὰ σκέτα. Εἶναι ὑγιεινότερα, γιατί ἀπορροοῦν λιγώτερη σκόνη, τὸ κέρωμα τὰ προφυλάσσει ἀπὸ τὴν ὑγρασία, ἡ δὲ τερεβινθίνη ἢ περιεχόμενη εἰς τὸ ἀνκοστικό, ποὺ τὰ κερώνουμε, παίζει ρόλον ἀπολυμαντικοῦ. Πατώματα ἀπὸ σκληρὸ ξύλο εἶναι τὰ πλέον κατάλληλα διὰ παρκέ, γιατί σ' αὐτοῖς μποροῦμε νὰ ἐπιτύχουμε λεία καὶ γυαλιστερὴ ἐπιφάνεια, ἡ ὁποία κοντὰ στὰ ἄλλα, δίνει τόση εὐμορφία.

ση ἐγκαύματα, νὰ μᾶς φέρῃ πυρεττὸ καὶ ἡλίασι. Σὲ ὅλα μας ἂς εἰμαστε

ΤΟ ΧΡΥΣΟ ΒΕΡΓΙ

Ήταν μία φορά ένας πραγματευτής που είχε τρεις θυγατέρες. Αύτος ο πραγματευτής έκανε εμπόριο με τις Ίνδιες.

Σάν κίνησε καμιά φορά να πάν για τις Ίνδιες, τὸν παρεκάλεσαν οἱ τρεῖς θυγατέρες του, ἡ μία νὰ τῆς φέρῃ ἕνα φόρεμα Ἰνδικό, ἡ ἄλλη ἕνα φακίδι καὶ ἡ μικρότερη τὸ χρυσὸ βεργί. Καὶ τὸν καταραστήκαν, ἀν δὲν τοὺς τὰ φέρῃ νὰ μὴ κινήσῃ τὸ καράβι του.

Σάν πήγε λοιπὸν στὲς Ίνδιες ἀγοράσας διάφορες πραγμάτειες δαές ἡθελε, καὶ πήρε καὶ τῶν δυὸ θυγατέρων του ἐκεῖνα ποὺ τοῦ ζήτησαν. Μόνον τῆς μικρότερης τὸ χρυσὸ βεργί ἠλομόνησε.

Καθὼς κίνησε νὰ φύγῃ ἀπ' τὲς Ἰνδιές, μ' ὅλο ποὺ ἦταν καλὸς καιρὸς, δὲν κινουσε τὸ καράβι του. Τότες κάθονταν καὶ συλλογιζόνταν, κ' ἕνας χωριάτης ποὺ πέρασε ἀπὸ κοντὰ του τοῖς ρωτάει γιατί εἶν' ἔτσι συλλογιζόμενοι. Ὁ πραγματευτὴς δὲν τοῦ εἶπε τίποτε. Ὁ χωριάτης βλέποντας τὴ σιωπὴ τοῦ πραγματευτῆ, τοῦ λέει:

— Στοιχάσου, μὴν ἑταίρις τίποτε.

Ὁ πραγματευτὴς στοχάστηκε, καὶ θυμήθηκε τότες, ἐκεῖνο ποὺ εἶχε τάξει τῆς θυγατέρας του· καὶ ρωτάει τὸ χωριάτη νὰ τοῦ πῇ ποὺ βρίσκεται τὸ χρυσὸ βεργί:

Ὁ χωριάτης τοῦ εἰδείξε ἕνα δρόμο καὶ τοῦ εἶπε καὶ παρατήρησέ τρεῖς ὄρες, κ' ἐκεῖ εἶναι τὸ χρυσὸ βεργί. Ὁ πραγματευτὴς ἔκρινε πὺς τοῦ εἶπε ὁ χωριάτης, κ' ἀφοῦ περπάτησε τρεῖς ὄρες, πήγε σ' ἕναν τόπο, κ' ἐκεῖ ρώτησε. Καὶ τοῦ εἰδείξαν ἕνα παλάτι καὶ τοῦ εἶπαν, πὺς αὐτοῦ μέσα εἶναι τὸ χρυσὸ βεργί, κ' αὐτὸ τὸ χρυσὸ βεργί δὲν εἶναι ἄλλο ἀπὸ τὸ βασιλόπουλο. Αὐτὸς φοβήθηκε σὰν τοῦ εἶπαν πὺς εἶναι τὸ βασιλόπουλο. Ὑστερα ὅμως θάρρεψε, καὶ πήγε ἴσια σὸ παλάτι, καὶ ζήτησε τὴν ἀδεια ἀπὸ τὸ βασιλιά νὰ μῇ μέσα, κ' ὁ βασιλιάς τοῦ τὴν ἔδωσε. Καὶ σὰν τὸν ρώτησε ὁ βασιλιάς τί θέλει, τοῦ εἶπε πὺς ἤθελε νὰ μιλήσῃ μὲ τὸ βασιλόπουλο. Ὁ βασιλιάς τὸν πῆγε σὸ δωμάτιο ποὺ κάθονταν τὸ βασιλόπουλο, καὶ τὸ βασιλόπουλο τὸν ρώτησε τί τὸ ἤθελε. Κ' ἐκεῖνος τοῦ ὁμολόγησε ὅλα ὅσα τοῦ εἶπε ἡ θυγατέρα του. Τότες τὸ βασιλόπουλο τὸν παίρνει καὶ τὸν μπάζει μέσα σ' ἕνα δωμάτιο, ὅπου εἶχε πολλές ζωγραφιές, καὶ τὸν ρωτάει:

— Εἶναι ἡ θυγατέρα σου τόσο ὁμορφὴ ὥπως αὐτές;

Κ' ἐκεῖνος τοῦ εἶπε:

— Ποῦ! εἶναι χίλιες φορές ὁμορφότερη ἀπ' αὐτές.

Τότες τὸν ἔμπασε σ' ἕνα ἄλλο δωμάτιο, ποὺ εἶχε ζωγραφισμένη κάποια ποὺ τὴν εἶχε ἰδεῖ σὸν ὕπνο τοῦ πὺς θὰ τὴν πάρῃ γυναῖκα, καὶ τὸν ρωτάει:

— Εἶναι τόσο ὁμορφὴ ἡ κόρη σου;

Κ' αὐτὸς τοῦ εἶπε:

— Αὐτὴ ἡ ἴδια εἶναι!

Τότες τὸ βασιλόπουλο τοῦ ἔδωσε ἕνα γράμμα, κ' ἕνα ποτήρι, κ' ἕνα

δαχτυλίδι, νὰ τὰ δώσῃ τῆς θυγατέρας του. Κ' ὁ πραγματευτὴς τὰ πήρε καὶ πήγε σὸ καράβι του. Κ' εὐθὺς τὸ καράβι κίνησε, κ' ἔφυγε γιὰ τὴν πατρίδα του.

Σάν ἔφτασε σὸ σπίτι του, τὸν ρώτησαν οἱ θυγατέρες του:

— Ἐ, πατέρα, μᾶς ἔφερες ἐκεῖνα ποὺ μᾶς ἔταξες;

— Σὰς τάφερα, τοὺς εἶπε, κ' ἔθαλε κ' ἔδωσε καθεμιανῆς τὸ τάξιμο. Ἔδωσε καὶ τῆς μικρῆς τὸ γράμμα, τὸ ποτήρι καὶ τὸ δαχτυλίδι, ποὺ τοῦ εἶχε δώσει τὸ βασιλόπουλο. Κ' αὐτὴ τὰ πήρε καὶ πήγε καὶ κλείστηκε μέσα σὸ δωμάτιό της, κ' ἀνοίξε τὸ γράμμα καὶ τὸ διάβασε καὶ εἶδε νὰ τῆς γράφῃ, πὺς δὲν τὸν χρειάζεται νὰ βάζῃ μέσα σὸ ποτήρι νερό, κ' ὅτε-ρα νὰ βάζῃ τὸ δαχτυλίδι μέσα σὸ νερό, καὶ νὰ ληρ τρεῖς φορές: «Ἐλα, Ἐλα, Ἐλα, χρυσὸ μου βεργί!» καὶ τότες αὐτὸς θὰ ἔρχεται σὰν περισσότερι, θὰ νίβεται σὸ νερό καὶ θὰ γίνεται ἄνθρωπος. Τότες κ' αὐτὴ ἔκανε καθὼς τῆς ἔγραφε, κ' ἤρθε τὸ περισσότερι, κ' ἀφοῦ κολύμπησε σὸ νερό, ἔγινε ἄνθρωπος. Κ' ἀφοῦ κουβέντιασαν πολλὴν ὥρα, κολύμπησε πάλι σὸ νερό, κ' ἔγινε περισσότερι, κ' ἔφυγε. Καὶ φεύγοντας τῆς ἄφησε ἕνα καρύδι καὶ τῆς εἶπε νὰ τὸ τσακίσῃ κ' ὅ,τι βρῇ μέσα νὰ τὸ φορέσῃ. Καὶ σὰν ἔφυγε αὐτὸς, τσακίσε τὸ καρύδι καὶ βρῆκε μέσα μιά φορεσιὰ σωστή, ποὺ εἶχε ζωγραφισμένο τὸν οὐρανὸ μὲ τ' ἄστρα. Τὴ νύθηκε αὐτὴ τὴ φορεσιὰ καὶ βγήκε ἔξω. Σάν τὴν εἶδαν οἱ ἀδερφές της, θαύμασαν κ' ἄρχισαν νὰ τὴν ρωτοῦν, καὶ τὴν ἐφθόνησαν. Αὐτὴ ἔκανε πάλι τὸ ἴδιο, καὶ πάλι ἤρθε ὁ χρυσοδεργής, κ' ὅταν ἔφυγε, τῆς ἄφησε ἕνα μοσχόκαρυδο καὶ τῆς εἶπε νὰ τὸ τσακίσῃ καὶ ὅ,τι βρῇ μέσα νὰ τὸ φορέσῃ. Κ' ἀφοῦ ἔφυγε τὸ περισσότερι, τότες τσακίσε τὸ μοσχόκαρυδο κ' ἤρθε μιά φορεσιὰ ποὺ εἶχε ζωγραφισμένη τὴ θαλάσσιαν ἀνδρῶνα καὶ τὴν ἑσθὴν καὶ βγήκε ἔξω. Πάλι θαύμασαν οἱ ἀδερφές της, σὰν τὴν εἶδαν, καὶ τὴν ἐφθόνησαν ἀκόμη περισσότερο. Πάλι αὐτὴ τὸ ἴδιον τὸ δαχτυλίδι μέσα σὸ ποτήρι: μὲ τὸ νερό καὶ εἶπε: «Ἐλα, Ἐλα, ἕνα χρυσὸ μου βεργί!» Κ' ἔβρι καὶ κολύμπησε σὸ νερό κ' ἔγινε ἄνθρωπος. Σάν ἔφυγε, τῆς ἄφησε πάλι ἕνα σῦκο, καὶ τῆς εἶπε νὰ τὸ κόψῃ, κ' ὅ,τι

βρῇ μέσα νὰ τὸ φορέσῃ. Ἀφοῦ ἔφυγε, τόκοψε κ' ἤρθε ἄλλη φορεσιὰ, ποὺ ἦταν ζωγραφισμένος ὁ Μᾶης μὲ τὰ λουλούδια. Τὴ φόρεσε κ' αὐτὴ καὶ βγήκε ἔξω. Τότες θαύμασαν ἀκόμη περισσότερο οἱ ἀδερφές της, καὶ σκέπτονταν, πὺς νὰ τῆς κάνουν κακό. Σκέφθηκαν λοιπὸν, νὰ πάρῃ ἡ μεγάλη ἕνα σακκούλι μαργαριτάρη, καὶ νὰ κἀν τάχα πὺς θὰ τὸ χύσῃ, κ' αὐτές θὰ πᾶν νὰ λουσθοῦν, ἐνῶ αὐτὴ θὰ γυρίσῃ σὸ σπίτι καὶ θὰ κἀν ἐκεῖνο ποὺ ἔκανε ἡ μικρότερη — γιὰτὶ τὴν εἶχαν παραμονέψει καὶ εἶχαν δῆ πῶς ἔκανε — νὰ προσποιηθῇ πὺς εἶναι ἡ ἴδια, καὶ νὰ τῆς δώσῃ κ' αὐτῆς τί-ποτες. Καὶ τὸ πρωί, καθὼς ξεκίνησαν καὶ πῆγαιναν νὰ λουσθοῦν, πήρε ἡ μεγάλη τὸ σακκούλι μὲ τὸ μαργαριτάρη, κ' ἐκεῖ ποὺ πῆγαιναν σὸ δρόμο, ἔκανε πὺς γλιστρήσῃ, κ' ἔχυσε τὸ μαργαριτάρη, κ' εἶπε στὲς ἄλλες:

— Σῦρτε σεῖς μπροστά, κ' ἐγὼ θὰ μάσω τὸ μαργαριτάρη.

Καὶ καθὼς ξεμάκρυναν οἱ ἄλλες, αὐτὴ τὸ ἔμασε ὅλο καὶ τῶσαλε μέσα σὸ σακκούλι, καὶ πήγε σὸ σπίτι, καὶ πήρε τὸ κλειδί ἀπ' τὸ δωμάτιο τῆς μικρῆς — ἐπειδὴ τὴν εἶχε παραμονέψει καὶ ἤξερε ποῦ τῶσαλε τὸ κλειδί — κ' ἀνοίξε τὸ ντουλάπι, κ' ἀφοῦ πήρε τὸ ποτήρι καὶ τὸ γιόμισσε νερό, ἔρριξε καὶ τὸ δαχτυλίδι μέσα. Μονάχα ποὺ ἡ μικρότερη εἶχε ἕνα μαχαίρι, καὶ ἠλομόνησε καὶ τὸ ἄφησε πάνω σὸ ποτήρι, κ' ὅταν εἶπε, ἔλα, χρυσὸ μου βεργί, ἤρθε τὸ βασιλόπουλο καὶ κολύμπησε, μὰ καθὼς ἔκανε νὰ σηκωθῇ, κόπηκε ἀπ' τὸ μαχαίρι.

Αὐτὴ σὰν εἶδε τὸ αἷμα μέσα σὸ νερό, στενοχωρέθηκε, ἀφῆνε τὸ ποτήρι μὲ τὸ αἷμα μέσα σὸ ντουλάπι καὶ οὔνε, καὶ πήγε κ' ἀντάμωσε τὲς ἀδερφές της. Κ' ὅταν γύρισαν πίσω, πήγε ἡ μικρὴ μέσα σὸ δωμάτιο, κ' ἄρχισε νὰ ληρ:

«Ἐλα, Ἐλα, ἕνα χρυσὸ μου βεργί!» Καὶ καθὼς πᾶν νὰ πάρῃ τὸ ποτήρι, τὸ βλέπει γεμάτο αἷμα. Κλαίει, φωνάζει, ἄχ τί ἔπαθα! Σάν ἔκλαψε πολὺ, ᾄγηκε ἔξω. Κατάλαβε ὅμως πὺς τὸ ἔκαναν οἱ ἀδερφές της, καὶ πῆγαινε σὸν πατέρα της καὶ τοῦ λέει: Πατέρα, νὰ μοῦ κόψῃς τὴν φορεσιὰ ἐμῆς, κ' ἐκεῖνη καλὴ καλὴ, καὶ νὰ μοῦ δώσῃς κ' ἕνα καράβι καλὸ, γιὰ νὰ πάω στὰ ἔξανα. Τότες ὁ πατέρας της τῆς ἔκοψε τὰ φράγκικα ρούχα ποὺ τοῦ ζήτησε, κ' ἀφοῦ τὰ νύθηκε, μῆκε σὸ καράβι καὶ νὰ πᾶν, στὲς Ἰνδιές νὰ τὸν εὑρῇ. Στὸ δρόμο ποὺ πῆγαινε, εἶδε ἕνα πουλὶ ποὺ ἤθελε νὰ πιάσῃ ἕν' ἄλλο, κ' αὐτὸ τὸ πουλὶ ποὺ ἦταν περισσότερι λέει σὸ πρῶτο:

— Δέ μὲ λυπάσαι ποὺ εἶναι τὸ βασιλόπουλο ἄρρωστο, κ' οἱ γιατροὶ τῶ-χουν ἀποφασίσει; Καὶ τὸ ἄλλο πουλὶ τοῦ λέει:

— Δὲν ἔξερουν οἱ γιατροὶ, καὶ τὸ βασιλόπουλο γιατρεύεται.

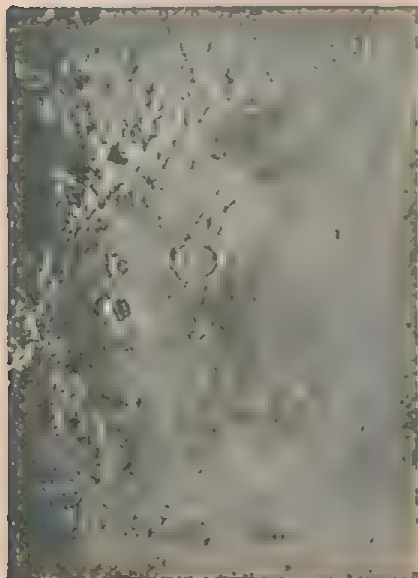
Καὶ τὸ ρωτάει τὸ ἄλλο πουλὶ:

— Μὲ τί γιατρικὸ γιατρεύεται;

Κ' ἤρθε τὸ περισσότερι καὶ κολύμπησε σὸ νερό!

ΓΝΩΡΙΖΟΜΕΝ ΤΗΝ ΣΕΛΗΝΗΝ;

Μία περιοχή της επιφανείας της Σελήνης δεικνύουσα μέρκος από τους κρατήρες της. Η φωτογραφία ελήφθη με το μεγάλο τηλεσκόπιο του Όρους Ουίτσον εν Αμερική.

Ίσως μερικοί νομίζουν ότι γνωρίζουμε πολύ καλά την Σελήνην, ή όποια παρακολουθεί την Γην στην κίνησιν που κάμνει γύρω από τον Ήλιον. Και όμως υπάρχουν πολλά ζητήματα διά την Σελήνην, που δεν ελύθησαν ακόμη ικανοποιητικά από την Αστρονομίαν.

...

Βεβαίως, ξέρουμεν δλοι ότι ή Σελήνη απέσπασθη από την Γην, όταν ή τελευταία ήταν ακόμη σέ διάπυρο κατάστασι. Ο Γάλλος αστρονόμος και μαθηματικός Λαπλάς έλεπεν ότι ή απόσπασις αυτή έγινε λόγω της μεγάλης φυγοκέντρος δυνάμεως που έδημιουργήθη επί της Σελήνης, ή όποια άφησε να φύγουν μερικά κομμάτια γήινης ύλης που απέτελεσαν τον δορυφόρον μας. Δύο νεώτεροι Άμερικανοί αστρονόμοι, ο Μούλτον και ο Τσάμπερλαιν, έλεπεν ότι πρό έκατομμυρίων χρόνων κάποιο άλλο ού-

ράνιο σωμα πέρασε κοντά στη Γη και ένεκα της μεγάλης παρελκτικής δυνάμεως που ήσκησεν επάνω στον πλανήτη μας, έκαμεν ώστε να απόσπασθ ή Σελήνη.

Είτε ή μία θεωρία είναι σωστή, είτε ή άλλη, τό βέβαιον είναι ότι ο δορυφόρος μας που μας φωτίζει πολλάκις κατά τας σκοτεινάς νύκτας με τό φως που δανείζεται από τον Ήλιον, είναι μία χώρα πολύ ανώμαλος και βραχώδης. Τα βουνά που έμέτρησαν επάνω στην επιφάνεια του δορυφόρου μας άνέρχονται εις 50.000! Και τό περιεργον είναι ότι μοιάζουν σάν τους κρατήρας των ήφαιστειών της Γης, ενώ εις την πραγματικότητα δεν φαίνεται να έχουν μεγάλην σχέση με τους γήινους κρατήρας.

Η Σελήνη δεν έχει ούτε άέρα, ούτε νερό. Στην επιφάνειά της δεν βλέπομεν ποτέ σύννεφα. Ούτε βροχάς. Ολόκληρος ή επιφάνειά της είναι έρημος και άγρία, γεμάτη από ύψηλά και πολύ απόκρημνα βουνά. Καμμία χώρα της Γης δεν ήμπορεί να συγκριθ ή με την άγριότητα του έδάφους της Σελήνης. Κανένας τόπος της Γης δεν έχει τόσον ανώμαλος. Κανένα ίσως άλλο ούράνιο σωμα δεν κατεσχίσθη τόσον βαθειά, όσον τό φεγγάρι.

Τό ήμερονύκτιον επάνω στο φεγγάρι διαρκεί 30 περίπου γήινα ήμερονύκτια. Η ήμέρα δηλαδή είναι ίση με 15 εικοσιτετράωρα και ή νύκτα με άλλα 15 τοιαύτα! Και έπειδή αυτή δεν έχει ατμόσφαιρα, ή ακτινοβολία της ήλιακής θερμότητος είναι πολύ μεγάλη κατά την νύκτα. Αποτέλεσμα αυτού είναι τό γεγονός ότι ή θερμοκρασία κατέρχεται τά βράδια εις 273 βαθμούς κάτω του μηδενός! Την ήμέρα ή θερμοκρασία άνέρχεται σιγά-σιγά εις 100 βαθμούς επάνω από τό μηδέν. Έτσι, όπως κατανοεί ο καθένας, επάνω στον δορυφόρον αυτόν που λέγεται Σελήνη, δεν ήμπορεί να διατηρηθ ή ζωή. Είναι πράγμα αδύνατον.

Αυτά τά σκοτεινά μέρη που διακρίνομεν επάνω στην Σελήνη, όταν είναι πανσέληνος, λέγουν οι αστρονόμοι ότι είναι αι πεδιάδες της Σελήνης που αποτελούν τά περισσότερον επίπεδα μέρη αυτής. Άλλοτε ενόμιζαν ότι είναι θάλασσαι. Άλλά αυτό δεν είναι σωστό. Γιατί ή Σελήνη έχει τόσους κρατήρας, γιατί δεν έχει νερό, γιατί δεν υπάρχει άέρας, γιατί κατεσχίσθη τόσον βαθειά; Οι αστρονόμοι άπαντούν δλο με υποθέσεις και με θεωρίες.

Όλα τά τηλεσκόπια εργάσθησαν διά να λύσουν τά αινίγματα αυτά, άλλ' ήμπορούμεν να ειπωμεν ότι ακόμη δεν έδόθηκε ικανοποιητική απάντησι εις όλα αυτά τά έρωτήματα. Τό νέον τηλεσκόπιον που γίνεται στην Άμερική, τό όποιον θα μας φέρη την έπιφάνειαν του φεγγαριού εις απόστασιν μόνον 38.000 μέτρων, θα ήμπορέσ η να μας δώση μία όριστική απάντησι στα έρωτήματα που άνεθέραμε προηγουμένως.

Πρός τό παρόν μένομεν εις τά έξαγόμενα εκείνα, εις τά όποια κατέληξε τό 1878 ο διευθυντής του Βασιλικού μας Άστεροσκοπείου Ίούλιος Σμίτ, ο όποιος με την βοήθειαν του μικρού τότε έλληνικού τηλεσκοπίου και χάρις εις τον έκτάκτως διαυγή ούρανόν της Άττικής, εργάσθη 30 ολόκληρα χρόνια διά να δωρήσ η κάτι σπουδαίον εις την Ελλάδα και την έπιστήμην. Έναν τοπογραφικόν χάρτην της Σελήνης, ο όποιος αποτελεί σ ήμερον κάτι τό έντελώς έξαιρετικόν διά την έπιστήμην.

Οι Εύρωπαίοι και οι Άμερικανοί έκαμαν μεγαλύτερα τηλεσκόπια και έμελέτησαν μετά προσοχής την Σελήνην. Έν τούτοις επανήλθαν πάλιν εις τά συμπεράσματα του Ίουλιού Σμίτ, τά όποια θεωρούν κλασσικά και άντιπίδεκτα άντιρρήσεως και αναφέρουν πάντοτε μαζί με τό δνομα του δημιουργού του χάρτου και τό Άστεροσκοπείον Άθηνών.

Σείριος

Κι' εκείνο του είπε:

—Νά μας σκοτώσουν έμάς, και να μάς πάρουν, να πάρουν και λίγο νερό απ' αυτήν έδω τη βρύση, που είναι αγνάντια, να φτιάξουν άλοιφή, ν' αλείψουν τό λαιμό του που είναι κοιμένος, και να ιδής πώς γιατρεύεται.

Η κόρη τάκουσε όλα αυτά κι' έπειδή ήξερε τη γλώσσα των περιστέρων, απ' τό χρυσό βεργί, κατάλαβε τί έλεπεν τά πουλιά. Τότες έρριξε ένα ντουφέκι και τά σκότωσε και τά δυό, και τά πήρε, και πήρε και νερό απ' εκείνη τη βρύση, κι' έφτιασε την άλοιφή, και πήγε στο παλάτι που κάθονταν τό βασιλόπουλο, και φώναζε δυνάτα:

—Γιατρός καλός, γιατρός καλός, γιατρικά καλά!

Την άκουσε ο βασιλιάς τότες και τη φώναξε επάνω, και της είπε:

—Μπορείς να γιατρέψης τό παιδί μου;

Κι' εκείνη του είπε:

—Άφου τό ιδώ!

Και σάν τό είδε, είπε στο βασιλιά:

—Σ' όχτώ μέρες διορία τό γιατρέω και να τό βγάλω και στο κυνήγι.

Ο βασιλιάς σάν άκουσε αυτό, χάρηκε. Οι άλλοι γιατροί που άκουσαν πώς τό γιατρεύει, έίπαν στο βασιλιά:

—Άν τό γιατρέψ η αυτός, καθώς λέει, έμάς να μ' ήλθει να μ' ήλθει.

Τότες ο γιατρός πήγε στο βασιλόπουλο και τό άλειψε με την άλοιφή, και γίνηκε καλλίτερα, κι' όστερ' από έξι ή επτά μέρες άρχισε να μιλά η, και σάν του έβαλε πολλές φορές την άλοιφή, σ' όχτώ μέρες τό γιατρέψε και τό έβγαλε και στο κυνήγι. Σάν τον είδε ο πατέρας του, χάρηκε πολύ κι' είπε του ψευτογιατρού:

—Τί καλό θέλεις να σου κάνω για τό καλό που μου έκαμες;

Κι' ο γιατρός του είπε:

—Άλλο δέ ζητάω από τη βασιλεία σου, μονάχα ένα τραπέζι να μ' ή κά-

νης και να φωνάξης όλους τους άρχοντες της Ίνδίας. Τότες ο βασιλιάς άκουσε τό καλό, και τό έποίησε, και φώναξε όλους τους άρχοντες της Ίνδίας.

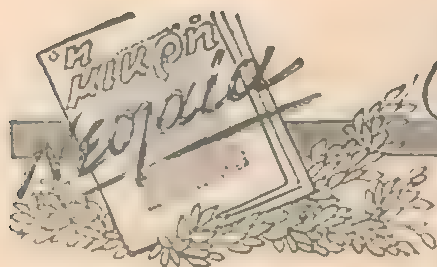
Άφου έφαγαν κι' ήπιαν, είπε ο ψευτογιατρός στο βασιλιά:

—Παρακαλώ να σ' ήλθει, γιατί θα παίζ η με τον πατέρα σου.

Τότες ο βασιλιάς πρόσταξε και σάπασαν δλοι, κι' άρχισε ο γιατρός κι' έλεγε τό παραμύθι, τότο και τότο και τότο, και έλεγε όλα όσα ήσπε, χωρίς να μαρτυρήσ η πώς ήταν αυτός. Κι' όταν έλεγε πώς ή κόρη αυτή γίνηκε γιατρός, τους φατερώθηκε και τους έλεγε:

—Έγώ είμαι ο καλός κι' ή γυνίκα του είναι ο καλός, και τό έποίησε, έλο δεν τουφαξα ένα παρα ή άδειάσ η μου.

Τότες τό βασιλόπουλο σάν τάκουσε όλα αυτά τη, άγκάλιασε και την πήρε γυναίκα του.

Ο ΚΗΨΟΣ

ΟΛΟΙ ΜΑΖΙ

“Όπως Έγραφα στο προηγούμενο τεύχος, ο φαλαγγάρχης μας ωμίλησε για τις οικονομίες που τη δύσκολη αυτή εποχή πρέπει να κάνουμε όλοι. Ίδιαίτερα μίλησε για μας τους Σκαπανείς. Πώς μπορούμε δηλαδή και μείς να βοηθήσουμε στη σπουδαία αυτή προσπάθεια που μας ζητά ο Άρχηγός και η Όργάνωσις.

Και πρώτα-πρώτα στο σπίτι. Κάθε τι που ως τώρα το θεωρούσαμε άχρηστο και το πετούσαμε στα σκουπίδια, αυτό πρέπει τώρα να το μαζεύουμε. Ή Ε. Ο. Ν. με ιδιαίτερη διαταγή της συνιστά να μαζεύουμε τα παληά χαρτιά. Τήν ξέρομε όλοι τη διαταγή αυτή και την δημοσιεύσαμε και στο περιοδικό. Μά δεν είναι μονάχα αυτό. Κομμάτια σίδερο, κομμάτια σύρματα, λάμες ξυρίσματος μεταχειρισμένες, καρφιά, κλειδιά σπασμένα και κάθε τι που είναι καμωμένο από σίδερο ή από μολύβι ή από χαλκό, όλα αυτά μπορούμε περίφημα να τα περιμαζεύουμε γιατί είναι κατάλληλα να χρησιμοποιηθούν ως πρώτες ύλες από τα δικά μας εργοστάσια, που θά τα ξανακάμουν πάλι καλό χαρτί, καλό σίδερο, καλό μολύβι, καλό χαλκό, γιατί αυτά τα πράγματα μας έρχονται από άλλες χώρες και σήμερα που εκεί πέρα γίνεται πόλεμος δεν είναι εύκολο να μας έρθουν και έτσι θάχουμε έλλειψη απ’ αυτά. Με το μάζεμα όμως αυτό θά βοηθήσουμε πολύ. Τα παλιοπράγματα αυτά θά τά πάρουν ώριμένοι έμποροι και αυτοί πάλι θά τά δώσουν στα εργοστάσια και αυτά πάλι όπως είπαμε θά τά κατεργασθούν και έτσι οι έλλειψεις μας θά ναι μικρότερες.

Και να σάς πω εγώ άρχισα από τώρα τη συλλογή. Έχω ως τώρα ένα τσουβάλι χαρτιά και ένα μεγάλο καλάθι παλιοσίδερα. Το ίδιο βέβαια θά κάμετε και σεις.

Ο ΜΕΓΑΛΟΣ ΣΚΑΠΑΝΕΛΣ

Άνω: Η Σκαπάνισσα Άλκη Βαρβιτσιώτη. Κάτω: Οι Σκαπανείς Τάκης και Γεώργιος Παπαστάμου και Νίκος Τερζάκης.

3. (Συνέχεια)

Μιά βδομάδα είχε περάσει, όταν ένα μεσημέρι ο Ζαχαρίας πήρε την πολεμική του εξάρτυσι... την σφεντόνα του δηλαδή και ξανοίχτηκε παρά με τον λυκοσκύλο του, προς την έξοχ.

Τρελλαινόνταν να περιπλανάται μέσα στα δέντρα, να κόβη βατόμουρα, να σφεντονίζει εδώ κι εκεί και να ξαπλώνη κάτω από τα δέντρα...

Το ίδιο έκανε κι εκείνη την ημέρα. Αφού περπάτησε αρκετά κι έχαρηκε, βρήκε μία ουκιά και ξάπλωσε από κάτω...

Και κορυδαλλοί από μακριά σφύριζαν χαρούμενοι, μία γελάδα εκεί κοντά μουγκανίζει τότε ποτ και το μεσημέρι έβραζε...

Ξαφνικά ο Ζαχαρίας είδε τη γελάδα ν’ αγγίξει.

Καμπύλωσε την ούρά της, εξύψωσε θυμωμένα και χαμηλώνοντας το κεφάλι ρίχτηκε έπασω του.

Ο Ζαχαρίας τ’α χρειάστηκε, πετάχτηκε επάνω και τ’όδεσε στα πόδια...

Πού να γλυτώση όμως από την εξαγριωμένη γελάδα, που τον κυνήγούσε με μανία;

Ο Ζαχαρίας αναγκάστηκε να πηδάη φράχτες και χαντάκια για να σωθῇ... Είχε λαχανιάσει πιά και τὰ ρούχα του είχαν γίνει κουρέλια.

Τὸ παραμυθάκι μας

Ο ΘΑΝΑΤΟΣ ΤΗΣ ΠΑΠΑΡΟΥΝΑΣ

Ήταν άνοιξις! Ο οὐρανὸς ἐπάνω καταγάλανος! Τὰ χωράφια κάτω καταπράσινα.

Στὴν ἄκρη ἐνὸς χωραφιοῦ βρισκόταν μιὰ ἀνθισμένη ταπεινὴ ἀγριοδιολέττα. Ἀνάμεσα στὰ σιτάρια ἐκορδώνετο ὑπερήφανα μιὰ παπαρούνα. Καὶ καθὼς ἦταν καὶ Κυριακὴ, ἐφόρεσε τὸ καινούργιο της φόρεμα καὶ τὸ κόκκινο φέσι της. Ἡ ἀγριοδιολέττα πάλι, ἀνθισμένη καθὼς ἦταν, εἶχε δύο λουλουδάκια ποὺ ἔμοιαζαν σάν δυὸ γαλανὰ ματάκια. Αὐτὸ ἦταν τὸ καθημερινὸ της ντύσιμο. Ἡ παπαρούνα ἐκαλημέρισε περιπαικτικὰ τὴν ἀγριοδιολέττα καὶ τὴν ἐρώτησε πὼς τέτοια ἡμέρα δὲν ἐφόρεσε τὰ καλά της ρούχα.

— Δὲν φροντίζω νὰ ἔχω καινούργια φορέματα. Ὅ,τι θέλω τὸ ἔχω. Ἐχω τὸ ἀρώμα μου, ἀπῆντησε ἡ ἀγριοδιολέττα καὶ αὐτὸ μὲ φτάνει.

— Γιατί δὲν ἔρχεσαι μαζί μας παρὰ κάθεσαι ἔξω ἀπὸ τὸ χωράφι; Ξανάρώτησε ἡ παπαρούνα.

— Τὸ μέρος σπου με προσκαλεῖς νὰ ἔλθω δὲν εἶναι γιὰ σένα, εἶναι γιὰ τὰ

Τὸ λυκοσκύλο ἔτρεχε κι’ αὐτὸ μαζὶ καὶ γαύγιζε, κι’ ὅταν πιά ὁ Ζαχαρίας κόντευε νὰ πέση στὰ κέρατα τῆς ἀγελάδας θυμήθηκε τὸν σκύλο του:

— Ἀπάνω της Στάρ, φώναζε ἀπελπισμένα...

Ὁ Στάρ πράγματι ρίχτηκε μὲ μανία πάνω στὰ πόδια τῆς ἀγελάδας καὶ τὴν δάγκωσε ἄγρια...

Μὰ ἡ ἀγελάδα ἦταν θηρίο! Γύρισε ἀτότομα καὶ ἀρπάχοντας μὲ τὰ κέρατά της τὸν Στάρ τὸν τίναξε ψηλά... πᾶσι τὸ καμμένο τὸ σκυλί... κι’ ἡ ἀγελάδα ξανακυνήγησε τὸν Ζαχαρία...

— Ἐ, δὲν ὀπῆρχε σωτηρία γιὰ τὸν Ζαχαρία.

— Ἀντίο μανούλα μου σκέφθηκε κι’ ἐκλείσε τὰ μάτια τὴν στιγμὴ ποὺ ἡ ἀγελάδα τὸν ἀρπάξε καὶ τὸν πετοῦσε ψηλά...

Μὰ τί περιεργοί! Τὴν ὥρα ποὺ ὁ Ζαχαρίας βρισκόταν στὸν... ἀέρα ἄκουσε μιὰ γλυκεῖα φωνή:

— Ζαχαρία!

Παραξενεύτηκε λοιπὸν κι’ ἀνοίξε τὰ μάτια του...

Πλάι του ἦταν ξαπλωμένος καὶ κοιμόταν μακαρία ὁ Στάρ. Πιπτικεὶ ἡ ἀγελάδα ἔδωσε ἡσυχά-ἡσυχά καὶ μπρὸς του στεκόταν ὁ πατέρας του μ’ ἓνα χωριάτῃ.

— Τί ἐπαθες Ζαχαρία; τὸν ρώτησε ὁ πατέρας του μὲ γέλια.

Ὁ Ζαχαρίας δὲν ἤξερε τί νὰ πῇ. Διηγῆθηκε τὸ τί τοῦ συνέβη καὶ

τῶν σκαδανέων

σιτάρια. 'Εγὼ ἐδῶ πού εἰμαι ἔχω τὴν ἡσυχία μου.

Καὶ σὰν εἶπε αὐτὰ ἡ ἀγριοβιολέττα ἔστρεψε τὸ κεφαλάκι της ἀπὸ τὴν ἄλλη μεριά.

'Η παπαρούνα τότε ἐγύρισε καὶ εἶπε σὲ μιά ἀνεμώνη πού ἦταν ἐκεῖ δίπλα της:

— Δὲν σοῦ φαίνεται περίεργο μερικοί νὰ μὴ θέλουν νὰ καλυτερέψουν τὴ θέσι τους;

Δὲν πέρασε ὅμως πολλὴ ὥρα καὶ νά! 'Ο ἰδιοκτήτης τοῦ χωραφιοῦ ἦρθε νὰ ἰδῇ πῶς πηγαίνει τὸ σιτάρι.

Μόλις ἀντίκρουσε ἀπὸ μακριὰ τὴν παπαρούνα, ἐπλησίασε κοντά της, τὴν ἐξεργίωσε καὶ τὴν πέταξε κοντὰ στὴν ἀγριοβιολέττα λέγοντας: "Αἰε σὸ καλὸ παλιοζότανο! Μοῦ χαλᾶς τὸ σιτάρι μου.

'Εκοντοστάθηκε ἔπειτα καὶ εἶπε μέσα του: Μὰ τί μοσχοβολᾷ ἐδῶ; Καμιά ἀγριοβιολέττα θὰ εἶναι.

'Εγύρισε τότε καὶ εἶδε στὴν ἄκρῃ τοῦ χωραφιοῦ τὴν ταπεινὴ ἀγριοβιολέττα. Ἐπέρασε ἀπὸ κοντά της καὶ χωρὶς νὰ τὴν πειράξῃ ἔφυγε. Τὸ φῶρμα τῆς παπαρούνας εἶχε ξεσχισθῇ καὶ τὸ φέσι της ἦταν μαραμμένο. "Ἔως τὸ βράδυ εἶχε ξεψυχήσει. 'Ενα ἀγκάθι τότε γυρίζει καὶ λέγει τῆς ἀγριοβιολέττας:

κατάπληκτος ἀκουσε τοὺς ἄλλους νὰ γελοῦν.

— "Ὀνειρο ἦταν Ζαχαρία... Κάτω ἀπὸ τὴν σκυιά δὲν κοιμοῦνται. 'Ο ἴσκιος τῆς σκυιάς φέρνει κακὰ ὄνειρα... Πράγματι οὔτε ὁ Στάρ ἦταν σκοτωμένος οὔτε ἡ ἀγελάδα ἦταν ἀγριεμένη κι' οὔτε κι' αὐτὸς εἶχε πεθάνει... "Ὅταν μάλιστα μιά κουρούνα πάνω ἀπὸ τὴ σκυιά τὸν κατὰβρεξε, τότε πιά συνήλθε ὁλότελα... "Ὀνειρο ἦταν:

Δὲν τῷ βάζε ὅμως κάτω ὁ Ζαχαρίας αὐτὸ τὸ ρεζιλίκι πού τοῦ εἶχε σκαρώνει αὐτὴ ἡ ἀσχημογελάδα...

"Ἐβγαλε λοιπὸν τὴν σφεντόνα του καὶ τῆς ἔστειλε μὲ μεγάλη τέχνη ἕνα πετραδάκι...

"Ἡ ἀγελάδα βέβαια μόλις... κατὰλαβε τί συνέβη. Γυρίζοντας ὅμως πρὸς τὸ μέρος του μούγκρισε ἐλαφρά σὰν νὰ εἶπεν:

— Μμ, Ζαχαρία, εἶσαι βλάκας!...

'Ο Ζαχαρίας ὅμως ἱκανοποιήθηκε. Εἶχε ἐκδικηθῇ.

"Ὑστερα σκαρφάλωσε στὴ σκυιά κι' ἀρχισε νὰ κόβῃ τὰ ἀγουρα ἀκόμη σῦκα ἀπὸ ἐκδίκησι ὥς ὅτου ὁ πατέρας του, πού τὸν γέμισε ἀπὸ τὶς δέκα τὸ πρωῒ, τὸν φοβέρισε ὅτι... θὰ τὸν χειροτονήσῃ...

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

ΤΑΞΙΔΙ Μ' ΕΝΑΝ ΓΑΪΔΑΡΟ

'Ο Ζαχαρίας ἦταν ἔξυπνο παιδί κι' ὕστερα ἀπὸ τὴν περιπέτεια καὶ τὸ ὄνειρο τῆς σκυιάς ἀπέφυγε πιά νὰ βγαίνει μόνος του στὴν ἐξοχή...

— Καλὰ νὰ πάθῃ. "Ἄλλοτε νὰ μάθῃ νὰ μὴ φυτρῶνῃ ἐκεῖ πού δὲν πρέπει.

'Ἡ ἀγριοβιολέττα ὅμως ἀπήντησε: Εἶναι ἀμαρτία νὰ τὴν κακολογῇς τώρα.

"Ἐκλινε τότε πρὸς τὸ χῶμα λυπημένη καὶ δυὸ δάκρυα ἔπεσαν ἀπὸ τὰ γαλανά ματάκια της.

"Ἐλλη Οἰκονόμου

ΠΕΤΑΛΟΥΔΙΤΣΑ

Μέσ' στὰ λούλουδα τοῦ κήπου ξεχωρίζει ἕνας ἀνθός. Μοιάζει μὲ τὴ μαργαρίτα μὰ εἶν' ἀκόμη πιὸ ξανθός.

Μ' ἀσπρολούλουδο ταιριάζει μὰ ἔχει πιότερη ὁμορφιά. Κι' εἶναι μέσ' στὰ χορταράκια κεντημένη ζωγραφιά.

Πάω τὸ χέρι μου ν' ἀπλώσω νὰ τὸν κόψω μὰ πετᾷ. "Ἦτο μιά πεταλούδιτσα μὲ πτερὰ μεταξωτά.

"Ἐλλη Οἰκονόμου

Πιὸ πολὺ φοβήθηκε ἀπ' αὐτὰ πού τοῦ εἶπε ὁ πατέρας του:

— Νὰ προσέχῃς Ζαχαρία... ὑπάρχουν ἀγριόγατες, ὑπάρχουν λυσσασμένα σκυλιά, ὑπάρχουν φίδια μὲ κέρατα καὶ μὲ φτερά. Κατάλαβες;

Γι' αὐτὸ ὁ Ζαχαρίας στίς ἐξοχικὲς του ἐκδρομὲς ἀρχισε νὰ πηγαίνει μὲ παρία...

Πηγαίνει πότε γιὰ πεταλοῦδες, πότε γιὰ βατόμουρα καὶ ἄλλοτε πάλι γιὰ λουλούδια...

Ἐνα τρῶι ὅμως, τοῖος ξερὴ γιὰ τὸ Ζαχαρίας ἀλλάξῃ σκεδία

Τὸν τῆρε στὸ λαιμό του ἕνας... γαϊδαρός!

'Ο Ζαχαρίας βρῆκε τὸν γαϊδάρου αὐτοῦ νὰ βουκῇ ξεσκαμάρωτος σ' ἕνα χωράφι κι' ἀμίσως τοῦ μήκαν ψύλλοι στ' αὐτιά του...

«Βρὲ δὲν τὸν καθαλλικεύω νὰ πάω περίπατο», σκέφτηκε...

Κι' ἀμέσως πλησιάζει τὸν γαϊδάρου καὶ τὸν ἀρχίζει στὰ χάδια... "Ἀπὸ γάδι σὲ γάδι τοῦ περνάει γρήγορα τὴν πέτοινη ζώνη του γιὰ καπιστρι καὶ ἀνεβαίνει μεγαλοπρεπῶς στὴν πλάτη του...

"Ἡ γαϊδαρὸς ἀρχίζει καὶ τὸν κυλίσσει.

ἔξυπνα κουντά

'Ο Δάσκαλος: Δὲν ἔφαγα, δὲν ἔφαγες, δὲν ἔφαγε, δὲν ἔφαγαίτε, δὲν ἔφαγαν. Τοτὸ ἐπανάλαβε καὶ σὺ ὅ,τι εἶπα.

'Ο Τοτός: Μάλιστα, κ. Καθηγητά. Καεῖς δὲν ἔφαγες!

Μαμὰ: Πέτρο, ἔλα ἐδῶ. Νὰ μοῦ ἐξηγήσῃς πῶς ἐνῶ ἐδῶ εἶχα πέντε σοκολάτες, εἶναι μόνο δύο;

Πέτρος: Αὐτὸ εἶναι εὐκολο νὰ τὸ καταλάβῃς, μαμά. Οἱ δύο ἦταν μακριὰ καὶ δὲν τίς ἔφτανε τὸ χέρι μου.

Μαμὰ: Γιατί δὲν διαβάζεις γιὰ αὐριο, Πάνο;

Πάνος: Μὰ δὲν γράφει στὸ Εὐαγγέλιο πῶς ὁ Χριστὸς εἶπε νὰ μὴ οροντίζωμε διὰ τὴν αὐριον;

Πάνω ὅμως στὴν ὥρα παρουσιάζεται ἀξαφνὰ μπροστά του τρέχοντας κι' ἕνας φίλος του ἀπ' τὸ χωριό, ὁ Προκόπης.

— Ποῦ τοῦ πᾶς τοῦ ζωντανό, 'Αθηναίε;

— "Ἐνα περίπατο θὰ πάω, ἀπάντησε ὁ Ζαχαρίας...

— Στάς' ν' ἀνιέβω κι' 'γὼ γιὰ τὴν τοῦ ζῶ τονάει κι' θὰ σὶ πετᾷς' κάτ'.

Καὶ μὲ ἕνα σάλο ὁ Προκόπης ἀνέβηκε κι' αὐτὸς στὸν δυστυχῇ γαϊδάρου πού κουνούσε ἀνήσυχος τ' αὐτιά του καὶ ρουθούνηζε θυμωμένα...

"Ὅταν ὁ Ζαχαρίας καὶ ὁ Προκόπης καλοκαθῆσαν πάνω στὴν πλάτη τοῦ γαϊδαροῦ, ὁ Προκόπης εἶπε τὴν καλὴ ἐμπεισίαν νὰ τοῦ κινήσῃ μ' ἕνα ξέλο τοῦ κρατοῦσε... Κι, ἄλλο πού δὲν ἦθελε ὁ γαϊδαρὸς τῷ βάζει ὁλοταγίως στὰ πόδια καὶ ὥρμησε πρὸς τὰ χωράφια σὰν τριλλος.

Οἱ δύο πιτσιρικοὶ τὰ γρησάστηκαν. Σφιγτηκαὶ γιὰ καὶ αὐτὴν στὴν πλάτη τοῦ γαϊδαροῦ καὶ παρακαλοῦσαν τὸν Θεὸ νὰ καταρῃσθῇ ὁ γαϊδαρὸς καὶ νὰ παύῃ νὰ καλπάζῃ.

Αὐτὸς ὅμως δὲν εἶχε σκοποῦσα τε τοιο πρῶτ' μὰ εἰς τρεχέ με τὴν κρυφὴ, ἐλατὶδα ὅτι κάποτε κάποιος ἀπ' τοὺς... ἀνεπιθύμητους τῆς πλάτης του θὰ γκρεμοτοακίζοταν καὶ θὰ γλύτωνε...

"Ἐβλεπε λοιπὸν πλῶρη πρὸς τὰ ἀνατολικά τοῦ χωριοῦ καὶ σηκώνοντας σύννεφο τὴ σκόνη ἔτρεχε, ἔτρεχε σὰν τρελλός 'Αδίκως τὰ δὺὸ πηδία τραβοῦσαν τὸ πρόχειρο καπίστρι του...

(Ἄκολουθεῖ)

ΔΙΚΤΥΩΤΩΝ

ΖΩΗ ΚΑΙ ΚΙΝΗΣΙΣ ΤΗΣ ΝΕΟΛΑΙΑΣ ΜΑΣ

Κεντρική Διοίκησης

Η ΟΝΟΜΑΣΤΙΚΗ ΕΟΡΤΗ ΤΗΣ Α.Β.Υ. ΤΟΥ ΔΙΑΔΟΧΟΥ

Ἡ Ἑθνικὴ Ὁργάνωσις Νεολαίας ἐώρτασεν εἰς ὁλόκληρον τὴν Ἑλλάδα ἐπιβλητικὰ ἀλλὰ καὶ μὲ ἐνθουσιασμόν τὴν ὀνομαστικὴν ἐορτὴν τοῦ Γενικοῦ τῆς Ἀρχηγοῦ, Α. Β. Υ. τοῦ Διαδόχου Παύλου.

Εἰς τὰς Ἀθήνας καὶ εἰς ὅλας τὰς πόλεις ἐτελέσθησαν δοξολογίαι, εἰς τοὺς ἄλλους δὲ σχηματισμοὺς ἐνένο- ντο πανηγυρικαὶ συγκεντρώσεις εἰς τὰς ὁποίας τὰ μέλη τῆς Ὁργα- νώσεως προέβησαν εἰς θερμὰς ἐκ- δηλώσεις ὑπὲρ τῆς Α. Β. Υ. τοῦ Δια- δόχου.

Εἰς τὰς Ἀθήνας ἐτελέσθη δοξολο- γία τὴν 11ην πρωΐνην εἰς τὸν Ναὸν τοῦ Ἀγίου Διονυσίου παρουσίᾳ τοῦ Κ. Ε. Ν. κ. Κανελλοπούλου καὶ ὄλων

Ὁ Κ. Ε. Ν. κ. Ἀλέξ. Ν. Κανελλόπουλος μὲ στολὴν ἀνθουποσημαγοῦ κατὰ τὴν δοξολογίαν τῆς Ε. Ο. Ν., ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῆς ὀνομαστικῆς ἐορτῆς τῆς Α. Β. Υ. τοῦ Διαδόχου.

τῶν ἀνωτάτων καὶ ἀνωτέρων βαθμο- φόρων τῆς Κεντρικῆς Διοικήσεως, τῶν Δ. Α. Σ. Ἀρρένων καὶ Θηλέων, τῶν Περιφερειακῶν Διοικήσεων Ἀρ- ρένων καὶ Θηλέων Πρωτευούσης, τῶν Περιφερειακῶν Διοικήσεων Ἀττικο- βιωτίας καὶ τῆς Διοικήσεως Ταγ- μάτων Ἑργασίας.

Μετὰ τὴν δοξολογίαν ὁ Κ. Ε. Ν. ἀνῆλθεν εἰς τὰ ἀνάκτορα Ψυχικοῦ καὶ ἐνεγράφη εἰς τὸ Βιβλίον Συγ- χαρητηρίων.

Τὴν πρωΐαν ἐν τῷ μεταξύ ὁμάδες Σκαπανέων καὶ Σκαπανισσῶν ἀνῆλ- θον εἰς τὰ Ἀνάκτορα τοῦ Ψυχικοῦ καὶ προσέφεραν ὠραϊότατες ἀνθο- δέσμες διὰ τὸν ἐορτάζοντα Γενικὸν Ἀρχηγόν των, Α. Β. Υ. τὸν Διάδοχον.

ΕΥΑΡΕΣΚΕΙΑ ΤΟΥ κ. Ι. ΜΕΤΑΞΑ

Ὁ Ἀρχηγὸς τῆς Κυβερνήσεως καὶ Γενικὸς Ἐπιθεωρητὴς τῆς Ε. Ο. Ν. κ. Ἰωάννης Μεταξᾶς δι' ἐγγράφου τοῦ πρὸς τὴν Στέγην Φαλαγγίτου Πει- ραιῶς ἐκφράζει τὴν πλήρη εὐαρέ- σκειάν του πρὸς τὴν διοικητικὴν ἐπι- τροπὴν τῆς Στέγης καὶ πρὸς τοὺς καθηγητὰς καὶ μαθητὰς τῶν νυκτε- ρινῶν γυμνασίων διὰ τὴν ἐπιτυχὴ διεξαγωγὴν τῶν τελεσθεισῶν παρὰ τούτου γυμναστικῶν ἐπιδειξέων.

ΜΙΑ ΔΩΡΕΑ ΠΡΟΣ ΤΗΝ Ε. Ο. Ν.

Ὁ Ἀρχηγὸς τῆς Κυβερνήσεως καὶ Γενικὸς Ἐπιθεωρητὴς τῆς Ε. Ο. Ν. κ. Ἰωάννης Μεταξᾶς ἀπέστειλεν εὐχα- ριστήριον ἐπιστολὴν πρὸς τὸν κ. Σω- κράτην Γερ. Αὐγερινόν, Πατησίων 48α ἐνταῦθα, διὰ τὰς δωρεὰς τὰς ὁποίας ἔκαμεν οὗτος πρὸς τὴν Ε. Ο. Ν. ἔχουσας ὡς ἑξῆς:

«Κύριε,

Μετ' εὐχαριστήσεως ἐπληροφόρη- θην ὅτι προσεφέρατε πρὸς τὴν Ε. Ο. Ν. τὰ κάτωθι εἶδη: Ἦτοι, 100 σιν- δόνας, 100 κελύφει προσκεφάλων, 41 κλινοσκεπάσματα βαμβάκινα, 39 κλι- νοσκεπάσματα μάλλινα, 40 προσό- ψια.

Διὰ τὴν εὐγενὴ καὶ πατριωτικὴν ταύτην πράξιν σας συγχαίρω δια τὴν προθυμίαν καὶ τὸν ἐνθουσιασμόν μὲ τὸν ὁποῖον ἐνισχύει ὁ Ἑλληνικὸς Λαὸς τὴν πατριωτικὴν ταύτην Ὁργά- νωσιν εἰς τὸν Ἑθνικὸν ἀγῶνά της. Συνημμένως λαμβάνετε τριπλότυπον ἀπόδειξιν παραλαβῆς τῶν ἀνωτέρω εἰδῶν.

Ο Κ. Ε. Ν. ΕΙΣ ΔΡΑΜΑΝ

Τὸ παρελθὸν Σάββατον ἀνεχώρη- σι μεσφ' ὀνομαστικῆς δια Δράμας, ὅπου ἀντεπροσώπευσε τὴν Ε. Ο. Ν. εἰς τοὺς Πανθηρακικοὺς ἀγῶνας καὶ τὰς ἐορτὰς ἀποτίσεως φόρου τιμῆς εἰς τὸν Ἀγνωστον Μακεδονομάχον, ὁ Κ. Ε. Ν. κ. Ἀλέξ. Κανελλόπουλος.

Ἐπιστρέφων ἐκ Δράμας ὁ Κ. Ε. Ν. θὰ ἐπισκεφθῇ τὴν Καδᾶλλον, τὴν Ἐ- δεσσαν, τὴν Φλώριναν, τὴν Καστο- ριά, τὰ Γρεβενά, τὰ Τρίκκαλα, τὴν Λάρισαν, τὰ Φάρσαλα καὶ τὸν Βό- λον, ὅπου θὰ κηρύξῃ τὴν ἐναρξιν τῆς Ἀθλητικῆς Ἡμερίδος καὶ θὰ ἐπιθεω- ρήσῃ τὸ Πανελλήνιον Κέντρον Ἀνε- μοτορίας Ε. Ο. Ν., τὰ στρατόπεδα Περιφερειακῆς Διοικήσεως Λαρίσης Ἀρρένων καὶ Θηλέων εἰς τὸ Πήλιον.

Ο ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΥΠ/ΣΕΩΣ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ

Ἡ Ὑποδιοίκησις Πανεπιστημίου Ἀ- θηνῶν τῆς Ἑθνικῆς Ὁργανώσεως Νεο- λαίας Ἑλλάδος ἐξέδωκεν ἐγκύκλιον πρὸς ἅπαντα τὰ μέλη της, διὰ τῆς ὁποίας καλεῖ ταῦτα ὅπως κατὰ τὰς θερινὰς Πανεπιστημιακὰς διακοπὰς ἀσχοληθοῦν μὲ τὴν συγγραφὴν μιᾶς ἡ πλειόνων πραγματειῶν ἐπὶ τῶν ἑξῆς θεμάτων:

- 1) Πολιτεία: Γένεσις, ἔννοια, σκο- πὸς, ἱστορία. Θεωρίαι Ἑλλήνων φιλο- σόφων, ἡ χριστιανικὴ, μεσαιωνικὴ καὶ νεωτέρα περὶ αὐτῆς ἀντίληψις.
- 2) Φυλὴ, ἔθνος, πατρίς, λαὸς, κρά- τος: Δασάφησις τῶν ἐθνῶν.
- 3) Κοινωνία: Ἀτομον - Σύνολον.
- 4) Πολιτισμός: Ἠθικός, πνευματι- κός, ὁλικός. Ἀρχαῖαι, μεσαιωνικαὶ καὶ νεώτεραι θεωρίαι περὶ αὐτοῦ.
- 5) Ὁ Ἑθνικός Ἡγέτης: Ἐν τῇ ἱστο- ρίᾳ καὶ τῇ συγχρόνῳ ἐποχῇ.
- 6) Ὑγίαι: Ἀτομικὴ, οἰκογενειακὴ, κοινωνικὴ. Γυμναστικὴ, ἀθλητισμός. Ἱστορικὴ ἀνασκόπησις.
- 7) Κοινωνικὴ συνεργασία: Ἑμφύ- λιος πόλεμος. Πάλη τάξεων.
- 8) Οἰκονομία: Θέσις αὐτῆς ἐν τῇ πολιτείᾳ. Αἱ περὶ αὐτῆς θεωρίαι.
- 9) Μεγάλοι σταθμοὶ τῆς Ἑλληνικῆς ἱστορίας.
- 10) Ἡ 4η Αὐγούστου ὡς σταθμὸς ἐν τῇ Ἑλληνικῇ ἱστορίᾳ.
- 11) Θέσις ἐργασίας καὶ ἐργαζομέ- νου ἐν τῷ Ἑθνικῷ Κράτει τῆς 4ης Αὐγούστου.
- 12) Πολιτικὰ διδάγματα ἐκ τοῦ Θουκυδίδου.

13) Πολιτικὴ Ἑρμηνεία τῶν ἔργων τῶν τριῶν τραγικῶν.

14) Πολιτικὴ Ἑρμηνεία τοῦ Ἀριστο- τολέους.

15) Ἡ Τέχνη ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ τῆς Πολιτείας. Ἡ Ἀρχαία Ἑλληνικὴ ἀντί- λεψις.

16) Τὸ ἀρχαῖον Ἑλληνικὸν δίκαιον ὡς βάσις τῶν μετὰ ταῦτα δικαίων.

17) Αἱ Θρησκείαι: Γένεσις καὶ ἐξέ- λιξις αὐτῶν. Ἡ ἰδιόζουσα θέσις τοῦ Χριστιανισμοῦ.

18) Τὸ ἀξιολογικὸν περιεχόμενον τοῦ Ἑθνικισμοῦ.

19) Θέσις τοῦ πολίτου ἐν τῷ Ἑθνι- κῷ Κράτει τῆς 4ης Αὐγούστου.

20) Ἀνάλυσις τοῦ περὶ ἀέρων, ὑδά- των καὶ τόπων ἔργου τοῦ Ἱπποκρά- τους.

21) Τὸ ἰδεώδες τῆς Παιδείας (μορ- φώσεως). Ἀρχαίότης, Μεσαίων, Ἀνα- γέννησις, Νεώτεροι Χρόνοι, Σύγχρο- νος ἐποχὴ.

22) Ἑρμηνεία τῆς Ἑλληνικῆς Ἐ- παναστάσεως.

23) Ὁ ἐνιαῖος χαρακτὴρ τοῦ Ἑλ- ληνικοῦ ἔθνους.

24) Οἱ κοινότητες ἐπὶ Τουρκοκρα- τίας.

25) Ὁ χαρακτὴρ τοῦ Βυζαντίου.

26) Ὁ Σολωμὸς καὶ οἱ ἀγωνισταί. Σχέσεις Τέχνης καὶ Δράσεως.

27) Ὁ Κυβερνήτης Ἰωάννης Καπο- δίστριας.

28) Δημήτριος Ὑψηλάντης. Ὁ ἀν- θρωπος τοῦ καθήκοντος.

29) Τὸ ἔργον τοῦ Μ. Ἀλεξάνδρου.

30) Ἀπόστολος Παῦλος, ὡς ἱδρυ- τὴς τοῦ Εὐρωπαϊκοῦ Χριστιανισμοῦ.

31) Ὁ Ἑλληνικὸς ἀποικισμὸς εἰς τὴν ἀρχαιότητα. Αἱ ἀνά τὸν κόσμον παροικίαι τοῦ Νεωτέρου Ἑλληνισμοῦ καὶ τὰ σημερινὰ προβλήματα αὐτῶν.

32) Οἱ Βενετοὶ ἐν Βυζαντίῳ. Ἐξέ- τασις τοῦ προβλήματος τῆς ἐγκατα- στάσεως ξένων.

33) Φραγκοκρατία - Τουρκοκρατία.

34) Ἡ Ἑλληνικὴ Κοινωνία ἀπὸ τῆς Ἐπαναστάσεως καὶ ἐντεῦθεν.

35) Ἡ φιλανθρωπία: Ἀθηναί, Βυ- ζάντιον, Δυτικὸς Μεσαίων, Νεώτεροι

Κίνησις Περιφερειακῶν Διοικήσεων

Εκαίθρου ἐτονίσθη κατὰ τὰς ὁμιλίας ἡ μεγάλη πρὸς τὴν γεωργίαν ὑποστήριξις τοῦ Κράτους τῆς 4ης Αὐγούστου, ἐκαλλιέργηθη τὸ αἶσθημα τῆς ἀγάπης πρὸς τὴν γῆν καὶ γενικῶς ἐξήρθησαν τὰ εὐεργετικά μετρά της Κυβερνήσεως ὅσον τῆς μεγάλης ἀγροτικῆς τάξεως.

— Ὁ Τομεὺς Βροντάδου ὀργάνωσεν ἐκδρομὴν εἰς τὴν ἱστορικὴν Μοῖνῃν Ἀγίου Μηνῆ, ἐνθα ἐγένετο ἡ σφαγὴ τῶν Χίων κατὰ τὸ 1822, ἀνετύχθη δὲ ἐκεῖ τὸ ἱστορικόν.

Εἰς τὸν αὐτὸν Τομεῖα ἐγένοντο μαθήματα ἐθνικῶν χορῶν εἰς τοὺς βαθμοφόρους, θαλαγγίτας καὶ Σκαπανίτας.

Τὰ Τάγματα Πόλεως παρηκολούθησαν τὴν τελετὴν ἐπὶ τῇ λήξει τῶν μαθημάτων τῶν κατηχητικῶν σχολείων, ὁμιλίαν τοῦ Διοικητοῦ

Τὸ ἀνεξάρτητον τμήμα Φοῦρνων Σάμου εἰς ἐκδρομὴν εἰς Α. Βασιλῆος.

τοῦ 23ου Συντάγματος περὶ ἀπελευθερώσεως τῆς Χίου, τὴν ταῖαν αὐτῶν Μεταξῶν ἐν μέσῳ ἐθνικοῦ παραλήρηματος καὶ ἐνδοσυνοδικῶν ἐκδηλώσεων ὑπὲρ τοῦ ἔθνικου Κυβερνήτου, ὡς καὶ παραστάσιν ἐνὸς ἀδελτοῦ διελθόντος ἐντέθεν. Τὴν ταῖαν αὐτῶν Μεταξῶν παρηκολούθησαν καὶ οἱ Σχηματισμοὶ Τομέως Βροντάδου καὶ Ὑποτομέως Κάμπου.

— Οἱ διάφοροι Σχηματισμοὶ πόλεως καὶ ὑπαίθρου, οἵτινες ἐσπύραν οἶτον γραμμικῆς καλλιέργειας, σχολολήθησαν μὲ τὸ ἀκάλημα καὶ βοτάνισμα, ἐξηγήθη δὲ εἰς τὰ μέλη τῆς Ε.Ο.Ν. ὅσο τῶν κοινοτικῶν γεωπονῶν ἡ σημασία τῆς σχολαστικῆς καλλιέργειας.

Οἱ Σχηματισμοὶ πόλεως ἐπέδωσαν ἐπαυτιλημμένους εἰς τὴν καταπολέμειον τῆς ἀμνηστίας τῶν πλησίων τῆς πόλεως ὁσῶν Καρακάρη.

Γεωργικά μαθήματα ἐγένοντο εἰς ὅλους σχεδὸν τοὺς Σχηματισμοὺς τῆς ὑπαίθρου, εἰς δὲ τὰς Ὑποδιοικήσεις Καρδαμύλων καὶ Καλαμυτιῆς μαθήματα κλασματοῦς ἑλαιῶν καὶ ἀμυγδαλῶν, ἐμβολιασμοῦ καὶ πατατοκαλλιέργειας.

Εἰς τὴν πόλιν ῥοχίσαν ἀπὸ τὰ μέσα Μαῖου μαθήματα νοσοκόμων καὶ τραυματιοφορέων, εἰς τὰ ὅποια φοιτοῦν ὅλοι οἱ ἀνώτεροι βαθμοφόροι τῆς Ε.Ο.Ν., διδάσκοντες δὲ χειρουργοὶ καὶ ἄλλοι ἱατροὶ ἐκ τῶν διατριπτοτέρων, θὰ ἐπακολουθήσῃ καὶ ἄλλη σειρά μαθημάτων διὰ κατωτέρους βαθμοφόρους καὶ θαλαγγίτας. Ἐπίσης εἰς τὸν Σχηματισμὸν Καρδαμύλων καὶ εἰς τὴν πόλιν Χίου ἐγένοντο καὶ συνεχίζονται μαθήματα ποθητικῆς ἀεραμύνης καὶ ἀεροχημικοῦ πολέμου.

Ἐσυνεχίσθησαν καὶ ἐλθόν κατὰ τὸ τέλος Μαῖου τὰ μαθήματα τῶν δύο ὁλλανδῶν τῆς πόλεως, τοῦ τῶν μέσων συνδέσμων καὶ τοῦ Ὑποτομέως Κάμπου, μὲ ἀρκετὰ ἱκανοποιητικά ἀποτελέσματα. Τὰ μαθήματα θὰ συνεχισθῶσι καὶ εἰς τὰ μέλλοντα κατ' Αὐγούστου ὁ στρατοπέδωσις, εἰς ἃ θὰ μετὰσχωσι οἱ κατωτέρου βαθμοφόροι τῆς πόλεως καὶ τῆς ὑπαίθρου.

ΣΑΜΟΣ.— Ὑπὸ τοῦ ὀρυκτοῦ τῆς Παιδείας κατηρητοῦ ἡμέρας, διὰ τοῦ ὁποῦ ἰδρύεται ἐν Αἰμίνῃ Βασιλῆος Σάμου Ἰδρυμα ὅπου τὴν ἐπωνυμίαν «Στάδιον Ἰωάννη Μεταξῶ». Εἰς τὸ ἐν λόγῳ στάδιον θὰ ἀνοικτοῖν τὸ ἐν Σάμῳ ἑδρεῖον τμήμα στρατοῦ, ἡ Ε.Ο.Ν., τὰ σχολαῖα, τὰ φιλὰλα σωματεία, καθὼς καὶ πάντες οἱ ἐπιθυμοῦντες παῖται.

Τὸ ὡς ἀνω στάδιον ἐθα ἱδρῶθι ἐπὶ χώρῳ τοῦ δημοσίου, ἐνθα ὀπάρχει τὸ παλαιὸν στάδιον, τὸ ὁποῖον ἰὼν κατέχει τὸ ἐκεῖ τμήμα στρατοῦ, χρησιμοποιοῦν τοῦτο διὰ στρατιωτικὰς ἀσκήσεις.

ΣΥΡΟΣ.— Ὡς Ὑποδιοικήσις Ε.Ο.Ν. Θηλέων Σύρου παρουσίασε τὴν ἐξῆς ἐργασίαν κατὰ τὸ διαρρεῖσαν 150ῆμερον.

Εἰς τὸν ὁλλανδὸν βαθμοφόρον ἐγένοντο μαθήματα φυσιολογίας ὅσο τοῦ καθηγητοῦ κ. Κασσοῦρου, χορψοδία, μαθήματα οἰκοκυρικῆς ὅσο τῆς καθηγήτριας κ. Τζοδάρη, συνέχεια ἀναλύσεως ἐκ τοῦ τεύχους «28» «Περὶ γενικῶν τινῶν κατευθύνσεων καὶ ἀδελφῶν» ὅσο τῆς Α' Ἐπιτελοῦς, μάθημα Ὑγιεινῆς ὅσο συναγωνιστοῦ ἱατροῦ, «Αἱμορραγία καὶ κάταγμα», μάθημα παιδαγωγικῆς ὅσο συναγωνιστρίας δημοδιδασκαλίσσης, ὁμιλία ὅσο τοῦ καθηγητοῦ κ. Ἀδαῦρη «Περὶ χαρακτήρος», στρατιωτικὴ προπαίδεισις ἀοικλήρου τῆς θαλαγγίτας εἰς τὸ Γυμναστήριον καὶ μικραὶ ἐκδρομαί.

Εἰς τὰς θαλαγγιτισσὰς καὶ Σκαπανίσσας ἐγένοντο ὅσο Ὁμαδάρχων καὶ Λογιτῶν τὰ ἐξῆς μαθήματα: Περὶ τῆς Βασιλικῆς μας Οἰκογενείας, ἡ προσωπικότης τοῦ Ἀρχηγοῦ μας καὶ ἡ ἀξία τοῦ ἔργου του, ἐργόχειρον, ἐκμαθήσεις τοῦ Ὑμνου τῆς θαλαγγιτισσῆς, στρατιωτικὴ ἐκπαίδεισις, παύσια καὶ μικραὶ ἐκδρομαί. Πλὴν τῶν ἀνωτέρω εἴθε μέρος ἀλλοκλήρου ἡ θαλαγγίτα εἰς τὴν λιτασίαν τῆς εὐρίσεως τοῦ Ἀγίου Δημητρίου.

ΤΗΝΟΣ.— Εἰς τὴν Ὑποδιοίκησιν Τήνου ἐσημειώθη ἡ ἀκόλουθος κίνησις: Εἰς τὰς Σκαπανίσσας ἐδιδάχθησαν ἐργόχειρον καὶ μουσικὴν, ἐγένοντο ὁμιλίαι μὲ θέμα: «Ἡ Μαντῶ Μαυρογένους» καὶ «Ὁ Βασίλειος Κωνσταντίνος», μαθήματα οἰκοκυρικῆς, στρατιωτικὰ ἀσκήσεις καὶ περίπαιτος. Εἰς τὰς θαλαγγιτισσὰς ἐπίσης ἐγένετο ὁμιλία «Περὶ ἔθνικου Ὑμνου», μουσικῆς καὶ ὁγιεινῆς. Ἐπίσης ὁμιλία ὅσο τῆς Περιφ. Ὑποδιοικήτριας «Περὶ ὁμογενείας τῶν θαλαγγιτισσῶν ὡς Ἑλληνίδων», μαθήματα κοπτικῆς κλπ.

ΣΕΡΙΦΟΣ.— Εἰς τὸν Σχηματισμὸν Σερίφου ἐδόθησαν μαθήματα ἐκ τῶν τευχῶν «Α. παραίτησις πρῶται βοηθείαι» καὶ «Ἡ γεωργία στὴν Ἑλλάδα». Ἐγένοντο ἐπίσης γυμναστικά ἀσκήσεις, παιδία, μαθήματα εἰς βαθμοφόρους ὁγιεινῆς, ἐργόχειρον, ἀδικῆς κλπ.

ΝΑΞΟΣ.— Ἐγένετο ὁμιλία ὅσο τοῦ Γυμνασάρχου μὲ θέμα «Ἡ γυναικὶς καὶ ἐδιδάχθησαν μαθήματα ὁγιεινῆς, ποτικῆς, ἀθλοπαιδίας, σκοποβολῆς καὶ ἐκδρομαί.

ΚΕΑ.— Εἰς τὴν Ὑποδιοίκησιν Κέας ἐγένετο ἐπίσης ἐντατικώτατη ἐργασία παρ' ὅλον ὅτι ἡ Ὑποδιοίκησις αὕτη στερεῖται διδακτικοῦ προσωπικοῦ.

Εἰς τὰς θαλαγγιτισσὰς καὶ Σκαπανίσσας ἐγένοντο μαθήματα ἔθνικῆς ἀγωγῆς, ποθητικῆς ἀεραμύνης, περὶ πολεμικῶν ἀρίων καὶ τῆς παροχῆς βοηθειῶν, καλῶν καὶ ἐκδρομαί ἡμερησίαι.

ΚΕΡΚΥΡΑ.— Καθ' ὅλον τὸν λήξαντα μῆνα ἐσυνεχίσθη ἡ ἐκπαίδεισις τῶν Τμημάτων θαλαγγίτας τῆς 117ης θαλαγγίτας (Λευκίμης) ἐπιδείξαντο ἀξιωματικὴν παράδειγμα συνεισφοράς καὶ αὐτοθυσίας κατὰ τὴν ἐκπαίδεισιν πυρκαϊῶν εἰς ἐλαιοστάσιον «Μποταῖα» περιφέρειας Λευκίμης. Οἱ θαλαγγίται μὲ πολὺν κόπον ἠδυνήθησαν ὡς κατασβεσσοῦν τὸ πῦρ, ἀποφευχθῆσις οὕτω ἐκπεπαισῶς του εἰς τὰ γετονικά ἐλαιοστάσια.

Τὰ Ναυτικά Τμήματα ἐξέδρουν εἰς Ἀσισίαν, ὅπου ἠσκήθησαν εἰς τὰ μέσα συνδύσμων καὶ σηματοδοσίας.

Ὁ Περιφ. Διοικητὴς μετὰ τοῦ Ἐπιτελείου του καὶ πλείστον βαθμοφόρων τῆς 365ης θαλαγγίτας παρίστη εἰς τὴν ὁλοκαλῶν τὴν τελευτήσαν ἐπὶ τῇ γεννήσει τοῦ Ἐπιδόξου Διαδόχου, τμήματα δὲ παριτάχθησαν πρὸ τοῦ Ναοῦ τῆς Μητροπόλεως πρὸς ἀπόδοσιν τιμῶν.

ΚΡΗΤΗ

ΧΑΝΙΑ.— Ὁ Γενικὸς Ἐπόπτης τῆς Ε.Ο.Ν. Ὑποδιοικῆς Γενικῆς Διοικήσεως Κρήτης ἐπιθεώρησε τὰ Γραφεῖα τῆς Ε.Ο.Ν. Θηλέων Χανίων.

Ἡ Περιφ. Διοικητρία Θηλέων Χανίων ἐπιθεώρησε τὰς συγκεντρωθείσας ἐπὶ τοῦτο Σκαπανίσσας καὶ θαλαγγιτισσὰς εἰς τὸ πρῶτον τοῦ Γυμνασίου Θηλέων τῆς 249ης θαλαγγίτας.

λαγγίτας. Μετὰ τὴν ἀναφορὰν καὶ τὴν ἐπιθεώρησιν ἐσλήθησαν καθ' ὁμάδας εἰς τὰς τάξεις, ὅπου ἐγένοντο τὰ ἐξῆς μαθήματα:

Περὶ παιδαγωγίας καὶ ἱεραρχίας. Ἐν συνεχείᾳ ἐγένετο πολιτικὴ διαφώτισις περὶ τοῦ σκοποῦ τῆς Ε.Ο.Ν., περὶ τῆς ἀγάπης καὶ σεβασμοῦ πρὸς τοὺς ἀνωτέρους καὶ περὶ τῆς ἀφοσιώσεως εἰς τὸν Βασιλέα καὶ τὸν Κυβερνήτην. Ἐδιδάχθη εἰς ὃ Ὑμνος πρὸς τὸν Κυβερνητικὸν Ἐπίτροπον.

Ἀκολούθως ἠσκήθη ἡ χορψοδία εἰς διάφορα ὄργανα. Τὰς μεσημερινὰς ὥρας ἐδιδάχθησαν ὡς συνήθως τὰ μαθήματα τῶν ἐιδικοτήτων.

Ὁ ἱατροὺς ἐπιθεωρητὴς ἐλαιοσίας κ. Τριανταφυλλίδης, εὐγενῶς ἀποδεχθεὶς πρότασιν τῆς Περιφ. Διοικήτριας, ὁμιλήσας εἰς τὰς θαλαγγιτισσὰς περὶ ἐλαιοσίας καὶ ἐιδικῶς περὶ τῆς ἱστορίας τῆς ἐλαιοσίας καὶ τοῦ ρόλου τῶν ὁποίων ἐπαίειν ἀπὸ τῶν αἰώνων εἰς τὴν ἀνακοπὴν τῆς ἐξελίξεως τοῦ πολιτισμοῦ. Κατόπιν παραστατικώτατα καὶ διὰ τῶν ὑπαρχόντων ἐποπτικῶν μέσων ἀνέπτυξε τὴν βιολογικὴν ἐξέλιξιν τοῦ μικροβίου εἰς τὸν στόμαχον τοῦ κώματος καὶ τὸν τρόπον μεταδόσεως τῆς ἀσθένειας, ἡ ὁποία μοστίχει τόσας περιοχὰς τῆς ὡραίας μας Πατρίδος. Θὰ ἐπακολουθήσῃ σειρά ὁμιλιῶν ὅσο τοῦ ἰδίου ὅσο τύπον μαθήματος, μέγιστος ἐξανθήσεως τοῦ θέματος.

ΠΕΘΥΜΝΟΝ.— Ἡ Περιφερειακὴ Διοικητρία, συνοδευσμένη ὅσο δύο Ἐπιτελῶν βαθμοφόρων τῆς, μετῆς εἰς τὰ χωρία Ἀποστόλων, Βυζάρη, Φουρφερού, Κεραυτίτες, Νέο Ἀμάρη, Μέρωνας καὶ Γερατάρη τῆς ἐπαρχίας Ἀμαρίου πρὸς ἐπίσκεψιν τῶν ἐκεῖ τμημάτων Ε.Ο.Ν. Θηλέων καὶ ἐπὶ τοῖς διαφόροις ζητημάτων.

Εἰς ὅπαντα τὰ ἀνωτέρω τμήματα διωργάνωσαν ἐκδρομὰς, εὐγενῶς σχετικὰς ὁδηγίας ὅσον ἀφορᾷ τὰς θερμὰς κατασκευάσεις, συνεισφοράς δὲ μετὰ τῶν διοικητῶν τμημάτων εἴρε κατὰλληλα πρῶτα, λαβθέντα ἀπὸ τὰ ἴδια τὰ μέλη τῆς Ε.Ο.Ν. σύμφωνα μὲ τὸ πνεῦμα τοῦ Ἀρχηγοῦ μας, ἵνα ταῦτα, ἀφοῦ παρακολουθήσαν μαθήματα πυρηνῶν ἅτινα θὰ γίνωνται εἰς τὰς θερμὰς κατασκευάσεις τῆς Ε.Ο.Ν., καταστῶν ἱκανὰ νὰ μεταδώσουν, ὡς καλῶς πλὴν κατηρητοῖς, τὰς γνώσεις τῶν εἰς τὰ λοιπὰ μέλη τῶν τμημάτων τῆς Ε.Ο.Ν.

Ἐπίσης ἐξήχησαν ὁμοσπονδικὸν κατάλογον Σκαπανισσῶν, οἵτινες ἔχουν ἀνάγκην νὰ μεταβῶν εἰς παιδικὰς ἐξόχους.

Ἐξ ἄλλου δ. κ. Γενικὸς Ἐπόπτης Ε.Ο.Ν. Ρεθύμνης, συνοδευσμένη ὅσο τῆς Περιφερειακῆς Διοικήτριας μετῆς εἰς τὸ χωρίον Κισσός, ὅπου εἶχον συγκεντρωθῇ κατ' ἐντολήν του τὰ τμήματα Ἀρρέων Κεραμῆ, Σηλίου καὶ Ἀκουμίων, ἵνα ἐπιθεωρήσῃ ταῦτα.

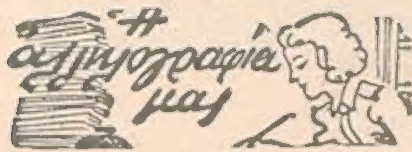
Τὰ ἀνωτέρω τμήματα, πορευτάμενα κατ' ἀντιζυγίαν πρὸ τοῦ Ναοῦ, ἀπέδωσαν τιμὰς.

Ναυτοθαλαγγίται Κερκύρας εἰς ἐκδρομὴν.

Μετὰ τὸ πέρας τῆς θείας λειτουργίας, ὅπαντα τὰ τμήματα παρήλασαν πρὸ τοῦ Γενικοῦ Ἐπόπτου, ὅστις καὶ τὰ ἐπιθεώρησε, ἔδωκε δὲ κατόπιν καὶ γενικὰς κατευθύνσεις καὶ ὁδηγίας ὡς πρὸς τὴν καλυτέραν διοργάνωσιν αὐτῶν. Ἀκολούθως, ἀπευθυνόμενος πρὸς τοὺς κατοίκους, ἐτόνισεν εἰς αὐτοὺς ὅτι πρέπει νὰ ἔχουν πίστιν εἰς τὸν Κυβερνήτην καὶ νὰ μὴ ἀνησυχῶν ἀπὸ τὰς διαδόσεις αἱ ὁποῖαι κυκλοφοροῦν σχετικὰς μὲ τὸν πόλεμον, διότι ἡμεῖς πάντοτε θὰ εἴμεθα ἀσφαλεῖς ἐφ' ὅσον ἔχομεν ἀγρυπνοὺς φύλακα καὶ προστάτην παρὰ τὸν πλείων ἡμῶν Μιγάλο μας Ἀρχηγόν.

Ἡ Περιφερειακὴ Διοικητρία ἐν γενικῇ συγκέντρωσι κατοικῶν καὶ κοριτσιῶν ὁμιλήσας γιὰ τὸν σκοπὸ τῆς ὀργανώσεως καὶ γιὰ τὴν

ΑΛΛΟΓΡΑΦΙΑ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΣΠ. Δ. ΘΕΟΔΟΣΗΝ. Μία και είναι το πρώτο ποίημά σου, δεν μπορούμε να το πούμε κακό. Πόσο όμως ή τόσο απλή αγροτική εικόνα που θέλεις να μας δώσεις είναι ασυμπίδαστη με τις καθαρευουσιάνικες λέξεις που χρησιμοποιείς! Είναι σαν να παίρνεις την άγνη ωμορφιά μιας χωριατοπούλας και να της φοράς ένα σωρό αταίριαστα και φερόντα κοσμήματα και μπιγλιμπιά! Μας μιλάς για τη φλογέρα του βοσκού και μας λες πως οι ήχοι της ελίζουνε την άμμοφαιρα σε μελπομένους φθόγγους. Απορριπτέ! — I. ΜΑΡΚΟΜΑΝΩΛΑΚΗΝ. Το ποίημά σου «Σε» Αρκάδι δείχνει το έθνικό σου αίσθημα, αλλά το θέμα είναι ακόμη ανώτερο των δυνάμεών σου. Το άλλο, το φυσιοκρατικό, είναι καλύτερο, αλλά έχει τεχνικά και γλωσσικά λάθη, που εμποδίζουν τη δημοσίευσή του. Μόνο το τελευταίο έξιστίχο είναι καλό και το δημοσιεύουμε εδώ:

Στις φθώρες τις θυμοφίε,
στά δάση, στά λαυλοδία,
βρίσκει την ποθητή χαρά,
ρουζίντας πάντα μυρωδιές
και φάλλοντας τραγούδια
κουτά στα γάρφαρα νερά.

ΕΥΣΤΑΘΙΑΝ ΧΑΡΟΚΟΠΟΥ. Σε συγχαίρουμε για τα αίσθηματά σας προς τον Άρρηγό και για την εμπνευσή σας να Του αφιερώσετε έναν ύμνο. Άλλα ή ποιήματα είναι δύσκολο πράγμα, που δεν μπορεί κανείς εύκολα να το κατακτήσει και να το κυβερνήσει. — Μ. ΚΑΛΑΒΡΥΤΗΝΟΝ. Ώραία η εμπνευσή σου να χαί-

ρηθής τη γέννησι του έπιδόξου Διαδόχου, αλλά δεν το επέτυχες σε σημείο που να μπορεί να δημοσιευθεί. Πάντως σε συγχαίρουμε για τα ώραία αίσθηματά σου. — ΚΩΝΣΤ. ΚΟΛΛΙΑΝ. Το παραμυθι που μας έστειλες δεν είναι παρωμένο, αλλά διαιρέ σου ή μάλλον ένας ξεφάντης, που έσπασες, συντησιμένους, αλλά βέβαια αυτό δεν ενδιαφέρει τόσο πολύ και τόσο γενικά, ώστε να το δημοσιεύσουμε. Ός προς δέ το ποίημά σου, εκτιμούμε βέβαια τη διάθεσή σου να πολεμήσεις για την Πατρίδα σου αν απειληθεί, αλλά το ποίημά δεν είναι έπιτυχημένο. — Κ. ΜΑΡΑΝ. Άν και δεν το λείπουν τεχνικά λάθη (μετρικά και χασμωδίες), το ποιηματάκι σου δίνει καλά το αίσθημα της λύπης για τον γαμό του φίλου γι' αυτό, αν και κατ' άρχην δεν δημοσιεύουμε. Βλικά πράγματα, παρ'όλε-
τούμε εδώ το ποίημά σου:

Μας άφησες, μας άφησες,
φύλα άγαπημένε,
κι έρωτες μακριά.
Ο λάρος άσυγκλήτος
σε πήρε στη φωνή του
μέ άσπληχη καρδιά.

Βλαστάρι ήσουν και ο Έκοψε
το άπνοο του χέρι
μίστα στα νεύρα τα γλυκά.
Σ' άρπασε, σε έληνθησε
και σ' άφησε στα έξνα
να μ' γυρίσει πίσ.

ΛΑΕΞ. Δ. ΤΣΟΧΑΤΖΗΝ. Σε συγχαίρουμε για το ώραιο και ένδοξο έργο γράμμα σου. Το ποίημά σου είναι επίσης καλό ως εμπνευσή και ως τεχνική έκθεση! Εκείνο όμως το «καθόριστο» στη φράση «μιαίσε» σαν προστυχή καθάριο α-
σώτως δεν μας άρέσει! βρες ένα άλλο πιο κα-
θάριο στο νόημα έκθετο. — ΗΛ. Π. ΣΚΑΛΗ-
ΚΑΝ. Έχεις άσφαλές ταλέντο, καλές εμπνεύ-
σεις και λιτή και καθάρην έκφραση, αλλά δεν
κρίνει να βιάζεσαι. Τα τρία νέα ποιήματα που
μας έστειλες έχουν τη σφραγίδα της βιωσύνης
και χάνουν έτσι ένα μεγάλο μέρος της όμορ-
φιάς τους και της αξίας τους. Ξαναδούλεψέ
τα. Και πρό παντός: να μ'η βιάζεσαι.

— ΜΗΝΑΝ ΜΑΤΣΑΚΗΝ. Δημοσιεύουμε στη
στήλη αυτή το «Η Έλλάδα»:

1
Πατρίδα που με γέννησε
μια μυρωμένη μέρα,
που σάθηκες πάντα για μέ
μεγάλη σε μητέρα
κουτά σου πάντα είν' ή χαρά
γαλήνη πέρα ως πέρα...

11
Έδώ δεν κλαίνε οι Ιταίς
τριανταφυλλίες άνθούνη
μαύρα δεν τρέχουν αίματα
νεράκια ροδολούνη
κι' άλλου που τα πουλιά σιγοούν
δ'ω πέρα κελαιοδούνη.

111
Κι' έπου σταθώ, στούς κάμπους σου
κουτά σ' άεροθαλάσσι
μου φαίνεται να βρίσκωμαι
σ' άνεμεμένη πλάσι
πατρίδα μου τα καλά σου
ποιός άλλος θά τα φτάσει;

Το «Σε χωρίο μου» πολύ μακρό. — ΣΤΕΡ-
ΓΙΟΝ ΧΡ. ΙΩΑΝΝΟΥ. — Λαμπρά ένσπληνη
ή έκδοσις της μαθητικής έφημερίδας σας, προσέ-
χετε όμως μη σας άπασχολεί πολύ και πρό παν-
τός εις βάρος των μαθημάτων σας και της δια-
ταγής σας, που είναι άπαραίτητος. Το πεζό «Ω-
ραίο γράμμα» καλό ως έκθεσις. Μη βιάζεσαι να
δημοσιεύσεις. — Ε. ΖΕΡΒΑΝ. Η μελέτη σου
για τον Κώστα Κρυστάλη είναι γραμμένη
στις δύο όψεις του χαρτί. — ΑΝΝΑ ΤΑΡΕ-
ΚΤΟΠΟΥΛΟΥ. Άπό τα «έξιστα» καλώς, που
μας έστειλες, θα δημοσιεύθουν τα καλύτερα. —
ΑΝΔΡ. ΕΥΑΓΓΕΛΑΤΟΝ. Το ποίημά σου «Το-
σκυλάκι» προχειρογραμμένο. Ίδού το πρώτο
τετράστιχο:

Έίρων κάποιο δά σκυλάκι
δταν παί' με τα παδιά
τρέχει, παίζει, τρυφονιάει
και κουνάει την ούρα.

Η ΜΑΧΗ ΤΟΥ ΠΕΤΣΟΒΟΥ

(Συνέχεια από τη σελίδα 1253)

Η μάχη συνάπτεται ά-
γνοία πρό του Πετσόβου
και έπ' των βουνών που το
προστατεύουν. Τα ίδια μας
πυρά μαζί με τα συμμαχι-
κά, τα σερβικά, κάμουν ά-
ληθινή θραύσι και συντρι-
βουν παντού την αντίστασι
του έχθρου, ο οποίος δεν
ήμπορεί να συγκρατηθεί
πρό της όρμης των στρατευ-
μάτων μας.

Όλη την ημέρα της
Ίουλιού ή μάχη γίνεται σ'
όλόκληρο το μέτωπο, έκτά-
σεως πολλών δεκάδων χιλι-
ομέτρων. Η μάχη υπήρξε

φονική, αλλά εις το τέλος,
τάς έσπερινάς ώρας της 6ης
Ίουλιού, το Πέτσοβον πα-
ραδίδεται. Πρώτοι, υπό δρι-
μύτατον ψύχος, εισήλθον οι
εξζωνοί. Κατόπιν και άλ-
λοι μονάδες. Ο έχθρος
τό ειχεν έγκαταλείψει...

Το Πέτσοβον ήταν τουρ-
κική κωμόπολις κατά το ή-
μισυ. Το άλλο μισό ήταν
βουλγαρικό και σερβικό.
Οι Τούρκοι και οι Σέρβοι
υπεδέχθησαν τούς Έλλη-
νες στρατιώτες με ένθουσια-
σμόν. Όλο το Πέτσοβο ει-
χε σημαοιστολισθή με πρό-
χειρα γαλανά ύφασματα,
πάνω στα όποια είχαν ραφή

πρόχειρα και άκαλαίσθητα
άπό τούς Τούρκους και
Σέρβους λευκοί πάνινοι
σταυροί. Οι πρόχειρες αυ-
τές σημαίες, άκαλαίσθητες,
κακοκομμένες και κακοο-
ραμμένες, είχαν πάντως
προσδώσει το έλληνικόν
χρώμα εις την κωμόπολιν,
ή όποια έτσι έώρταζε την
νέαν νίκην των Έλληνικών
δπλων.

Μόνον ο βουλγαρικός
πληθυσμός ειχε κρυφθή, δι-
πλομανταλωμένος στα σπί-
τια του, και δεν εμφανίσθη-
κε παρά μονάχα δταν έπέ-
σθηκε ότι ο Έλληνικός
στρατός είναι όρμητικός

και μαχητικώτατος στον
πόλεμο μόνον, δταν εύρισκε-
ται πρό όπλισμένου έχθρου.
Πρό του άγάρχου πληθυσμού
ο Έλληνας στρατιώτης ει-
ναι ίσποτικός και εύγενι-
κός!...

Με την κατάληψιν του
Πετσόβου ο Έλληνικός
στρατός εύρίσκει πλέον
πρό των βουλγαρικών συνό-
ρων... Και δεν ειχε διάθεσιν
να σταματήσει μέχρις εκεί...
Το «πάντα έμπρός» του
Βασιλέως και Άρχιστρατή-
γου θά του επέτρεπε άλλη
μια φορά να τραγουδήσει
νικητηρίου παιάνα.

Άγγ. Μεταξάς

ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΚΙΝΗΣΕΩΣ

σημεία που αποδίδει ο Άρχηγός εις την Ε.
Ο.Ν. Θηλέων.

Μετά τούτο μετέδρασαν εις Μέλαμπε, όπου
δ μέν Γενικός Έπότης έφρόντισε διά την
διευθέτησιν ώριμμένων ζητημάτων άφορώντων
την Ε.Ο.Ν. Άρρένων, ή δέ Περιφερειακή Δι-
οικήτρια έκάλεισε την Διοικήτριαν του Τά-
γματος Μέλαμπε και έδωκεν εις αυτήν ώ-
ρισμένες οδηγίας διά το Τάγμα της.

ΑΓΙΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ. — Την παρελθούσαν Κυ-
ριακήν ο Νομάρχης Ασσηθίου και Γενικός Έ-
πότης Ε.Ο.Ν. κ. Παπαδημητρίου, συνοδευ-
μένος υπό του Περιφερειακού Διοικητού και
της Περιφερειακής Διοικήτριας, έπεδώκε
τούς Σχηματισμούς της Ε.Ο.Ν. των χωρίων
Καλού Χωρίου, Ποχλίου, Άμμου, Κάτω Χω-
ρίου, Ίεραπέτρας και Βαϊνιάς.

Το άπόγευμα δ κ. Νομάρχης όμυλησεν εις
συνέκντησιν των εργαζομένων Φαλαγγιτών
και Σκαπανίων περί των Έθνικών ιδεών
και περί των κατεχόμενων της Ε.Ο.Ν.

Η Περιφερειακή Διοικήτρια Ε.Ο.Ν. Ασση-
θίου μετά του Περιφερειακού Διοικητού και
άνωτέρων βαθμοφόρων Θηλέων έτεοκέφεσαν
τά χωρία Αίμνες, Νικηθιανό, Χουμριόκο,
Ασπίδα, Βουλιωμένη και Βραχάτι, προς έ-
πιθεώρησιν των εκεί Σχηματισμών.

ΠΑΤΡΑΙ. — Την παρελθούσαν Κυρια-
κήν εξέδρασαν έπ' αυτοκινήτων εις την
ώρασιν τοποθεσίας οι Άγιοις Κωνσταντίνος
600 Φαλαγγίτισσαι. Της δυνάμεως προηγήθη
συνεργείον Φαλαγγιτισσών, το όποιον, άφου
προέβη εις αναγνώρισιν του τόπου, ήρχισε
τάς προετοιμασίας διά την παρασκευήν του
συσσιτίου. Συγκεντρωθείσης της έκδραμούσης
δυνάμεως εις τον καθορισθέντα προς στρατο-
πέδισιν χώρον, έγινετο έκπαισις της σημαίας
του στρατοπέδου. Αι Φαλαγγίτισσαι έψαλον
προσυχνή και τούς ύμνους Έθνικόν, 4ης Αύ-
γούστου και Ε.Ο.Ν. Μετά ταύτα όμυλησεν
προς τάς Φαλαγγίτισσας Τηροφάς έπισημου-
μένη ή Περιφ. Διοικήτρια Θηλέων Άχαιας,
ήτις και ήγήθη της έκδρομής. Εις την όμυλιαν
της ή Περιφ. Διοικήτρια άνεφέρθη εις την
σπουδαιότητα των έκδρομών, καθ' ός όλοι
μαζί αι Φαλαγγίτισσαι άδύλωμένα έκπαι-
δεύονται και ψυχαγωγούνται, αποδίδουν κά-
θε έγώιστικόν συναισθημα και άντιλαμβάνον-
ται πλήρως την έννοιαν του συνόλου.

Εις τον Ναόν του Άγ. Κωνσταντίνου έ-
τελέσθη λειτουργία, ψαλίσθη της άκολουθίας
υπό της Χορωδίας της Διοικήσεως. Έσηκο-
λούθησε κατάθεσις στεφάνου εις την άναμνη-
στικήν πλάκα και όμυλησε καταλλήλως βο-
θμοφόρος έπιτελής. Μετά μικράν άνάστασιν
ήρχισεν έκτελούμενον το πρώτον πρόγραμμα
της έκδρομής υπό την άμεσον επίβλεψιν της
Περιφ. Διοικήτριας. Την μεσημέριαν αι Φα-
λαγγίτισσαι μετά της Περιφ. Διοικήτριας και
των βαθμοφόρων έφαγον το παρασκευασθέν
άπό τάς ίδιαις συσσίτιον.

Το άπόγευμα έτεοκέφθη τάς έκδραμούσας
ο Νομάρχης Άχαιας και Γενικός Έπότης
Ε.Ο.Ν. κ. Πέππας. Μετά την άφειν του κ.
Έπότηου ήρχισαν ή έκτέλεσις του άπογευμα-
τινού προγράμματος, το όποιον ειχε ψυχα-
γωγικόν χαρακτήρα. Υπό τούς ήχους της Δη-
μοτικής Μουσικής αι Φαλαγγίτισσαι έχορευ-
σαν έλληνικούς χορούς και έτραγουδούσαν.
Άπηγυλίσθησαν ώραία ποιήματα. Έξετελέ-
σθησαν υπό Φαλαγγιτισσών χαριτωμένα κο-
μικά σκέτς. Αι έκδραμούσαι Φαλαγγίτισσαι
πέρασαν αληθινά μιαν άλησμόνητον ημέραν.

Ο κ. Έπότης όμυλόν εξέφρασε την πλή-
ρη ικανοποίησιν του και τον ένθουσιασμόν του
διά το ώραιον πρόγραμμα της έκδρομής.

Ἡ προστασία τοῦ ἀμάχου πληθυσμοῦ ἀπὸ τὰς ἀεροπορικὰς ἐπιδρομὰς.

Ὑπὸ τοῦ ἱατροῦ κ. ΓΕΩΡΓΙΟΥ Κ. ΓΑΛΑΝΑΚΗ
καθηγητοῦ τῆς Παθητικῆς Ἀεραμύνης παρὰ τῇ Α.Δ.Α.Α.

Ἡ καταστρεπτικὴ θύελλα τοῦ πολέμου ἐκάλυψε καὶ πάλιν τὴν γῆραιαν Εὐρωπαϊκὴν Ἠπειρὸν. Ποῦ θὰ φθάσῃ, πότε θὰ τελειώσῃ, τοίους λαοὺς θὰ σκεπάζῃ μετὰ τὸν μαῦρον πέπλον τῆς, δὲν γνωρίζομεν. Ὅλοι οἱ λαοὶ σήμερον, μικροὶ καὶ μεγάλοι, φροντίζουν γιὰ τὴν προστασίαν τους ἀπὸ ἐνὰ σοφάρου κινδύνου, πὺλ μπουρὶ νὰ προέλθῃ ἐκ τοῦ αἵρος.

Ὅπως εἶναι γνωστὸν, οἱ σημερινοὶ πόλεμοι δὲν εἶναι, ὥπως ἄλλοτε, πόλεμοι μετὰ τὰς δυνταλλωτάς παρατάξεις τοῦ μετώπου. Εἶναι πόλεμοι ὁλοκληρωτικοί, εἰς τοὺς ὁποίους λαμβάνει μέρος καὶ ὁ πληθυσμὸς τῆς ἐνδοχώρας. Διὰ τοῦτο οἱ λαοὶ σήμερον πρέπει νὰ προπαρασκευάζουν ἀπὸ τὸν καιρὸν τῆς εἰρήνης καὶ ἐπὶ τῇ βάσει καθωρισμένου σχεδίου τὴν ἀμυντικὴν ἐναντίον τῶν κινδύνων ἐκ τοῦ αἵρος. Μετὰ τὴν προπαρασκευὴν αὐτὴν θ' ἀποφευχθῇ ὁ αἰφνιδιασμός, ὁ ὁποῖος προκαλεῖ τὸν πανικὸν καὶ τὴν καταστροφὴν.

Αἱ δυνατότητες τοῦ σημερινοῦ ἀεροπλάνου εἶναι τὸσον πολὺ ἀνεπτυγμέναι, ὥστε κανεὶς δὲν μπορεῖ πλέον νὰ παραλέγῃ τὸν ἐξ αὐτῶν κίνδυνον. Καὶ καὶ μὲν διασθένουν βεβαίως τὰ κράτη τὰ ἔνεργα λεγόμενα μέσα ἀμύνης, ἀλλὰ αὐτὰ καὶ μόνον, ὅσον ἰσχυρὰ καὶ ἂν εἶναι, δὲν εἶναι ἀρκετὰ γιὰ νὰ παρεμποδίσουν ἐξορικήν ἐπιδρομὴν ἐξ ὁλοκληρῆς διὰ τοῦτο χρησιμοποιοῦνται καὶ ἡ Παθητικὴ λεγόμενη ἀεραμύνη, εἰς τὴν ὁποῖαν μετέχει καὶ ὁ ἀμάχος πληθυσμός.

Καὶ τὰ ἰσχυρότερα ἀκόμη κράτη δὲν ἔχουν ἀπεριόριστους δυνατότητας διὰ ν' ἀμυνθοῦν ἐναντίον τοῦ ἀντιπάλου των, διὰ τοῦτο ἐπικλοῦνται καὶ τὴν βοήθειαν τῶν πολιτῶν, ἀνεξαρτήτως φύλου, καὶ ν' ἀντεπεξέλθουν εἰς τὰς ἀνάγκας τῆς καλῆς λειτουργίας τῶν ὑπηρεσιῶν τῆς Παθητικῆς ἀεραμύνης.

Εἰς τί ἀποβλέπει μία ἀεροπορικὴ ἐπιδρομή

1ον. Εἰς τὴν παράλυσιν τοῦ ἡθικοῦ τοῦ πληθυσμοῦ.

Ἡ δημιουργία πανικοῦ ὑπόσχεται πολλὰ ὀφελήματα εἰς τὸν ἐπιτιθέμενον ἐχθρόν.

Τὸ ἀκμαῖον ἥθικόν ἐνὸς λαοῦ συντελεῖ εἰς τὴν νίκην. Τοῦναντίον ὁ πανικός ἐπιφέρει τὴν ἀποσύνθεσιν, ἡ ὁποία δὲν ἀργεῖ νὰ μεταδοθῇ καὶ εἰς τὸν μάχιμον στρατόν.

Μία ὁμολογία ἐπιτυχίας τοῦ ἐχθροῦ προϋποθέτει πληθυσμὸν ἀπαίδευτον καὶ ἀπροσάφιστον διὰ τὰς ἀπὸ τοῦ αἵρος ἐπιδρομὰς.

2ον. Εἰς τὴν παράλυσιν συγκοινωνιῶν καὶ ἀχρηστεύσιν τροφίμων καὶ ἄλλων οὐσιμῶν ἀνέσεων τῆς ζωῆς.

Ἐάν ἐξαρθρῶντῃ τὸ συγκοινωνικὸν δίκτυον μίας χώρας, ἐάν αἱ ἀποθήκαι τροφίμων μολυνθοῦν ὑπὸ χημικῶν πολεμικῶν οὐσιῶν εἰς ἱκανὴν ἔκτασιν, ἡ ἐχθρική ἐπιδρομὴ ἐπιτυγχάνει ἐμμέλως εἰς τοὺς σκοποὺς τῆς.

3ον. Εἰς τὴν καταστροφὴν βιομηχανικῶν καὶ στρατιωτικῶν ἐγκαταστάσεων. Ναυστάθμων, ἐργοστασίων πυρομαχικῶν καὶ ἀεροπλάνων, πυροβολείων, στρατώνων κ.λ.π.

Ἐναντίον τῶν ἐπιδρομῶν τούτων ἀντιτάσσεται, ὥπως εἴπομεν, ἡ ἐνεργὸς καὶ ἡ παθητικὴ ἀεραμύνη.

Ἡ ἐνεργὸς ἀεραμύνη

Ὁργανωμένη ὑπὸ τοῦ Κράτους, ἀποσκοπεῖ εἰς τὸ νὰ παρεμποδίσῃ τὰ ἐχθρικά ἀεροσκάφη ἀπὸ τοῦ νὰ ἐπιτύχουν τὸν σκοπὸν των. Περιλαμβάνει ὁδὸν τὰς ἀεροπορικὰς δυνάμεις μίας χώρας, ἥτοι:

- Ἀεροπλάνα διώξεως, βομβαρδισμοῦ καὶ ἀναγνωρίσεως,
- Ἀντιαεροπορικὰ τηλεβόλα,
- Ἀντιαεροπορικὰ πολυβόλα,
- Θωπτικοὺς προβολείς,
- Ἀκουστικὰ μηχανήματα,
- Ἐναέρια φράγματα μετὰ μεταλλικά δίχτυα κρεμάμενα ἀπὸ μικρὰ ἀερόστατα ἀνωθεν τοῦ σημείου, τοῦ ὁποίου ἐπιδιώκεται ἡ προστασία.

Ἡ παθητικὴ ἀεραμύνη

Τὴν παθητικὴν ἀεραμύνην ὁργανώνει τὸ Κράτος διὰ τῆς Ἀνωτέρου δικητικῆς Ἀντιαεροπορικῆς Ἀμύνης, συνεργάζονται δὲ μετ' αὐτὴν αἱ Ἀστυνομικαὶ καὶ Δημοτικαὶ Ἀρχαί. Καὶ ὅλοι ὅμως οἱ Ἕλληνες ἀποχραιοῦνται νὰ προσφέρουν προσωπικὴν ὑπηρεσίαν καὶ νὰ ὑποβληθοῦν εἰς ἐνεργείας, ἀνάγκας ἢ παροχάς, αἱ ὁποῖαι ἐξυπηρετοῦν τὸν σκοπὸς τῆς ἀμύνης. Εἰς περιπτώσεις ἀνήθους προβλεπόμεναι ποιναὶ χρηματικαὶ καὶ φυλακιστικαί. (Ν. 17-2-36, ἀρ. 5).

Κάθε πολίτης ὀφείλει νὰ γνωρίσῃ τὰς ἀρχὰς τῆς Ἀεραμύνης τῆς περιφέρειας του.

ΑΠΟ ΤΑ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΤΗΣ ΔΙΑΣΚΕΨΕΩΣ

Ἡ ὁργάνωσις δὲν ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ παρεμβαίῃ εἰς ζητήματα ἔξω τοῦ κύκλου τῆς ἀρμοδιότητός της. Ὁφείλει ὅμως νὰ ἐπεμβαίῃ, καὶ νὰ ἐπεμβαίῃ καὶ μετὰ θυσίας ἀκόμη, ὅταν ἀντιληφθῇ ἄμεσος ἀπειλὴν κατὰ τῆς ὁργάνωσεως, ἢ καὶ κατὰ μέλους αὐτῆς ἢ κατὰ τῆς ἰδεολογίας της ἢ κατ' αὐτοῦ τοῦτοῦ κράτους.

ΜΕΤΡΑ ΤΗΣ ΠΑΘΗΤΙΚΗΣ ΑΕΡΑΜΥΝΗΣ

α) Μέτρα Ἀσφαλείας:

- Διαφύσεις τοῦ κοινοῦ.
- Ἐκπαίδευσις προσωπικοῦ.
- Ἐπιτήρησις τοῦ αἵρος.
- Συναγερμός.
- Συσκευοίσις.
- Παράλληλη (καμουφλάρισμα).
- Λειτουργία ὑπηρεσιῶν κοινῆς χρησιμοῦ.
- Ἐξασφάλισις τροφίμων καὶ ὕδατος.

β) Μέτρα πρὸς ἐλάττωσιν τῆς τρωτότητος:

- Κατασκευὴ καταφυγίων.
- Κατασκευὴ ὁρυμάτων.
- Προστασία ἀπὸ τὰ πολυμικά ἀέρια.
- Μέτρα προληπτικὰ πυρκαϊῶν.
- Διάσπορα καὶ συγκέντρωσις τῶν κατοικιών.
- Προστασία πολυτίμων ὀλίγων.

γ) Μέτρα ἐπανορθωτικά:

- Ἀνίχνευσις χημικῶν πολεμικῶν οὐσιῶν.
- Ἀπολύμανσις γῆς, πολεμικῶν οὐσιῶν.
- Πάλη κατὰ τοῦ πυρός.
- Διακομιδὴ θύματων.
- Α' Βοήθεια.
- Ἐκκαθάρισις περιοχῶν ἀπὸ μὴ ἐκρογνῆτα βλήματα, ἀπὸ ἐτοιμόρροπα κτίρια.
- Τεχνικὰ ἐπισκευαί.

Ὅταν εἰς κάθε πολίτην γίνῃ συνειδητὸς ὁ ἀπὸ τοῦ αἵρος κίνδυνος καὶ ὁ τρόπος κατὰ τὸν ὁποῖον μπορεῖ νὰ προστατεύσῃ τὴν ζωὴν καὶ τὴν περιουσίαν του, ἀσφαλῶς θὰ συντρέξῃ ὅσον δύνανται τὰς προσπάθειάς της Παθητικῆς Ἀεραμύνης.

1. ΜΕΤΡΑ ΓΕΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ

Α' Διαφύσεις:

Ἡ ἐκπαίδευσις τοῦ πληθυσμοῦ εἰς ὅτι ἀφορᾷ τὴν αὐτοπροστασίαν του ἔχει θεμελιώδη σημασίω, διότι ἡ ἐπιτυχία τῶν ἐπιθέσεων τοῦ ἐχθροῦ καὶ τὸ μέγεθος τῶν ἐκ τούτων ζημιῶν ἐξαρτᾶται κατὰ τὸ πλῆθος ἀπὸ τὴν ὁργάνωσιν καὶ προετοιμασίαν τοῦ πληθυσμοῦ.

Ἐάν ὁ πληθυσμὸς ἀδιαφορῇ εἰς ἀπὸ ἀγνοίας, εἴτε ἀπὸ δυσπιστίας διὰ τὴν ἀποτελεσματικότητά των μέτρων, εἴτε ἀπὸ μοιρολατρίας, ὁ κίνδυνος θὰ εἶναι μέγιστος, τὸσον διὰ τὰ άτομα, ὅσον καὶ διὰ τὸν ὅλκον πλοῦτον τῆς χώρας, διότι οὐδέμια κρατικὴ ὁργάνωσις εἶναι δυνατόν νὰ προφυλάξῃ ἕνα ἕκαστον τῶν πολιτῶν ἀπὸ τραυματισμοῦ ἢ θανάτου ἢ νὰ ἐξασφαλίσῃ τὸσον ὁμάδας πυροσβεστικῶν, ὥστε νὰ δράσουν διὰ κάθε οἰκίαν, ἢ ὁποῖα θὰ ὑπόστῃ ἐμπρηστικὴν προσβολήν.

Ἀντιθέτως, ἂν ὁ πληθυσμὸς διαφωτισθῇ, ἐξασκεθῇ καὶ ὁργανωθῇ, λάβῃ δὲ τὰ ἐπισηλωμένα μέτρα αὐτοπροστασίας καὶ δράσῃ μετὰ κατανόησιν ἐν τῇ γειτονίᾳ των κλείσται πυρκαϊαὶ καὶ νὰ σωθοῦν οἱ τραυματιζόμενοι καὶ προσβάλλομενοι ἀπὸ πολυμικά ἀέρια μετὰ τὴν ἐγκαιρὴν παροχὴν εἰς αὐτοὺς τῶν Α' βοηθειῶν.

Ὁλόκληρος ὁ πληθυσμὸς τῆς χώρας πρέπει νὰ μάθῃ ἐπακριδῶς ποῖον κίνδυνον διατρέχει καὶ πὺς μπορεῖ νὰ τὸν ἀντιμετωπίσῃ, τι θὰ κῆρῃ κατὰ τὸν συναγερμόν, διατὶ πρέπει νὰ συσχετίσῃ τὴν οἰκίαν του, πὺς θὰ μεταβῇ εἰς καταφύγια, πὺς θὰ φορέσῃ τὴν προστασίαν του, πὺς θὰ βοηθήσῃ τὸν πλησίον του κ.τ.λ.

Διὰ τὸν σκοπὸν αὐτὸν λειτουργοῦν σήμερα τὰ Σχολία διαφωτιστικῶς τοῦ πληθυσμοῦ, μετὰ τὴν φροντίδα τῆς Ἀνωτ. Διοικήσεως Ἀντιαεροπορικῆς Ἀμύνης, ὅπου διδασκονται αἱ ἀναγκαῖαι γνώσεις ἀπὸ καθηγητὰς ἐιδικῆς πρὸς τὸν σκοπὸν αὐτὸν ἐκπαιδευθέντας.

Β'. Ἐκπαίδευσις προσωπικοῦ: Διὰ τὰς ἀνάγκας τῆς Παθητικῆς Ἀεραμύνης ἐκπαιδεύονται ἐιδικὸς ἱατροὶ, νοσοκόμοι, οἰκονοσοκόμοι, τραυματιοφρονεῖς, ἀνιχνευταί, ἀπολυμανταί, αἰκωφολαεῖς, οἰκοπυροσβεσταί, δι' ἐιδικῶν διαλέξεων καὶ πρακτικῶν ἀσκήσεων βραχείας διάρκειας.

Γ'. Ἐπιτήρησις τοῦ αἵρος:

Ἡ ὁπηρεσία αὐτὴ περιλαμβάνει Σταθμοὺς Παρατηρήσεως, οἱ ὁποῖοι εἶναι κατανεμημένοι εἰς ἀλλήλων τὴν χώραν καὶ ἐπικοινωνοῦν μετὰ Κέντρα Παρατηρήσεως, τὰ ὁποῖα συγκεντρώνουν τὰς πληροφορίες περὶ τῶν κινήσεων τῶν ἐχθρικών ἀεροπλάνων καὶ τὰς διαδίδουσιν εἰς τὰ Κέντρα Συναγερμοῦ.

Δ'. Συναγερμός:

Μετὰ τὸ Κέντρον λάβῃ εἰδοποιήσιν παρὰ τῶν Σταθμῶν Παρατηρήσεως ὅτι ἐχθρικά ἀεροπλάνα κατευθύνονται πρὸς αἰτίον σημεῖον τῆς χώρας, δίδεται τὸ σήμα τοῦ συναγερμοῦ διὰ κωδωνοκρουσμοῦ καὶ δι' ἐιδικῶν σειρήνων ἢ καὶ διὰ κανονοβοηθισμῶν.

Τὴν ἐκκρεῖν καὶ τὴν λήξιν τοῦ συναγερμοῦ δίδουν τ' ἀνωτέρω μέσα δι' ἐιδικῶν σημάνσεων, τὰς ὁποίας ὀφείλει νὰ γνωρίσῃ ὁ πληθυσμός.

Ἡ σημασία συναγερμοῦ σημαίνει διαταγὴν εἰς τὴν ὁποῖαν ἀεὶ μέλουν νὰ ἀπεκροῦσιν πάντες, ἢ δὲ παρῶντες αὐτῆς συνεπάγεται ποικίλην διάρκειαν.

(Ἀκολούθῃ)

